

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. ostale l gruppe

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 150 (9455)

TRST, sobota, 26. junija 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, od 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

PRED ZAČETKOM RAZPRAV ZA OBLIKOVANJE NOVE VLADNE VEČINE

Izvolitev predsednikov obeh vej parlamenta preizkusni kamen možnosti dogovarjanja s KD

Komunisti zahtevajo, naj KD prizna njihovo vlogo - Socialisti za globalen sporazum o vladi in funkcijah v zbornicah - Notranji minister Cossiga najresnejši kandidat za Morovo nasledstvo

RIM, 25. — Morda je prvič, da se stranke merijo na neobičajnem terenu. Vse se namreč izogibajo, kot mačka vrele kaše, vprašanja sestave vladne koalicije, pač pa govorijo zaenkrat o predsedstvih obeh vej parlamenta in komisij. Očitno je, namreč, da bo ta primer pokazal, ali je sploh možen razgovor s KD in če je mogoče oblikovati kolikor toliko trdno vladno večino. Sporazumevanje ob vprašanju predsedstev zbornice in senata bo torej preizkusni kamen dobre volje demokristjanov.

Komunisti poudarjajo, da mora KD pokazati, da ni obremenjena s predsodki protikomunizma in da priznava KPI okrepljeno vlogo, kakor so jo priznali volivci 20. junija. Zato postavljajo komunisti vprašanje predsedstva vsaj ene izmed dveh zbornic najvišjega italijanskega zakonodajnega organa. V KD verjetno dobro vedo, da bodo morali plačati to ceno, zato pa skušajo sedaj slepomišliti. Tako ponujajo socialistom predsedstvo senata in omenjajo celo ime: De Martino. Istočasno pa bi KD hotela ohraniti čimvečji delež oblasti zase, a tega neče priznati. Zato sproti bojkotirajo vsak predlog, o katerem bi kdorkoli spregovoril. Najrazumnejši med voditelji KD pripravljajo teren za možno vrnitev socialistov v vlado, drugi pa jim podstavljajo noge, tako da je moral Zaccagnini s tiskovnim sporočilom strogo opomniti vse člane vladne stranke, naj ne dajajo prenapetih izjav.

V okviru manevrov je verjetno največji maček Aldo Moro. Slednji je že zanikal vest o svoji kandidaturi za predsedstvo poslanske zbornice. V tiskovnem sporočilu iz Palazzo Chigi (s katerim hoče poudariti, da je še vedno on predsednik vlade) je namreč poudaril, da ni nikoli postavil in ne postavlja svoje kandidature, ker je pač treba o vseh problemih razpravljati v globalnosti, glede na stališča posameznih strank in na značaj zbornice. Moro vsekakor noče reči, da ga kandidatura za predsedstvo parlamenta ne zanima, pač pa predvsem to, da se je o tem treba pogajati med strankami in razumeti, kakšna vladna koalicija je na zoru.

Komunisti so, kot vedno, previdni. «Demokristjani so najmočnejša stranka, zato pripada njim predsedstvo ene izmed zbornic. Naj povedo, katero mislijo in koga kandidirajo» je izjavil član vodstva komunistične partije Fernando Di Giulio. Jasno pa je, da pripada drugo predsedstvo KPI, kar se ni dogajalo celih 30 let. Toda namigi bi v KD radi ohranili predsedstvo senata, ker je to po ustavi najvišja funkcija za predsednikom republik. Prav predsednik senata ga namreč nadomestja v primeru, da ne more opravljati svojih poslov.

«Vprašanje izbire predsednikov obeh vej parlamenta je brez dvoma zelo važno», je izjavil senator Perina (KPI), «prav zato pa ne sme ob tem biti nejasnih manevrov. Krožila so nekatera imena, toda KPI gre za to, da se odpravi diskriminacija do nje, čeprav ni postavila nobene uradne zahteve. Mi smo za najširši sporazum».

Po domače povedano predlaga KPI prav to, kar najbolj želi: srečanje vseh strank ustavnega loka, da se začno pogajanja. Najprej o predsedstvih zbornic in komisij, nato pa, če bo mogoče in vzdušje primerno, tudi za vlado.

Socialisti se zavedajo, da so pri tem otrezani in zato dvigajo ton svojih izjav. Po mnenju PSI je treba takoj preveriti, če obstaja možnost oblikovanja vladne večine in v tem okviru poiskati dogovor o predsedstvih zbornic. «V nasprotnem primeru naj za Moro glasujejo samo demokristjani, je jedno odrezal Pietro Nenni. Na seji vodstva PSI, ki se je zaključila pozno zvečer, se je razpravljalo tudi o teh problemih. Vendar je glavni del razprave bil posvečen volilnim izidom, ki za PSI niso navdušujoči. Ni manjkalo tudi polemik, Loris Fortuna je, na primer, zahteval odstop celotnega vodstva stranke. Na koncu pa so vseeno sprejeli soglasno dokument, v katerem je potrjena linija nedavnega kongresa stranke, medtem ko prepušča vodstvo «razčiščenje» odnosov centralnemu komiteju, ki se bo sestal takoj po prvi seji zbornice in senata 8. in 9. julija. Tedaj bodo morali itak izvoliti nove člane vodstva in tajništva in razvozlati vse, kar se je nabralo nerešenega od kongresa do današnjih dni.

V KD vodo niso mirne. Zaccagnini je ponudil notranjemu ministru Cossiga predsedstvo poslanske skupine v zbornici, a ga je ta zavrnil: «To bi pomenilo prekinitev mojega dosedanjega dela. To ne resno.» Kdo bo torej prevzel mesto, ki ga je doslej imel trditelj Flaminio Piccoli? Ne gre za malenkost, če pomislimo, da mora prav predsednik parlamentarne skupine navezati vse potrebne stike z ostalimi skupinami in tkati dogovore o vsakem posameznem problemu. Govori se o Forlaniju, toda sledi

Te dni se mrzlično sestajajo vodstva posameznih strank. Med drugimi so se sestali člani vodilnih organov liberalne stranke. Po porazu na volitvah 20. junija je vodstvo, s tajnikom Zanonejem na čelu, sklenilo, da sporoči vsedržavnemu svetu stranke svoj odstop. (Telefoto ANSA)

ZVEZA KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE URADNO NAPOVEDALA SVOJO UDELEŽBO

Evropska konferenca komunističnih partij v znamenju samostojnih poti v socializem

Jugoslovansko delegacijo bo vodil predsednik Tito - Izjava Grličkova po povratku iz Berlina - Med pripravami svobodna izmenjava mnenj o zelo bogati in različni politični praksi komunističnih in delavskih partij

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Zveza komunistov Jugoslavije se bo udeležila konference komunističnih in delavskih partij Evrope na temo «Boj za mir, varnost, sodelovanje in družbeni napredek v Evropi», bi bo prihodnji teden v torek in sredo v Berlinu. Jugoslovansko partijsko delegacijo bo vodil predsednik Tito, v njej pa bodo med drugimi tudi tajnik izvršnega komiteja Stane Dolanc, član predsedstva Petar Stambolić in tajnik v izvršnem komiteju Aleksander Grličkov. To je danes sporočilo predsedstvo CK ZKJ.

V sporočilu je tudi rečeno, da je predsedstvo na seji, ki je bila 22. junija, obravnavalo dosedanj potek priprav na konferenco ter ugotovilo, da «so te priprave uspešno privedene h koncu in da je doseženo soglasje vseh komunističnih in delavskih partij udeleženk o sklepnem dokumentu». Kakor pravi sporočilo,

so preostala vprašanja, povezana z delom konference, rešili na sestanku redakcijske komisije, včeraj v Berlinu. «Na podlagi tega — nadaljuje sporočilo — in upoštevajoč, da je ZKJ od začetka konstruktivno sodelovala pri pripravi te konference, je predsedstvo sklenilo, da bo Zveza komunistov Jugoslavije sodelovala na njej».

Na zadnjem sestanku redakcijske komisije je jugoslovansko partijsko delegacijo, tako kot na vseh prejšnjih sejah, vodil tajnik v izvršnem komiteju Aleksander Grličkov. Popoldne se je vrnil iz Berlina v Beograd in v naslednji izjavi ocenil potek priprav na konferenco:

«Redakcijska komisija je z uspehom končala dveletno delo ter sprejela potrebne dokumente za konferenco, poslovniki in druge akte. Priprave so bile dolgotrajne in zapletene po svoji naravi in končni vsebini. To je bila demokratična raz-

prava, svobodna izmenjava mnenj o zelo bogati in različni politični praksi komunističnih in delavskih partij Evrope».

«Ne smemo pozabiti, da je bilo delo opravljeno v novih okoliščinah, v okoliščinah načela konsenza (soglasnosti). To je kot pravilo novo za odnose med komunističnimi partijami in tudi za sestanke takšne narave. Če v političnem oziru zasledimo jemo kaj novega v delu, v sistemu odnosov med komunističnimi partijami, ne bi smeli podcenjevati načela konsenza, saj nam je navezovanje to tudi omogočilo, da pridemo do dokumenta, ki bi bil sprejemljiv za vse. Razumljivo, dokument ni in ne more biti izraz celotne politike katekore partije, torej tudi ne celotne politike Zveze komunistov Jugoslavije. Toda dejstvo, da ni izraz politike katekore partije, ni dovolj za njegovo ocenjevanje. Dajmo se pomembno, da ni proti poli-

tiki katekore partije, pa torej niti proti politiki ZKJ».

«Pri nekaterih vprašanih dokument vsebuje nova stališča, za katera naši in tudi analitični drugih partij pravijo, da podobnih ni bilo na dosedanjih takšnih zborovanjih komunističnih partij — na regionalni ali drugi ravni. Pri tem mislim na posamezne opredelitve, ki se nanašajo na sistemske strukturne odnose med različnimi partijami. Zlasti mislim: opozoriti na kvalifikacijo in vsebine internacionalističnega sodelovanja, o katerem so se v zadnjem času pod proletarskim internacionalizmom pojavile zelo protislovne pravice, ki sicer objektivno izhajajo iz različnih mnenj in različnih opredelitev komunističnih partij Evrope, pa tudi komunističnih partij sveta».

«Upoštevajoč vse to so pripravne, dolgotrajne in odkriti pogovori, same po sebi prispevale k napred-

BOJI SO ZLASTI OSTRI PRI PALESTINSKIH TABORIŠČIH

Hudi spopadi v Libanonu kljub umiku sirskih čet

Nadaljuje se popuščanje napetosti in zbliževanje med Sirijo in Egiptom

BEJRUT, 25. — V libanonskem glavnem mestu je prišlo do ponovnih hudih spopadov med desničarskimi in levičarskimi silami. Glasilo naprednih organizacij trdi, da so v teku noči v nekaterih obdobjih izstrelili tudi do 200 raket in topovskih strelcev na minuto. Doslej še ni uradnih podatkov o žrtvah. Spopadi so se nadaljevali tudi ves današnji dan, še zlasti ostri pa so bili v neposredni bližini palestinskih taborišč v predmestjih Bejruta. Za nadzorstvo nad tem področjem se borijo desničarji z naprednimi silami in Palestinci. Spopadi trajajo že štiri dni, doslej si ni nobena od obeh strani zagotovila bistveno izboljšanje položaja. Vojaški opazovalci poudarjajo, da je območje, na katerem se nahajata obe palestinski taborišči, zelo pomembno s strateškega vidika.

Z druge strani poročajo, da so se sirske čete, ki so vdrle v Libanon v prejšnjih tednih, umaknile s položajev v južnem Libanonu vzdolž ceste, ki drži v Sidon in v bližini mednarodnega bejrutskega letališča. Svoje položaje so prepustile mirovnim silam arabske zveze, ki jih za sedaj sestavljajo sirski in libijski vojaški. Predsednik libijske vlade Džalud, ki je že nekaj časa v Libanonu, osebno nadzoruje umik sirskih oboroženih sil.

Omenimo naj, da je desničarski radijski oddajnik obožil libijske čete, da so se udeležile, skupaj z oddelki naprednih sil, napada na bejrutsko kristjansko mestno četrt Al Rumaneh. Po teh poročilih naj bi v spopadu padlo 10 pripadnikov naprednih organizacij in štirje libijski vojaški.

Štiristranska arabska konferenca, ki je v teku v Saudski Arabiji in ki je prispevala k odpravi vrste nesoglasij med Sirijo in Egiptom, se je skrbno izogibala poglavitnemu vzroku nasprotij med obema državama, se pravi drugemu sporazumu med Egiptom in Izraelom za umik izrael-skih čet na Sinajskem polotoku. Sirija in Egipt sta vsekakor sklenila, da takoj prenehata s propagandno kampanjo, med katero sta drug drugega obtoževala, da sta izdala arabsko stvar. Kairski tisk je sicer že pred tednom dni z dokajšnjim podarkom objavil vest, da se obe državi ne bosta več obtoževali. Kot znano je najzanimivejši izraz zbliževanja med Egiptom in Sirijo ustanovitve mešane egiptovsko-sirske vojaško-politične komisije, ki jo bosta vodila zunanja ministra obeh držav, za koordinacijo političnih in vojaških stališč Damaska in Kaira do celotne krize na Bližnjem vzhodu. Rezultate prizadevanj te komisije bodo predložili predsednikoma Sadatu in Asadu, ki se bosta po vsej verjetnosti kmalu sestala, čeprav doslej točen datum ni znan.

Predsednik izvršnega odbora Organizacije za osvoboditev Palestine Jaser Arafat je medtem v okviru svojega potovanja po številnih arabskih glavnih mestih, prispel iz Tripolisa v Kairo.

Asad v Jugoslaviji

BEOGRAD, 25. — Sirski predsednik Hafez El Asad je popoldne dopotoval na uradni in prijateljski obisk v Jugoslavijo, kjer bo ostal do jutri. V Beogradu so ga sprejeli najvišji državniški častniki, pred Belim dvorom na Dedinju pa ga je pozdravil predsednik Tito. Asada spremlja več ministrov, med njimi tudi podpredsednik vlade in zunanji minister Abdel Halim Kadam.

Predsednik Tito in Asad sta proti večeru že začela politične pogovore. Nanašali so se na sedanji položaj na Bližnjem vzhodu in v Libanonu. Kakor pravi Tanjugovo poročilo, je Asad posebej seznanil Tita z najnovejšim razvojem dogodkov na tem območju ter s prizadevanji za odpravo sedanje krize v Libanonu. Podrobnosti o pogovorih za zdaj niso znane, sporočili so le, da bosta Tito in Asad jutri nadaljevala izmenjavo mnenj.

KAIRO, 25. — Jugoslovanski veleposlanik v Kairu Augustin Papić je obiskal generalnega tajnika arabske zveze Mahmuda Riada in mu sporočil jugoslovansko podporo nedavnim sklepom arabske zveze o ustavitvi prehlajenja krvi in rešitvi krize v Libanonu. Papić je Riada obvestil tudi o jugoslovanskih ocenah položaja v Libanonu ter o akcijah, ki jih Jugoslavija in predsednik Tito, pod-

zvezata v tem okviru. Papić in Riada sta zatem, kot poroča Tanjug, izmenjala mnenja o trenutnem stanju v Libanonu in o možnostih za rešitev libanonske krize.

MOSKVA, 25. — Zunanja ministra Sovjetske zveze in Vzhodne Nemčije Andrej Gromiko in Oskar Fischer sta podpisala danes v Moskvi petletni sporazum o sodelovanju na kulturnem in znanstvenem področju. Tiskovna agencija TASS poudarja, da sta oba ministra govorila tudi o dvostranskih odnosih med obema državama ter o mednarodnih vprašanjih, ki zadevajo Sovjetsko zvezo in Vzhodno Nemčijo.

Jutri volitve na Portugalskem

LIZBONA, 25. — Vrhovno sodišče je danes zavrnilo zahtevo po odložitvi predsedniških volitev, ki so jo včeraj predložili predstavniki odbora, ki podpira kandidacijo admiral Pinheira De Azevedo, ki je že dva dni v oddelku za ozivljanje portške bolnišnice. Volitve bodo torej, kot je bilo prvotno dolocene, v nedeljo, 27. tega meseca. Predvidevajo, da bo že v prvem krogu izvoljen general Ramalho Eanes.

Zdravstveno stanje admiral Azevedo se izboljšuje, čeprav je prognoza še vedno strogo pridržana.

Preklican sklep o poviških cen hrane na Poljskem

VARSAVA, 25. — Prejšnje dni je poljska vlada napovedala odločno pot izboljšanja življenjskih potrebščin. Nove cene močnih izdelkov, sladkorja, masla, rjeb in mesa bi morale stopiti v veljavo v ponedeljek. Cene so bile namreč nespremenjene od leta 1970. Toda vedno, ki so jo objavili dnevniki, je izzvala val negodovanja pri delavcih. V nekaterih podjetjih so oklicali spontane stavke, katerih se je udeležilo več tisoč delavcev.

Ukinjeno glasilo PSDI «Umanità»

RIM, 25. — Od jutrišnjega dne bo prenehalo izhajati glasilo PSDI «Umanità». Vest sporoča rednim bralcem član vodstva stranke Orlando in zanjdenj uvodniku. Sploh je volilni izid pretresel vse manjše stranke in ukinitev socialdemokratskega glasila je samo eden izmed prvih pojavov grozečega razsula. Tako se zdi, da bo vsa socialdemokratska direkcija predložila, po Saragatu, svoj odstop centralnemu komiteju. Enako nameravajo storiti liberalci. Njihov tajnik, komaj izvoljeni poslanec Zanone, je namreč napovedal svojo odstop.

PREDLOG NACIONALNI SKUPŠČINI

Hanoi glavno mesto združenega Vietnamu

Izbirajo zastavo, grb in himno novega Vietnamu

HANOI, 25. — Vietnamski nacionalni skupščini so predložili predloge, ki zadevajo zedinjenje obeh Vietnamov. Združeni Vietnam naj se imenovala «Socialistična republika Vietnam». Drugi predlogi za dajanje izbiri nove zastave, novega grba in nove državne himne. Radio Hanoi, ki so ga poslušali v Singapur, poudarja, da bo glavno mesto nove države Hanoi, Saigon pa bodo uradno preimenovali v Mesto Hošiminh. Predloge so izročili nacionalni skupščini, ki sedaj zaseda v Hanoi, da bi sestavila ustavo nove države, katere zedinjenje so uradno proglasili včeraj.

Spori za razdelitev poslanskih mest DP

RIM, 25. — Še vedno ni jasna sestava parlamentarne skupine stranke, ki se je predstavila na volitve pod geslom «proletarska demokracija». Verjetno niso vsi volivci vedeli, da gre za skupno koalicijsko več političnih skupin, ki so si medsebojno konkurenčne, če že ne nasprotno. V začetku se je zdelo, da bodo v parlament izvoljeni v glavnem predstavniki stranke PDUP — Il Manifesto in «Avanguardia ope-

raia», toda skupina «Lotta continua» zahteva svoje predstavnike, čeprav je tajnik PDUP priznal, da je njena prisotnost na listah prej škodljiva, kot koristila. Vsekakor se je vse zapletlo v trenutku, ko je starejši voditelj PDUP, bivši socialist in poznejši socialni proletarec Vittorio Foa napovedal, da zapuška kot prvi pridobljeno poslansko mesto. Ker pa je bil Foa izvoljen v dveh okrožjih ni jasno, v katerem izmed dveh nastopa in torej komu prepustiti svoje mesto. Če bo Foa odstopil v Turinu bo na njegovo mesto stopil Silvano Corsivieri, član «Avanguardia operaia», ki je tudi urednik dnevnika «Quotidiano dei lavoratori», če pa bo Foa odstopil v Neaplju pride na njegovo mesto prišla «Lotta continua» Pinto. Toda v Neaplju je bilo dogovorjeno, da bo Pinto odstopil v korist skupine «Avanguardia operaia», česar se pa sedaj «Lotta continua» ne spominja več. Dejansko se sedaj skupine pripravajo in ni še jasno, kako bo prepričen. Zaenkrat so gotovi poslanci «Proletarske demokracije» Luciana Castellina (PDUP), Maggiori (PDUP), Milani in Gorla (AO).

PARIZ, 25. — Predsednik Giscard d'Estaing se je vrnil danes popoldne v Pariz ob koncu štiritdnevnega uradnega obiska v Veliki Britaniji.

DANES

Ustavno sodišče je sprejelo zelo važna sklepa. S prvim priznava pravico do ustanavljanja zasebnih radijskih in televizijskih postaj, če so te krajevnega značaja. Z drugim pa ustavno sodišče poudarja nezakonitost združevanja dohodkov zakoncev v davčne namene.

V Beogradu so uradno sporočili, da se bo delegacija Zveze komunistov Jugoslavije udeležila konference evropskih komunističnih in delavskih partij, ki se bo začela v torek v Berlinu. De-

legacija ZKJ bo vodil predsednik Tito. Ob povratku iz Berlina je Aleksander Grličkov govoril o poteku priprav na konferenco ter podčrtal velik pomen, ki ga je imel prispevek jugoslovanske delegacije.

Po kratki vendar napeti obravnavi je londonski sodnik zavrnil zahtevo misovskega poslanca Sandra Saccuccija, naj bo izpuščen na časno svobodo. Sodnik je v celoti sprejel zahtevo zastopnika italijanske vlade, obenem pa je sklenil, da bo o vprašanju Saccuccije osvoboditve ponovna razprava čez teden dni, medtem ko se bo 12. julija začela obravnavo o vprašanju ekstradicije.

VLADO BARABAS

Slovenski poslanec ni bil izvoljen zaradi prevelike razpršitve glasov

Za izvolitev Stojana Spetiča je manjkalo dva tisoč glasov - Tiskovno poročilo tržaške federacije KPI

Medtem ko se politične stranke še vedno poglabljajo v preučevanje izida nedeljskih volitev in se širša javnost sprašuje, kako se je izšla izbira italijanskih volivcev odražala pri prihodnji sestavi vlade, se je včeraj dokončno dvignil zastor nad dvomi in pričakovanju o tem, koliko bo tržaških predstavnikov v italijanskem parlamentu. Upanje, da bi imeli poleg Jelke Gerbec, ki bo prvič v italijanski parlamentarini zgodovini zastopala Slovence v senatu, tudi slovenskega poslance Stojana Spetiča, se je dokončno razblinilo. Zapleteno in dolgotrajno preštevavanje ostanov in računanje z njihovimi odstotki mu ni bilo ugodno. Spetič je namreč pri seštevavanju ostanov dosegel kvocient 71,94 odstotka in se zato računa, da mu je manjkalo za izvolitev še okrog 2.000 glasov. Zadnji izvoljen je kandidat okrožja Bologna - Ferrara - Ravenna - Forlì s kvociantom 78,38 odstotka. Prvi neizvoljen je predstavnik na listi KPI v volilnem okrožju Cagliari - Sassari s kvociantom 75,59 odstotka, takoj za njim pa sledi Stojan Spetič.

Tajništvo tržaške federacije KPI je v zvezi s tem izdalo posebno poročilo, v katerem je med drugim rečeno, da komunistični partiji le za nekaj tisoč glasov ni uspelo izvoliti iz vsedržavnega »kotla« drugoga komunističnega poslanca v Trstu. Zato nam je žal, je rečeno v poročilu, če pomislimo, da so se v Trstu predstavile liste zgolj iz manifestiranih razlogov, se pravi brez vsakršne možnosti, da bi izvolile svojega predstavnika v parlament. Prisotnost teh list, ki so brez dvoma izraz ljudske, demokratične in protifašistične volje baze, je prispevala k razpršitvi dragocenih glasov, katerih manjši del bi zadoščalo za izvolitev drugega komunističnega poslanca, častnikarja Stojana Spetiča.

Tajništvo tržaške KPI se vsaka kor zaljubljenim volivcem Slovenske skupnosti, ki so kljub prisotnosti simbola svoje stranke pozitivno odgovorili na poziv KPI, naj osredotočijo svoje glasove na slovenskega kandidata na komunistični listi. Žal njihov doprinos ni prišel do izraza v zadostni meri, da bi si zagotovili pozitiven rezultat.

Ob tej izjubiljeni priložnosti vabi KPI vse sile, predvsem pa voditelje SSK, naj razmislijo. Dejstvo, da smo se temu cilju v Trstu zelo približali, nadaljuje poročilo, daje vsakekor razumeti smisel uspeha komunistov. Glede izvolitve drugega poslanca pa moramo vedeti, da je ta cilj samo odložen v času do druge prihodnosti.

Danes ob 10. uri bodo v dvorani prve civilne sekcije prizivnega sodišča uradno razglasili izvolitve štiri-

rih predstavnikov iz tržaškega volilnega okrožja v parlament. To je Jelke Gerbec za senat in Antonina Cuffara za poslansko zbornico na listi KPI ter Belcija in Tombesija v poslansko zbornico na listi KD. Komentarjev drugih strank včeraj ni bilo. Naj omenimo le, da so se včeraj zbrali na Goldonijemem trgu pripadniki radikalne stranke, katerim je o izidu volitev ter o programu stranke govoril strankin tajnik Spadaccia.

Dijakinje iz Ligurije obiskale Rižarno

Skupina dijakinij višjih srednjih šol iz Ligurije je obiskala kraje v Italiji, kjer so se med osvobodilno vojno zvrstili najpomembnejši do-

godki in ob zaključku potovanja tudi naše mesto. Dekleta so sodelovala na posebnem tečaju o udeležbi žensk v osvobodilnem gibanju v Liguriji. Med postankom v Furlaniji - Julijski krajini so si v spremstvu podpredsedne dr. Francesce Russo in nekaterih mentorjev ogledale sedež državnega sveta v Trstu. Sprejel jih je deželni poslanec Dušan Lovriha. Dekleta so si ogledala tudi Rižarno - edino uničevalno taborišče v Italiji. Vsem udeleženkam so poklonili študijo o fašistični dejavnosti v deželi.

● **Uprava bolniške blagajne** za trgovce s Tržaškega sporoča, da bodo zaradi praznika v ponedeljek, 28. junija, uradi blagajne (Ul. Coroneo št. 31/2) zaprti.

Z OBČNEGA ZBORA TRŽAŠKIH GRADBENIKOV

Število novozgrajenih stanovanj se je lani skrčilo za deset od sto

S prosto industrijsko cono na Krasu se tržaškemu gospodarstvu odpirajo nove perspektive

V glavni dvorani trgovinske zbornice je bil sinoči redni letni občni zbor združenja gradbenikov iz tržaške pokrajine. Predsednik E. Riccisi je v glavnem poročilu podal pregled gradbenih dejavnosti v preteklem letu v Italiji in pri nas, pri čemer je poudaril težave, ki zavirajo razvoj tega področja. V svojem poročilu se je geom. Riccisi dotaknil tudi vprašanja bodoče industrijske cone na meji med Italijo in Jugoslavijo in opozoril na nujnost prilagoditve urbanističnih in načrtovalnih instrumentov v luči te nove pobude v okviru osimskega sporazuma.

V poglavlju o razvoju gradbeništva v državi je Riccisi naglasil, da se je šesta mandatar doba zaključila, da bi bilo rešeno vprašanje tako imenovane stanovanjske prenošne, kar je nujno preprečiti večji razmah gradbenih dejavnosti v državi. Govornik se je dotaknil tudi sindikalnih vprašanj in opozoril na dejstvo, da je bila prav delovna pogodba za gradbene delavce ena izmed prvih, ki so bile obnovljene v novi sindikalni sezoni. Nadalje je omenil nove vladne pogoje po zakonih št. 166 in št. 492 ter izrazil pričakovanje, da bo postopek za njuno popolno izvajanje hitreje

stekel v prihodnjih mesecih. Leto 1975 je bilo namreč za gradbeništvo precej težavno, saj se je skupen obseg novih gradenj skrčil za 10 odst. v primeri z letom 1974.

Govornik je nato prešel na vprašanja, ki zadevajo gradbeništvo v naši deželi in se v tem okviru zadržal zlasti ob delu, ki ga bo treba opraviti za obnovo mest, vasi in zaselkov, ki jih je prizadel potres 6. maja. V tej zvezi je naglasil, da se združenje gradbenikov načelno strinja z ukrepi, ki jih je na tem področju prevzela deželna uprava, v nekaterih primerih pa gre za ukrepe, ki bi jih lahko obkrožilo iz boljšali z odpravo nepotrebnih birokratskih primers.

Glede industrijske cone na meji med Italijo in Jugoslavijo je Riccisi naglasil, da bo njena uresničitev zahtevala temeljito spremembo deželnega urbanističnega načrta. V obsebnem obsegu pa je treba pravilno pripraviti ustrezne instrumente prostorskega načrtovanja, da bo hkrati zagotovljena možnost po-

DRUGE VESTI NA ZADNJI STRANI

S POVRAATKOM V DOMAČO HIŠO

SREČEN KONEC PUSTOLOVŠČINE 13-LETNE ALESSANDRE BERTOSSA

Prostovoljno je zbežala z Belluzzijem, ki pa se je prestrašil, ko je videl sliko na časopisih, in poslal deklico domov

Pustolovščina 13-letne Alessandre Bertosse, ki je v sredo popoldne nenadoma izginila z doma, se je srečno končala. Šlo je torej za pustolovščino, ne pa za ugrabitvijo, kot so mnogi domnevali.

Alessandra se je včeraj okoli polnoči predstavlja železničarski policiji na glavni postaji v Mestrah, kamor se je pripeljala z brzovlakom Palermo - Benetke. Iz Mestrah so to nemudoma sporočili v Trst in oče Mario Bertossa je s svojim avtom odšel po hčerko ter jo pripeljal v Trst.

To so pravzaprav edina dejstva, s katerimi zanesljivo razpolagamo. Vse, kar se je dogajalo v teh dveh dneh, je po vsej verjetnosti tesno prepleteno z bujno domšljivo deklico. Preiskovalcem je zato le delno uspelo rekonstruirati pot, ki sta jo Alessandra in 39-letni Mario Belluzzi opravila v teh dneh.

Kot kaže, sta se oba že pred časom domenila, da bosta skupaj odšla proč. Belluzzi je baje dekletu zagotovil, da bosta za sedaj živela skupaj, ko bo dopolnila osemnajsto leto in bo torej postala polnoletna, pa naj bi se poročila. Baje je dekletu z veseljem sprejelo ponudbo in v sredo popoldne sploh ni oklevavala, ko je bilo treba odpotovati. Tu pa se stvari nekoliko zapletajo, kajti ni povsem jasno, kako sta oba prišla v Trst, kajti več očitvev je zagotovilo, da je Belluzzi zapustil Opčine sam in tudi sam s kovčkom stopil na vlak, Alessandra pa je bila tudi pri tem zelo zmedena. Dejala je, da je šla v Trst z avtobusom, nato je spremenila verzijo in zagotovila, da se je poslužila avtostopa.

Alessandra je nato potovala z Belluzzjem dalj časa: delno z vlakom, delno z avtobusom, delno z avtostopom. Prvo noč sta prespala v neki delno porušeni hiši, drugo noč pa na travniku. Vsa ta čez noč je sedela v senčviru. Včeraj zjutraj pa je Belluzzi kupil časopis in, ko je videl vest o domnevnem ugrabitvi, se je prestrašil. Alessandrji je rekel, naj se vrne domov, sam pa se je oddaljil. Dekle se ni spomnilo, v katerem mestu je bila. Vedela je

le, da je stopila na vlak ob 11.36, volni listek ji je plačal neki sopotnik, ker sama ni imela denarja, kake pol ure kasneje pa je izstopila v Mestrah. Po vsej verjetnosti je bila torej v Padovi. Vsa izpoved mla Alessandra je zavita v dvom, kajti večkrat se ji je zareklo, ko je dejala, da je v srednji Italiji. Vse dosedanje iskanje je bilo neuspešno.

Alessandra Bertossa z očetom med zaslišanjem na tržaški kvesturi

koliko živčna, res pa je tudi, da ji je Belluzzi zabil, naj ne pove resnice in naj reče, da so jo ugrabili trije roparji. Taka je bila dejanska njena prva verzija, ki ji sedva ni verjel nihče.

Policija še vedno išče Belluzzija, ki je baje neke v srednji Italiji. Vse dosedanje iskanje je bilo neuspešno.

Novost pa predstavlja razgovor o vinskih razstavah, ki je na sporedu v ponedeljek. Udeležijo naj se vsi tisti, ki se za to zanimajo, posebno pa zastopniki krajevnih uprav in vaških odborov, ki prirejajo vinske razstave. Za zabavo in za ples bo ansambel Kras igral v nedeljo, ansambel The Lords pa v torek.

Na vinski razstavi bo letos sodelovalo 17 vinogradnikov, ki so pripraveali 16 vzorcev belega in 6 vzorcev rdečega vina. Belo vino so dali: Milo, Josip, Egidij, Franc, Rudi, Oskar in Mirko Košta, Ivo, Božo, Karmelo in Emil Sedmak, Albin in Justo Tenca, Emil Cibic, Mario Švab in Lorenzo Furlan, črno vino pa: Vida Minucci - Gerlane, Mario Švab, Milo, Mirko in Egidij Košta in pa Ivo Sedmak.

S. T.

Začetek dvodnevne posveta o mednarodni lesni trgovini

Na sporedu tudi »dan Kameruna« - Danes v ospredju vprašanja uvoza tropskega lesa - Popoldne turistična predstavitev avstrijske Štajerske

V prisotnosti številnih predstavnikov poslovnih krogov iz Italije, Jugoslavije, Avstrije ter afriških in azijskih dežel, prisotnih na sejmu, se je včeraj dopoldne v sejni dvorani na razstavišču pri Montebelu začelo 11. mednarodno srečanje o lesu. Posvet na temo »Tržišče z lesom v valutni in pogodbeni dinamiki« sta organizirala vodstvo tržaškega velesejma in Vsestravno združenje trgovcev z lesom in pluto. Po krajšem pozdravnem nagovoru podpredsednika sejemske uprave prof. Faragune se je začel posvet pod vodstvom operaterja C. Rose Rose.

Gledišča industrijev o navedeni tematiki je orisal dr. Miconi, predstavnik vsestravnega združenja in industrijev z lesnega področja, za organizacijo Federconlego pa je spregovoril dr. Bagarotto. Kar za-

deva delovno pogodbo za delavce lesne stroke v Italiji, je bilo na posvetu poudarjeno, da trajajo pogajanja za njeno obnovo. Že dalj časa in da so se prav v zadnjih dneh razbila. Nadalje je bila poudarjena velika odvisnost italijanskega tržišča z lesom od uvoza, saj pri njem kar 85 odst. lesa, ki se na leto porabi v Italiji, iz raznih tujih držav, predvsem iz Srednje Evrope (rezani; les iglavcev) in iz čezmorskega (ekstoti). V zvezi z dobavami mehkega rezanega lesa italijanske tržišče je jugoslovanski strokovnjak Dušan Raskanin orisal razvoj prometa kar zadeva dobave rezane bukovine jugoslovanskega izvora. V razpravo je posegel tudi drugi jugoslovanski strokovnjak, ing. Kabalin, ki je prisotne opozoril na vrsto problemov, ki nastajajo pri dobavi jugoslovanskega blaga italijanskemu tržišču. Pri tem je poudaril zlasti dejstvo, da ima Italija široko možnost za nabavo odličnih vrst trdega lesa pri jugoslovanskih žagah, ne da bi se morala za to zatekati k drugim dobaviteljem v čezmorskih deželah.

Razprava je nadalje zajela vrsto vprašanj, ki zadevajo valutni riziko zavarovanju pošiljk lesa v mednarodnem prometu. Vprašanje zalog in omejitve v uvozu, ki jih je pred časom vzpostavila italijanska vlada, da bi podprla vrednost lire na mednarodnem denarnem trgu. Gre za omejitve, ki prizadevajo tudi dovoz hlodovine in rezanega lesa iz tujine.

Včeraj je bil na sejmu tudi »Dan Kameruna«. Zahodnoafriška dežela nastopa na naših sejmih vse od leta 1962 (razen zadnjih dveh let), in sicer je letos prisotna v okviru kolektivne razstave, ki so jo pripravile dežele članice organizacije EA MA. Ob »dnevu« je dopotovalo v naše mesto večje gospodarsko odpo-

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Če greste na dopust v Jugoslavijo lahko dobite

PRIMORSKI DNEVNIK

v skoraj vse letoviske kraje.

Za 14 dni stane dnevnik 1.300 lir.

Prosimo Vas samo, da nas na pravnočasno obvestite, kdaj opoujete in istočasno kdaj se vrnete.

O vsaki spremembi bi želeli biti obveščeni vsaj en teden prej.

Uprava in uredništvo PRIMORSKEGA DNEVNIKA

NA POBUDO TRŽAŠKE TURISTIČNE USTANOVE

Prihodnji teden začetek letnih prireditev na Gradu

V četrtek, 30. junija, in v petek, 1. julija, prvi dve predstavi glasbeno-zabavnega značaja

Dve glasbeno - zabavni prireditvi tekmovalnega značaja bosta prihodnji teden, 30. junija in 1. julija, odprli letošnji spored letnih prireditev na Gradu sv. Justa, ki jih prireja tržaška avtonomna letovisčarska in turistična ustanova. V sredo, 30. junija, se bo v našem mestu prvič zaključilo tekmovalno vokalnih, glasbenih, plesnih in dramskih umetnikov - amaterjev, ki ga prireja že 16. leto zaporedoma ustanova ENAL. Tržaškemu občinstvu se bodo tako predstavili zmagovalci številnih krajevnih tekmovalnih, plesnih in dramskih plestov, igralci in drugi. Napovedovala bosta Maria Giovanna Elmi in Enzo Cersicchio. Predstava se bo začela točno ob 21. uri in nosi naslov »Piccola ribalta«.

Naslednjega večera, z začetkom ob 21.15, bo na vrsti »Girotondisimo« - glasbeno-vokalna predstava, v kateri bodo nastopili otroci in mladinci do 18 let. Predstava je razčlenjena v tri kategorije: za prvo nastopajo mladi glasbeniki, za drugo folklorne skupine, za tretjo pa pevcil lahke glasbe ter ansambli »jazz«, »pop« in »folk« glasbe. Tudi ka prireditve je tekmovalnega značaja in bo razčlenjena v več večerov. Začela se bo v Gradu 30. junija ter zaključila v zadnjih dneh julija s tremi zaključnimi večeri, na katerih bodo proglasili in nagradili zmagovalce.

Vpisovanje nastopajočih za tržaški večer sprejemajo na Gradu Sv. Justa do 13. ure 1. julija. Nagrade obsegajo zlato trofej, vrednosti nad pol milijona lir, študijska po-

Orkester GM na šoli »P. Tomazič« v Kopru

Te dni se je orkester Glasbene matice predstavil mladini na šoli v Kopru »P. Tomazič«. Ansambel je v tej sezoni zaključil ciklus koncertov za mladino v obsebnem pasu. Tokrat je koprska barvna televizija poslala koncert in s svojo prisotnostjo zabeležila pomembnost podobnih prireditev za širjenje glasbe med šolsko mladino.

Orkester Glasbene matice je pod vodstvom svojega stalnega dirigenta Oskara Kudra izvajal Ispavce u serenado, Antonia Vivaldija koncert za violino in violončelo iz istega skladatelja se koncert za fagot in orkester. Orkester Glasbene matice je predstavil prof. Janko Ban in s svojo uvodno besedo dal se pomembnejši ton samim nastopom. Solistični part so odigrali mladi koncertanti šole Glasbene matice. Violinist Črtomir Šiškočič, violončelist Iztok Kodrič in fagotist Vojko Cesar. Koncert orkestra Glasbene matice bo v doglednem času prenašala barvna televizija iz Kopra v rubriki »Odprta meja«.

V torek odprte le pekarnice in cvetličarne

Združenje trgovcev sporoča, da bo do na praznik sv. Petra in Pavla, to je v torek, 29. junija, vse trgovine zaprte. Odprte bodo le pekarnice in cvetličarne, in sicer do 13. ure. Vse trgovine vseh sort, ki imajo tedenski počitek ali v ponedeljek ali v sredo ali v soboto bodo lahko v teh dneh odprte.

Izzivanja neofasistov se nemoteno nadaljujejo

Sinoči je po nekaterih središčnih ulicah bučno »marširala« skupina vsem znanih fašističnih zlikovcev, ki je povsem nemoteno in na ves glas prepevala »Giovinezza« ter podobne fašistične motive. Skupino je sestavljalo kakih pet ali šest skrajnežev, ki so v bistvu zmeraj isti, zato je čudno in nedopustno, da izzivajo povsem nemoteno. Ali jih policija ne vidi in ne sliši?

● **Notranje ministrstvo** je za akademsko leto 1976-77 razpisalo študijski tečaj za občinske tajnike. Razpisanih je 120 mest. Prošnjo je treba nasloviti na notranje ministrstvo ter izročiti najkasneje 30. junija na tržaški prefekturi.

Šolske vesti

Zavodski svet srednje šole »Fran Levstika« obvešča starše, da lahko vložijo na šoli prošnjo za dodelitev občinske podpore za knjige in šolske potrebščine še danes, 26. junija. Prošnjo mora biti priložena kopija davčne prijave (obrazec 140 ali 101).

Vpisovanje v osnovno šolo Dragotin Kette v Ul. sv. Franciška 25 je še danes od 10. do 12. ure.

Vpisovanje otrok v občinske otroške vrtnice Devina-Nabrežina za šolsko leto 1976-77 bodo 28. in 30. junija od 9. do 12. ure v prostorih posameznih občinskih otroških vrtcev s slovenskim oziroma z italijanskim učnim jezikom.

Tržaška občina obvešča, da bo vpisovanje otrok v občinske otroške vrtnice za šolsko leto 1976-77 v vrstici posameznih okrožij s sledečim urnikom:

3. skupina: danes, 26. junija, od 8.30 do 12. za otroke, ki bodo dopolnili 3 leta pred 31. decembrom 1976.

Razna obvestila

TPPZ priredi danes, 26. junija, ob 20.30 koncert v Cervignano. Iz Bazovice odpelje avtobusi ob 17. uri. To varše, ki se bodo peljali z lastnimi avtomobili, prosimo, da se v Cervignano eno uro pred koncertom. Prosimo za točnost.

V slučaju slabega vremena bo zbor pel v sportni palači. Jutri bo ansambel ponovil koncert ob 20.30 na sportnem igrišču pri Sv. Ivanu v Trstu.

Sportno društvo »Poleta« vabi svoje člane in prijatelje mladine na prostovoljno delo, ki bo jutri, v nedeljo, 27. junija, ob 8. uri, na novem kotalkališču na Pikelcu. Po končnem delu bo skupno kosilo.

Dom Jakoba Ukmarja v Šknednu vabi na drugo škedenjsko poletno prireditev v nedeljo, 27. junija, na prostem pred domom ob 19. uri. Na stopajo godba na pihala z Brega, otroški pevski zbor iz Šknedja, batelna skupina škedenjskega doma, mešani pevski zbor iz Šknedja, moški pevski zbor Zbor za Opčin, folklorna skupina »Štu ledi«. Od 17. ure dalje bo odprt kioski.

Zveza cerkvenih pevskih zborov in župnijska skupnost pri Salezijancih v Trstu priredita v ponedeljek, 28. junija, ob 21. uri v salezijanski cerkvi v Trstu v Ul. Istria 53 koncert, na katerem bo nastopil organist Hubert Bregant in sodeloval ekumenski pevski zbor.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 26. junija

GRUDA

Sonce vzhaja ob 5.17 in zatone ob 20.58 - Dolžina dneva 15.41 - Luna vzhaja ob 4.26 in zatone ob 19.49.

Jutri, NEDELJA, 27. junija

EMA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 31 stopinj, najnižja 19,7 stopinje, ob 19. uri 23,3 stopinje, zračni pritisk 1019,5 mb, pad. 0,4 mm, veter 11 km na uro severovzhodni, nebo 5/10 pooblačeno, morje malo razgibano, temperatura morja 21,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 25. junija se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 11 oseb.

Umrli so: 92-letna Maria Rovere vd. Leiter, 75-letni Marco Zanelli, 71-letna Zora Zidaric por. Merlak, 91-letna Giuseppina Urdich vd. Spazzali, 67-letni Lino Sturma, 69-letna Olga Udovisi vd. Menon, 65-letni Carlo Venier, 58-letna Carla Cergol por. Orlini, 76-letni Umberto Facco, 78-letni Giorgio Morguro, 74-letna Vittoria Dudine vd. Fonda.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(Od 13. do 16. ure)

All'Alabarda, Istrska ulica 7; Grigolon, Alla Minerva, Trg Giotti 1; Ai due Mori, Trg Unità 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(Od 19.30 do 8.30)

Rossetti - Emili, Ul. Combi 19; Al Samaritano, Trg Ospedale 8; Neri, Ul. Dante 7.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovanje INAM in ENPAS od 22. do 7. ure, tel. št. 732-627.

V predprazničnih in prazničnih dneh dneva in nočna služba deluje nepretrgoma od 14. ure predprazničnega dne do 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovanje INAM - INADEL - ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Proseki: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sešljani: tel. 209-197; Zavrle: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA S.p.A. TRST - ULICA F. FRIZZI 10 - 01-640

TECAJI VALUT V MILANU

DNE 25. 6. 1976

Ameriški dolar:	debeli	845.—
	drobni	835.—
Funt šterling		1565.—
Švicarski frank		341.—
Francoski frank		177,50
Belgijski frank		21.—
Nemška marka		327,40
Avstrijski šiling		45,50
Kanadski dolar		860.—
Holandski florint		308.—
Danska krona		136.—
Švedska krona		186.—
Norveška krona		150.—
Drahma:	debeli	22,35
	drobni	23,75
Dinar:	debeli	45.—
	drobni	45.—

MENJALNICA vseh tujih valut

SPD TABOR - OPČINE

V Prosvetnem domu

IV. BIENALE UMETNIKOV AMATERJEV

od 26. junija do 4. julija

Odprtje danes, 26. junija, ob 21. uri.

Razstava bo odprta vsak večer od 19. do 22. ure ob praznikih od 9. do 12. in od 17. do 22. ure.

Kino

Ariston 21.30 »L'altro dio«. Režiral:

Elio Bartolini. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Mignon 16.30 »Gli ultimi giorni di Pompei«. Igra Steve Revens.

Grattacielo 16.00 »Quel rosso mattino di giugno« - (Sarajevo, 28. giugno 1914). Režiral Veljko Bulajić. Igrajo F. Bolkan, C. Plummer, R. Fajčić, B

POSVET PREDSTAVNIKOV OBMEJNIH DEŽEL O RADU IN TELEVIZIJI

Več časa za programe, namenjene etničnim in jezikovnim manjšinam

Na sestanku v Vidmu so odobrili važen dokument - Najna politično-juridična ureditev vprašanja inozemskih oddaj

Predstavniki dežel Trident, Južna Tirolska, Doline Aoste in Furlanije-Juljske krajin ter avtonomnih pokrajin Bona in Tridenta so v četrtki v Vidmu zaključili razpravo o vprašanjih radijske in televizijske informacijske službe. Osrednja tema razprave se je nanašala na valorizacijo etničnih in kulturnih značilnosti narodnostnih manjšin, ki živijo v omenjenih deželah, v okviru njihove boljše zaščite. Našo željo so zastopali predsednik deželnega odpora Comelli, podpredsednik Bertoli in odbornik Cociani.

Ob zaključku razprave so sklenili ustanoviti stalni odbor, ki ga bodo sestavljali predsedniki deželnih odborov, deželni svetovi in predstavniki omenjenih pokrajin. Ta odbor bo razpravljal o vprašanjih javnih radiotelevizijskih storitev in bo deloval v tesni zvezi s koordinacijskim odborom dežel za vprašanja RAI-TV. Sklenili so tudi ustanoviti petčlanski tehnični odbor, ki bo pomagal stalnemu odboru in zbral potrebno dokumentacijo in podporo specifičnim zahtevam omenjenih

dežel ter tridentinske in bocenske pokrajine. Prihodnje srečanje bo v septembru v Aosti.

Na sestanku v Vidmu so odobrili dokument, ki je bil sestavljen že 3. junija v Tridentu in ki vsebuje nekaj zelo pomembnih točk. Omenjeni dokument poudarja načelo, da javna ustanova ohrani monopol na radijske in televizijske storitve. Ta monopol, pravi dokument, pa mora jamčiti največje decentralizacijo vsedržavnega radijskega in televizijskega sistema ter mora zagotoviti najširšo pravico do dostopa, kot osnovni pogoj za spoštovanje pluralizma, ter zagotoviti nadaljnjim zahtevam krajevnih avtonomij, ki imajo etnične in jezikovne manjšine.

V zvezi z odbori, ki jih predvideva člen 5 zakona št. 103, se poudarja nujnost rešitev, ki naj zajamčijo neposredno sodelovanje etničnih in jezikovnih manjšin pri zasnovah, programiranju in izdelavi radijskih in televizijskih oddaj. V tem kontekstu se morajo še posebej poglobliti in izpolniti odnosi krajevnih avtonomij z omenjenimi manjšinami ter produktivnimi centri družbe, ki ima te storitve v lasti.

V tem smislu, nadaljuje dokument, se poudarja nujnost ustanovitve produktivnih radijskih in televizijskih avtonomnih centrov na zainteresiranih področjih, še posebej v Furlaniji-Juljski krajini in v Dolini Aoste. V teh centrih se bo morala izvajati politika uporabe in valorizacije krajevnih energij. Dokument tudi poudarja nujnost, da se v okviru dosedanjih oddaj dodeli več časa za programe, ki so namenjeni etničnim in jezikovnim manjšinam in da se čimprej uredijo snovi, ki so sicer že predvidene. Upoštevajoč potrebo po večjem prostoru, je izražena tudi zahteva, da se čimprej uresniči tretji kanal TV na obmejnih področjih, kjer živijo etnične in jezikovne manjšine.

Glede širjenja inozemskih radijskih in televizijskih oddaj, poudarja dokument nujnost politično-juridčnih rešitev, ki naj omogočijo realizacijo potrebnih naprav ter kvalitetno in kvalitetno okrepitev teh storitev.

GORIŠKI DNEVNIK

DOVOLJENJE JE IZSTAVILA USTANOVA ANAS

Z odprtjem ločniškega mosta čez Sočo odstranjene nevšečnosti v prometu

Na mostu enosmeren promet, ki ga urejujejo s semafori - Vozni pas je po sredini cestišča - Prevoznost dovoljena za vozila do 25 stotov nosilnosti

Z dovoljenjem državnega podjetja za ceste ANAS so včeraj odprli za promet ločniški most čez Sočo. S tem se je uresničilo dolgotrajno pričakovanje vseh tistih, ki so iz Gorice namenjeni v Furlanijo in obratno, saj jih je zapora ločniškega mosta, ki je trajala od potresa dalje, silila, da so se za prehajanje Soče posluževali pevskega mosta ali pa novega mosta čez Sočo pri Štandrežu, ki so ga za to priložnost na hitro ustvarili za promet ter asfaltarali dovornice na ločniški in na štandreški strani.

Promet na ločniškem mostu se danes ureja s semaforomskimi napravami, ki so jih postavili na obeh bregovih. To pomeni, da je most izmenoma prevozen z dveh strani. Na zadnji strani mosta je v eno z dveh smeri. Na takšen način so se izognili obremenjevanju objekta. Nadaljnji razbremenitev, predvsem razbremenitev zunanjih delov cestišča, pa so dosegli z ureditvijo voznega pasu po sredini cestišča. Ob robova sta namreč nekoliko poškodovana ter so na njih izračunali manjšo nosilnost. Iz previdnosti so jih utrili z oporniki. Zaradi večje varnosti so omejili hitrost na mostu na največ 50 km na uro ter so prepovedali vožnjo s tovornjaki z nosilnostjo nad 25 stotov.

Kakor smo uvideli, most je bil za prometno ureditvijo odstranjen, ki so nastajale zaradi preusmerjanja prometa na pevske most in na novi most čez Sočo pri Štandrežu. Ta most bo še vedno odprt za težka vozila, kakor tudi most čez Sočo pri Pevni. Toda resnično odprava bo za Gorico nastala šele z odprtjem avtocestnega priključka Fara - Gorica ter z ureditvijo cestnih pentelj na Tržaški cesti. Šele ko bo odprta za promet ta cestna povezava, bo mogoče izločiti tovornjake iz mestnega cestnega omrežja in bo mogoče odpraviti tudi parkirišča za tovornjake, ki jih občinska uprava sedaj »prenaša«, ker pač v sedanjih razmerah ne more zagotoviti drugega priključnega parkirišča v predmestju.

Drvi v Podgori začetek praznika

Nocoj se bo na prireditvenem prostoru v Podgori začelo štiridnevno praznovanje, ki ga prireja ZVPJ ter prosvetno društvo A. Pač. Prireditelj so Podgorci načrtovali že pred dobrim mesecem, a so jo kasneje zaradi potresa odložili.

Danes ob 18.00 je na sporedu tekmovalje v brisolski, kasneje pa bo za ples igral ansambel Marcossi.

Vstopnine letos ne bo, pač pa bodo pobirali prostovoljne prispevke, ki jih bodo namenili v sklad za pomoč žrtvam potresa.

Jutri v Gradišču nad Prvačino Srečanje godb na pihala iz novočrške občine

Zveza kulturnih prosvetnih organizacij Nova Gorica in krajevna skupnost Gradišče priredita jutri, 27. t.m., ob 17. uri (ob 18. po legelni uri) v Gradišču nad Prvačino srečanje godb na pihala z novočrške občine. Srečanje so pripravili v počastitev 30-letnice pojava godbe na pihala v Gradišču. Na jutrišnjem srečanju bodo sodelovali: godba na pihala Anhofo, godba na pihala Gradišče nad Prvačino, godba na pihala Prvačina, godba na pihala Vojkovo, Briska godba na pihala Dobrovo ter Gasilska godba na pihala Nova Gorica.

Urnik trgovin

Ob prazniku Sv. Petra in Pavla v torek, 29. junija, bodo trgovine v Gorici takole poslovale:

PONEDDELJEK, 28. junija: vse trgovine, ki imajo ob ponedeljkih običajno tedensko zaporo, bodo odprte v jutranjih urah.

TOREK, 29. junija: vse trgovine bodo zaprte, razen pekarn, mlekar in dežurne cvetličarne, ki bodo odprte v jutranjih urah.

Jutri odprte prodajalne časopisov

Jutri bodo v Gorici odprte naslednje prodajalne časopisov Leghissa, Drevored XX. septembra; Sussi, Travnik; Nanut, Ulica Vittorio Veneto; Costanzo, Ulica Crisvi; Qualli, Ulica Sauto; Scuto, Ulica Santa Chiara; De Petris, Tržaška cesta; Duca, Korzo Italija; Vidri, Ulica S. Pellico; Corubolo, Ulica B. Casale; Lo Curlo, Raštel; Di Zor, Ulica Orzoni; De Fabris, Ulica Capuccini; Zanelli, Ulica B. Pavia; Colenzini, Korzo Italija; Candotti, Ulica Carducci; Giovitto, Verdijev korzo.

Koncert zbora Monte Sabotino

V ponedeljek, 28. t. m., ob 21. uri bo v dvorani deželnih stanov na goriskem Gradu nastopil s samostojnim koncertom pevski zbor Monte Sabotino.

7 dijakov opravilo malo maturo

Na srednji šoli Ivan Trinko so včeraj objavili imena 7 dijakov, ki so zaradi bolezni opravili maturo kasneje. Vseh sedem je izdelalo. Njihova imena so: Mariza Bernardis, Rozana Devetak, Tatjana Cresselli, Lucijana Predan, Gabriella Vižintin, Aleksander Cej in Zvonko Frandolič.

Metanovodno omrežje do industrijske cone

Na zadnji seji konzorcija za industrijsko cono so odobrili sklep za postavitev metanovodnega omrežja v industrijski coni. Za uresničitev tega načrta bo konzorcij izdal okoli 300 milijonov lir.

Higienski predpisi za prodajalce lubenic

Tudi letos, stojita ob robu Ljudskega vrta na Verdijevem korzu stojnici za prodajo lubenic. Zaradi tega je goriska občina izdala poseben odlok, ki ga morajo trgovci lubenic spoštovati. Gre namreč za higienske in zdravstvene predpise, ki so potrebni za prodajo teh sočnih sadežev.

Nov glavni odbor Zveze industrijcev

Na prvi seji novoizvoljenega odbora Zveze industrijcev za Gorisko in Trzisko so si med posameznimi člani porazdelili odgovornosti. Za predsednika je bil ponovno potrjen Nazario Romani. Le-ta je v svojem

Vidu Primožiču je žena Ljubka povila tretrojenko

JASNO

Prosvetnemu in javnemu delavcu cestnata uredništvo in uprava Primorskega dnevnika.

NOVA ŠTEVILKA INIZIATIVE ISONTINE

Zaskrbljenost za izginitev Furlanov in njihove kulture

Revija objavlja anketo o sredstvih množičnega obveščanja Italijanov v Jugoslaviji - Pojasnilo o položaju manjšin v Bolgariji

V 66. številki revije Studijskega središča za politična, gospodarska in družbena vprašanja Iniziativa Isontina je zajeto bogato gradivo, ki se nanaša na domače življenje kakor tudi na dogajanje pri sosedih. Morda najbolj zanimivo gradivo se nanaša na položaj italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji ter še posebej na komunikacijska sredstva, s katerimi razpolaga, kot so tiskana beseda, radio in televizija ter gledališče. Sociološka raziskava na kratko posega tudi v družbene odnose, s katerimi je italijanska narodnost povezana z ostalimi narodi Jugoslavije v samoupravno socialistično skupnost. Avtor članka Marcello Cherini sprejema usmeritev koprskih televizijske postaje ob obravnavanju manjšinskih vprašanj, usmeritev, ki je postala odločilna za upoštevajoče napotke mednarodne manjšinske konference v Trstu, dvanajst dni, ko se mu pojavljajo, kadar se manjšinska obarvanost koprskih televizijske postaje spreminja z dogajanjem problemov, ki zadevajo celotno italijansko družbo. Očitno se avtor ni dovolj poglobil v našo stvarnost in ni spoznal, kako je slovenska narodnostna skupnost s storišnimi nitmi povezana z italijanskimi družbenimi dogajanjem in življenja neke narodnosti, ne italijanske v Jugoslaviji ne slovenske v Italiji, ni mogoče izločiti od ostalega političnega, gospodarskega in drugega dogajanja.

Iniziativa Isontina nadalje objavlja prispevke o problemih malih proizvajalcev, sejmice ESPOMEO, o Krmnu, Brdih in Brškem vinu. Zanimiv je prispevek Celsa Macorja z naslovom »Dokufurlanjen mestov«, v katerem se dotika vedno bolj dobrega vprašanja, se pravi ohranitve in razvoja furlanske etnije. Članek je napisan s prizadeto skrbjo za ohranitev kulturnih vrednot furlanskega naroda, ki so skupno z ljudmi obsojene na izginitev, če se jih hitro ne zavaruje.

Omembe vredno je nadalje pismo ravnatelja makedonske revije Antonija Jerkova odgovornemu uredniku, s katerim popravlja podatke predčasno objavljenega članka o Bolgariji. Iz Jerkovega pisanja sledi, da narodnostne skupnosti v Bolgariji (makedonska in turška) ne štejejo (samo en odstotek, kot je pisala revija, pač pa 10 odstotkov prebivalstva Bolgarije. Po statističnih podatkih je po drugi vojni živelo v Bolgariji 170.000 Makedoncev in 800.000 Turkov. Tudi danes živi v Bolgariji okoli en milijon pripadnikov narodnostnih manjšin, ki jim ne priznava narodnostnih pravic. Jerkov nadalje trdi, da je žal da

Nova številka revije Studi Goriziani

Izšla je nova številka revije Studi Goriziani, ki jo izdaja vladna knjižnica v Gorici. V njej je objavljen nekaj zanimivih prispevkov, ki osvetlujejo zgodovinsko dogajanje v teh krajih. Tako sta izdala pod peresa L. Badra članek o grobnicah francoskih kraljev na Kotsanjevici in članek S. Cavaze o usodi prepovedanih knjig v Gorici in Furlaniji med 16. in 17. stoletjem. M. Palumbo odkriva spore o pristojnosti, ki so se pojavili med patriarhalno oblastjo in skupnostjo v San Daniele in o zaščitnih ukrepih pred nalezljivimi boleznimi. V kulturnem delu je beseda o stilu slikarjev Grigolettija in Tominača o germanistu Ervinu Pocarju. Skupni del obsega podatke o literarnem in znanstvenem delu domačih avtorjev. Izid časopisa so omogočili s prispevki občine, pokrajine, hranilnice, EPT ter predsedstva ministrskega sveta.

Nepravilnosti pri gradnji

Tržiški pretor dr. Marcello Perina je te dni poslal dve obvestili o sodnem postopku. Obvestilo je prejel Goliardo Saggiini, upravitelj družbe »Immobiliare monfalconese«, ki je zgradila stanovanjsko hišo na Viale Verdi v Trzinu, ter ing. Leopoldo Francovich, ki je dela vodil.

Preiskava naj bi ugotovila nepravilnosti pri gradnji, zlasti pa prekrške zaradi neupoštevanja predpisov občinskega regulacijskega načrta.

V bolnišnico, ker so mislili, da je požir ur

Malo je manjkalo, da niso v tržiški bolnišnici operirali 7 mesecev starega Andreja Fumisa iz Ronka, da bi mu iz želodca povlekli manjšo zapeljavo ur. Dojenčka so namreč starši z uro naglo odpeljali v bolnišnico, kjer so povedali, da je otrok med igro požir manjšo ur. Zdravniki so se že pripravljali, da bodo dojenčka operirali, ko je sodelni prišel v bolnišnico in povedal, da so uro našli v stanovanju.

20-LETNICA ŠPORTNEGA DRUŠTVA SOVODNJE

DANES, 26. t.m.: ob 21. uri večer športnika z nagrajevanjem - ples
JUTRI, 27. t.m.: ob 9. uri pohod 20-letnice; ob 15. uri otroški extempore; ob 19. uri OSREDNJA PROSLAVA - ples
PONEDDELJEK, 28. t.m.: ob 21. uri nočna štafeta - ples
TOREK, 29. t.m.: ob 9. uri orientacijski pohod; ob 20. uri tekmovalje v valčku.

VABLJENI!

Ob sodelovanju ansambla LOJZETA HLEDETA in števerjanske občinske uprave prosvetno društvo Franc Sedej prireja v Steverjanu, v Fermentinjevem parku

6. ZAMEJSKI FESTIVAL DOMAČE ZABAVNE GLASBE

DANES, 26. junija, ob 21. uri nastop vseh 17 ansamblov.

JUTRI, 27. junija, ob 17. uri finale in nagrajevanje ter nastop folklorne skupine iz Ločnika.

■ Pokušnja izbranih briških vin

Danes začetek procesa proti Roberti Godeas

Danes se na tržaškem porotnem sodišču prične sodna obravnava proti 25-letni učiteljici iz Medeje Roberti Godeas, ki je obtožena, da je 16. oktobra 1974 ubila svojega očeta. Proces se je začel že jeseni lanskega leta, a so ga na zahtevo državnega tožilca D'Onofria odložili in oddrli psihiatrčni pregled za obtoženko. Godeasovo so psihiatr spoznali za umsko zdravo.

Novost na današnji obravnavi pa predstavlja prijava zasebne stranke Aretuse Godeas, sestre umorjenega. Proti njenemu nastopu na sodišču se nista seveda borila oba zagovornika Godeasove, odvetnika Bernoz in Battello. Sodnemu zboru bo predsedoval dr. Domenico Maltese.

Pravilnik orientacijskega pohoda v Sovodnjah

V okviru praznovanj ob 20-letnici ustanovitve športnega društva Sovodnje priredijo taborniki rodu Modrega vala iz Gorice planinsko orientacijski pohod, ki bo v torek, 29. t.m. Pravilnik pohoda je naslednji:

1. Ekipo sestavlja od 3 do 5 članov;
2. Ekipe bodo razdeljene v dve kategoriji: moško - mešano in žensko; vsaka kategorija pa v dve skupini: do 15. leta starosti ter od 15. leta dalje;
3. Vsaka ekipa ima na razpolago 1 uro in 20 minut; do 1 ure in 40 minut bo prešla kazenske točke; po tem času ne bo prišla v poštev za uvrstitve;
4. Na progi bosta dve kontroli; ekipa, ki se ne bo javila pri kontrolah, bo izločena;
5. Proga bo označena s puščicami, črtami in krogi rdeče barve. Ekipa, ki bo znake skrivala, brcala ali kvarila, bo izločena;
6. Glavna tema planinsko - orientacijskega pohoda bo zgodovina Sovodnje;
7. Zbirališče vseh nastopajočih ob 8.30 v tabornem prostoru, kjer bo tudi vpisovanje.

Včeraj-danes

iz goriskega maticnega urala

ROJSTVA: Gabriella Guglielmo, Marta Bonessi, Annarita Blason, Luigi Ricciardi.

SMRTI: 56-letni uradnik Pietro Deozor, 71-letni upokojenec Aldo Belli.

Kino

Gorica

VERDI 17.30-22.00 «I mio uomo è un selvaggio». Y. Montand in C. Deneuve. Barvni film.
CORSO 17.15-22.00 «Kobra stoter». M. E. Benedetti. Barvni film. Preveden mladini pod 14. letom.
MODERNISSIMO 16.15-22.00 «Sistema America e tornio». P. Villaggio. Barvni film.
CENTRALE 17.30-21.30 «Il vangelo secondo Simone Matteos». P. Smit in M. Cobby. Barvni film.
VITTORIA 17.00-22.00 «Gioventù bruciata». J. Dean. Barvni film.

Trst

EXCELSIOR 17.30-22.00 «Un gioco estremamente pericoloso».
PRINCIPE 18.00-22.00 «Prigioniero della seconda strada». Barvni film.

Nova Gorica in okolici

SOČA «Sarajevski atentat», jugoslovanski barvni film ob 18.30 in 20.30.
SVOBODA «Za tisoč dolarjev dnevn», ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30.
DESKLE «Dve dekleti v nočni srajci», francoski barvni film ob 19.30.

DEZURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Alesani, Carduccijska ulica, tel. 22-68.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU
Danes ves dan in ponoči je v Trzinu dežurna lekarna Sant'Antonio, Ul. Romana, tel. 40-497.

DRUGI DAN PRIZIVNE RAZPRAVE O PETOVELJSKEM ATENTATU

Tudi zaslišanje Frede in Venture med zahtevami kolegija branilcev

Včeraj je svetnik Del Conte zaključil poročilo - Novosti v preiskavi, ki jo vodi državno pravdnstvo v Benetkah - Proces se nadaljuje v ponedeljek z zaslišanjem obtožencev

Na procesu proti osumljenecem a atentata v Petovljah je včeraj svetnik Del Conte zaključil svoje dolgo poročilo. Poročilo je bilo, zelo natančno izdelano, kar zadeva preiskavo, precej površno pa je bil orisan potek prvostopenjskega procesa. To je precej razburilo branilce, ki so večkrat popravili svetnika. In jih je predsednik Marsi zaradi tega opomnil ter celo zagrozil, da bo dal odstraniti iz dvo rane vse liste osebe, ki bodo motile svetnika pri podajanju poročila.

Kljub temu je potekalo včerajšnje zasledanje v dokajšnjem zatišju. Živihni pa so bili razgovori med odmorom. Prav to je bilo namreč na beneškem državnem pravdnstvu, ki preiskuje morebitne odgovornosti karabinjerjev pri včeraj preiskave o atentatu, soočnje med generalom karabinjerjev Mingarellijem in časnikarko gori-

škega uredništva dnevnika «Il Gazzettino» Lauro Alessi, ki je na prvostopenjski obravnavi pričala o dejavnosti obtožena Badina ki je bil svojčas uslužbenec «Gazzettina». Kot kaže, je rezultat sooočenja v nasprotju s pričanjem Alessijevemu na tržaškem procesu. Seveda je bilo zavito v preiskovalno tajnost. Dan pa pričajo o dejstvu, da se dogodki iz dneva v dan bolj razvijajo in prav zato postaja tržaški proces čedalje pomembnejši iz političnega zornega kota.

Včerajšnje poročilo se je zaključilo z ravedbo zahtev, ki jih je podal predsednik Marsi; gre v prvi vrsti za zaslišanje velikega števila prič. Državni tožilec je zahteval, naj bi sodišče zopet zaslišalo Lauro Alessi in Walterja Di Biaggia, mnogo pomembnejše pa so zahteve branilcev. Ti so v obširnem doku-

mentu, ki šteje 103 strani, zahtevali, naj sodišče predvsem ponovno zasliši vse tri karabinjerske častnike: generala Mingarellija, majorja Chirica in kapetana Farra, da se pojasnijo nekatere okoliščine. Najpomembnejše je tukaj okoliščina, ki zadeva prevoz eksploziva v Italijo. Svojčas je Chirico sestavil poročilo, v katerem je trdil, da so razstrelivo prepeljali s tovornjakom iz kraja Pedrinete v Švici in temu priložil dve sliki skladišč, kjer naj bi bilo spravljeno razstrelivo. Prav med preiskavo, ki je bil beneško državno pravdnstvo, pa so ugotovili vrsto netočnosti in so postavili na laž vse pričevanje Chirica in Di Biaggia, ki se je sam obožlil, da je šel z Resenom po razstrelivo v Švico. Na osnovi podatkov, ki so jih posredovali švicarske oblasti, so namreč ugotovili, da v kraju Pedrinete sploh ni in ni nikoli bilo skladišč, ki jih kaže fotografija, da v vsej Švici ni mogoče najti razstreliva vrste T 4 in da ni tovrstnjak, ki ga omenja Di Biaggio, nikoli prešel italijansko - švicarske meje.

Zagovorniki so zahtevali tudi zaslišanje fašistov Frede in Venture, ki naj bi govorila o sestavi fašističnih celic v Furlaniji, ter bivšega poveljnika varnostne službe SID generala Mallettija. Zagovorniki so nadalje zahtevali več dodatnih preiskav o glasu anonimnega telefonskega pogovora in o vrsti razstreliva, poleg tega pa so zahtevali vključitev med akte procesa tudi akte, ki zadevajo številne druge atentate, ki so se pripetili leta 1972 v naši deželi (preusmeritev letala v Ronkah, sabotaža dolinskega naftovoda idr.) ter akte o umoru komisarja Calabrestija v Milano. O vseh teh zadevah bo odločalo sodišče v sredo, medtem ko bodo na prihodnjem razpravi to je v ponedeljek, zaslišali vse obtožence.

Z vespo je padla zaradi predolgega krila

V Drevoedu III. armata se je včeraj dopoldne, nekaj po 9. uri, hudo poškodovala 31-letna Rossana Bettini por. Illi iz Ul. Revoltella 34. Ženska, ki je padla z vespo, je imela res veliko smolo. Dolgo krilo se ji je zataknilo v vztrajnik, zaradi česar je izgubila ravnotežje ter padla. V bolnišnici so ji ugotovili zlom desne piščali ter odrgnine in udarce po nogah; sprejeli so jo na ortopedski oddelku s prognozo okrevanja v mesecu dni.

L. O.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Predstavitev knjige o uporu mornarjev v Boki Kotorski

Knjigo Rafaela Perhava je založila Partizanska knjiga - Danes nastop ljubljanske Opere v Kopru Ustanovljena sekcija Zveze turistov Jugoslavije

V prostorih osrednje knjižnice v Kopru so predstavili prvo knjigo Rafaela Perhava »Upor mornarjev v Boki Kotorski«. Knjiga, ki jo je založila Partizanska knjiga, po drobno opisuje zgodovinski upor, njegov pomen in posledice. Opra je na številne pisane vire in argumente, njen poseben pomen pa je v tem, ker prvič opisuje delež slovenskih mornarjev v tem uporu čeprav ga nekateri zgodovinarji sploh ne priznavajo. Perhava je to svojo ugotovitve podprl z dragocnimi listi in dnevniki Josipa Rodiča enega izmed slovenskih udeležencev upora.

Kopru se obeta danes zvečer pomen kulturno-umetniški dogodek. Ob 20.30 bosta nastopila na Titovem trgu ljubljanska Opera in balet ter zvedla enodejanka Mascagnijevo »Cavallero rusticano« in

Leoncavallove »Glumače«, Ljubljanska operna hiša bo nastopila v najboljši zasedbi, nekatere vloge pa bodo peli tudi gostje.

V Kopru so ustanovili sekcijo Zveze turistov Jugoslavije. Na ustanovnem sestanku so povedali, da bo sekcija združevala simpatizirajoče ljubitelje gibanja kate-rega cilj je vzgajati člane v naravnem duhu ter propagirati najrazličnejše dejavnosti turizma. Cilj gibanja je vsekakor propagirati in izvajati zdrav in naraven način življenja, nudizem pa je samo ena izmed oblik, ki naj človeka ponovno približa naravi in ga osvobodi raznih predsodkov. Naloga sekcije bo tudi proučevati vlogo in vpliv turističnega gibanja v socialistični družbi s sociološkega, psihološkega in zdravstvenega vidika.

MARIBORSKO KULTURNO PISMO

OPERNI KONCERT
IN BALETNI VEČER

Redna sezona v mariborskem kulturnem življenju se izteka. Drama in Opera Narodnega gledališča sta se že prejšnji mesec predstavili z zadnjima premierama, sedaj se vrstijo še zaključne abonmaj-ske predstave. Dramski ansambel občasno gostuje v drugih krajih Slovenije dočim se operni in baletni ansambel poleg rednih predstav vključuje v priložnostne koncerte in prireditve za šolsko mladino.

Maturantje mariborskih šol so z mladostnim živzavom preplavili ulice in z razvedrilnim šalami pripeli k ljubizemstvu nasmehe zelenega mesta ob Dravi. Prav ti so vsakoletni prvi znanilci prestopa pomladi v poletje, v katerem se razvija veselo počitniško razpoloženje, a s tem vse bolj zamira kulturno življenje. Le glasba, večna spremljevalka lepih občutij človeškega življenja pozivlja razvezt narave in oplaja vedra srca, žejna kulturnih dogajanj in doživeti.

Prav h koncu zaključnih šolskih prireditev, in razstav je sovpadel tridesetletni jubilej Srednje glasbene šole v Mariboru, ki so ga bili počastili s slavnostnim simfoničnim koncertom. Ni malo talentov v slovenski reproduktivni glasbeni umetnosti, ki so izšli iz mariborske šole. Tisti se uvrščajo v krog priznanih glasbenikov, ki delujejo v obeh slovenskih opernih hišah, v radiu, televiziji in na koncertnih odri doma in v tujini ali delujejo po glasbenih šolah kot pedagogi. Statistika pove, da je doslej absolviralo mariborsko šolo 325 dijakov, okrog 170 pa jih je nadaljevalo študij na Akademiji za glasbo ali na Pedagoški akademiji.

Slavnostni koncert je izvedel orkester mariborske Opere, pomnožen s študenti Akademije za glasbo iz Ljubljane. Pod vodstvom dirigenta Stana Jurgeca diplomanta Glasbene akademije in ob sodelovanju absolventke pianistke Maje Jamnik ter diplomirane klarinetiste Valtra Petriča, ki so vsi začeli svoj študij v Mariboru, so izvedli Interludij za godala Aleksandra Lajovicca, C.M. Webrov Koncert za klarinet in orkester v Es duru, ter Griegov Koncert za klavir in orkester v a molu.

Izredno uspehi koncert, ki so mu prisostvovali zastopniki vseh glasbenih šol v Sloveniji, je občinstvo nagradilo z navdušenim aplavzom. Zaslužni pedagogi so ob tej priložnosti prejeli družbena odličja.

Baletna šola pri Centru za glasbeno vzgojo in baletni studio Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru so ob sklepu šole priredili skupni javni koncert v gledališču. Pod vodstvom pedagogov šestredne baletne šole in baletnega studia so pripravili pester prerez vzgajanja plesa od prvih korakov in prvem razredu do zaključnih točk šestega razreda skupno z gojenci studia.

Najmlajši so seveda s prikupno zadrženo prikazovali začetne vaje, dokler niso gojenci v zaporedju razredov čedalje bolj zrela izvajali baletne korake do izrazitejših plesnih prvin klasičnega plesa.

Tudi prikaz folklornega in modernega plesa je podčrtal, da vzgoja plesa ne temelji samo na klasični osnovi ampak da uvaja gojence tudi v karakterni ples, rit-

KLJUB KRIZI, KI JE ZAJELA TANKERJE...

Francozi splovili
velikanko Batillus

Njena nosilnost je 550.000 ton nafte - Previdnostni ukrepi

PARIZ, 25. — Čeprav vlada na področju petrolejske monarhije kri-za in je na desetine večjih in manjših petrolejskih ladij zasidra-nih v nekaterih norveških fjordih, so danes v Franciji splovili naj-večjo petrolejsko ladjo na svetu: «Batillus», ki je dolga 414 metrov, široka 63 metrov in more preva-žati nič manj kot 550.000 ton nafte. Ladjo so splovili v novem fran-coskem pristanišču Anfiger, ki je kakih 10 kilometrov stran od Le Havra. Tudi pristanišče, v katerem so splovili velikansko petrolejsko ladjo, je novo. Svečanost so prisostvovali kar trije mini-stri: Jean Lecanue, torej fran-coski minister za sodelstvo, ki je hkrati tudi župan mesta Rouen, nadalje minister za infrastrukturo Robert Galley ter minister za promet Marcel Cabauille.

Petrolejsko ladjo velikanko so zgradili v francoski atlantski ladjedelnici v Saint-Lazairu po naročilu multinacionalne družbe Shell. Čeprav smiselni, če bi nekaj podatkov o ladij, bomo za primernejšo oceno dodali še nekaj konkretnih podatkov: ladja je od «dna» do vrha osrednje radijske antene višja kot kip svobode v New Yorku. Ladjo neposredno poganjata dva vijaka, dve eliki, katerih vsaka tehtja 52 ton. Premer vijakov pa znaša osem metrov in pol, to se pravi, da je elika visoka kot tri-nadstropna hiša.

Ladja velikanka «Batillus» je prva ladija iz serije štirih petrolejskih ladij, ki so bile naročene iz omenjenih ladjedelnic v Saint-Lazairu. Dve je naročila že ome-njena družba Shell, dve pa fran-coska «Compagnie Nationale de Navigations». Ladjo so začeli gra-diti leta 1971, to se pravi, da je gradnja trajala pet let. Hkrati pa so v ladjedelnici gradili tudi dru-

miko in v vsesplošni moderni plesni izraz.

Na koncu so ob spremljavi or-kestra mariborske Opere pod tak-tirko Kristijana Ukmarja prikupno izvedli pravljico Sergeja Proko-fjeva Peter in volk. Zanimivost izvedbe pod duhovitim vodstvom koreografa Ika Otrina je bila v tem, da so plesno zgodbo uprizorili kot improvizacijo, k čemur je pri-pomoglo uvajanje vsakega posa-meznika v plesno zgodbo s poslu-šanjem posameznih instrumentov in glasbenih motivov, ki so karak-terizirali dodelane jim vloge.

Brez odrskega čara kostumov, scene in luči, se je odvijala zgod-ba s pojavami in gibi izraznega plesa kar v delovnih kostumih kot jih nosijo plesalke in plesalci pri vajah. Izvedba plesne pravljice je bila pričarana z mnogo duhovito-sti in poustvarjalnim žarom na-stopajočih, tako da gledalci, in kulturnih dogajanj in doživeti.

EMIL FRELH

(Nadaljevanje na zadnji strani)

NA ŠVEDSKEM SO SE LOTILI VPRAŠANJA KAJENJA ZARES...

«Naša družba se ne bo sprijaznila
s slabšanjem zdravstvenih razmer»

Zle posledice cigaretnega dima za tistega, ki kadi, ter za tistega, ki se
zadržuje v zakajenih prostorih - Nihče nima pravice škodovati drugemu

Pri nas smo končno z dokaj po-časnimi koraki začeli reševati tu-di vprašanje kajenja. Nedolgo te-ga so začeli veljati zakoni, ki pre-povedujejo kajenje v javnih pro-storih, predv. v kinematogra-fih, gledališčih in koncertnih dvo-ranah. Res je, pri nas, na Trža-skem in Goriskem je že dolgo ve-ljal «susus», da se v takih prosto-rih ne prižiga cigareta, toda dru-god po Italiji je bilo ponekod gle-danje filma malone nemogoče, kaj-ti občinstvo, je v kinodvorani ka-dilo kot v kavarini ali kje drug-je. Mi, kot smo že rekli, začne-jamo ta problem reševati poča-si, postopoma in bomo morda v doglednem času napravili še kak korak naprej, na Švedskem pa se problema lotevajo bolj energično.

Od prihodnjega leta bodo začeli na Švedskem z ostro kampanjo proti kajenju, proti tej razvadi nasploh, ne pa je proti kajenju v javnih in podobnih lokali. Vla-da in parlament sta pred dnevi dobila najnovejše znanstvene po-datke o škodljivosti kajenja, po-datke, ki izvenijo že kot «skraj-no resno opozorilo».

Rezultat te zahteve znanstveni-kov je poostrena politika na pod-ročju tobaka oziroma kajenja. Gre za poostrejen ukrepov v prodaji ci-garet, gre za prepoved sleherne reklame, gre za prepoved neme-ščanja avtomatov za prodajo ci-garet oziroma tobaka, gre za... itd.

Na zadnji letošnji seji v seda-nji sestavi je švedski parlament izglasoval zakon, da s 1. januar-jem prihodnjega leta vsi toba-čni izdelki obvezno nosijo na ovo-

Osamljen čoln

(Foto M. Magajna)

ju opozorilo o škodljivosti kaje-nja. Na cigaretnih zavojih bo med drugim pisalo: «Tobak vsebuje ni-kotin, nikotin pa je strup za živ-ce. Nikotin škoduje tudi dlesnim. Brž ko opazite na svojih dlesnih kako okvaro, stopite k zdravni-ku!». Ali: «Kajenje škoduje plju-či. Začne se s kašljanjem, lah-ko pa se konča tudi z rakom ali s kakim drugim obolenjem na plju-či. Tisti, ki prenehajo kaditi, si povečujejo možnost ozdravitve!».

«Švedska družba se ne bo sprijaz-nila z naglim slabša-njem zdravstvenega stanja med švedskim ljudstvom, čemur je kri-vo kajenje!», je sklep in hkrati priporočilo, ki so ga švedski strokovnjaki dali švedski vladi, parla-mentu, vsem Švedom in švedskim ustanovam, predvsem tistim, ki so pooblaščen ali dolžne, da od-ločajo o tem, da se človek zaščiti pred zastrupitvijo s tobakom oziroma tobačnim dimom.

Od bolezni, katerim je «neposre-den vzrok pretirano kajenje», u-mre na Švedskem vsako leto v poprečju 4000 ljudi, kar je dva-krat več od števila smrti v pro-metnih nesrečah. Švedski stro-kovnjaki ugotavljajo, da «pore-čen kadilec si s kajenjem skraj-ša življenje za najmanj pet let». Pri kadilcih, starih 35 let, je ne-varnost smrti enaka kot pri ne-kadilcih, ki so stari 45 let. Ne-pretrgano kajenje za dobo pet-najst let krajša življenjsko dobo za obilnih osem let...

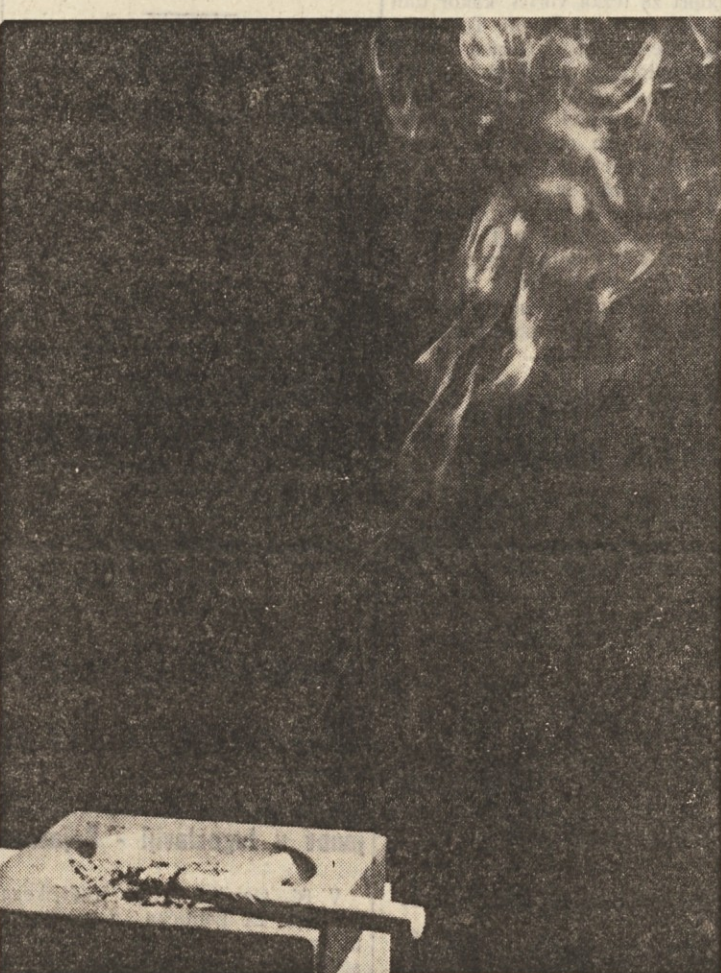
Čeprav danes že 95 odstotkov ljudi ve, da je kajenje škodljivo, se nihče rad oziroma lahko ne od-pove tej nesrečni razvadi. To ugotavljajo švedski strokovnjaki, ki so na osnovi konkretnih podat-kov ugotovili, da so švedski v pre-tekletem letu pokadili približno 12 milijard cigaret, s čimer so «za-uzili» to se pravi vnesli v svoj organizem, nič manj kot 220 ton katrana. Ta količina katrana pa je dovolj za asfaltiranje obilnih 16.000 kv. metrov ceste.

Švedski strokovnjaki opozarja-jo, da je nevarnost zgodnje smrti zaradi pretiranega kajenja e-nakoli veliko tveganju pri moških kot pri ženskah. Trdi se tudi, da je nevarnost raka na pljučih pri ka-dilcih sedemkrat večja kot pri ne-kadilcih, oziroma pri tistih, ki so se tobaku zgodaj odpovedali. Za ljudi, ki s poračeno menjujejo pi-ladje gradili Japonci, ki imajo v načrtu še večje, saj so pred leti najavili najprej 600.000-tonsko la-djo, za katero so je izdelali načr-te, nato pa je bil govor tudi o la-dji s tonažo enega milijona, ven-dar so se nato premislili v zvezi s krizo, ki je zajela svet.

Ladja, ki more prevažati tolik-šno količino nafte predstavlja hkrati tudi ustrezno nevarnost, kajti kaj se lahko zgodi, če ladja odpove, če nasede ali se z njo kaj zgodi, in se ogromne količine nafte razlijejo v morje? Zato so pri gradnji velikanke «Batillus» upoštevali najbolj stroge kritere-je. Pa tudi med plovo bo «Batillus» stalno pod nadzorstvom, tako da jo bo «spremljali» umetni satelit, na ladji pa bodo nameščene po-polne naprave, ki bodo prepreče-vale katero koli možnost tčenja. Poleg sposobnih častnikov bodo ladjo vodili tudi od mostva neod-visni elektronski stroji.

Vseh 550.000 ton nafte pa ne bo «naliti» v trup ladje. Tudi na drugih petrolejskih ladjah ni nafta enostavno «motačena» v trup, toda trup velikanke «Batillus» je razdeljen na 40 cistem, ki so druga ločena od druge tako da če bi prišlo do nesreče, bi se iz-lilo v morje le toliko nafte, ko-likor bi je v danem trenutku bi-lo v prizadeti cisterni.

Kljub tem previdnostnim ukre-pom se je v pristanišču Antifer zbralo nekaj predstavnikov orga-nizacij za ohranitev čistega okoli-ja, ki so protestirali proti splo-stitvi ladje «Batillus» in proti to-vrstim objektom nasploh.

Cigaretni dim ponovno na zatožni klopi

Novost na knjižni polici

Marjan Britovšek:

Boj za Leninovo
dediščino

Pri založbi Mladinska knjiga je v dveh zajetnih knjigah velikega formata izšla razprava Marjana Britovška Boj za Leninovo dediščino, ki na podlagi dokumentarne gradiva obravnava tisto obdobje zgodovine Sovjetske zveze, ko je Lenin zapuščal zgodovinsko torišče, med njegovimi sodelavci pa so se razvili frakcijski boji. To je bilo obdobje medvladja, ko je bil Lenin, zadet od kapi, priklenjen na bolniško posteljo, vodilno jedro partije pa so sestavljali Zinovjev, Kamenjev in Stalin, ki so počasi izolirali Trockega. V tem boju se je čedalje močnejše začel uveljavljati Stalin, ki je zaradi taktične spretnosti, pretehtanih nastopov in javnosti in realistične presoje po-ložaja in utrjevanja partijskega aparata postal vodilna osebnost.

In prav to obdobje obravnava Britovšek v svoji knjigi. Zaradi vedno slabših odnosov med Troc-

kim in ostalimi je bila ogrožena že partijska struktura, prav to pa je pripomoglo Stalinu, da je v svojih rokah koncentriral vse več oblasti. In prav ta čas, ko je Lenin odhajal, ko so se za časa njegove bolezni nastajali konflikti znotraj boljševijske partije in je na obzorju vstajala osebnost Stalina, prav to je jedro te Britovškove knjige. Sam pravi v uvodni besedi, da je knjiga plod mnogoletnega zbiranja gradiva, zbirki dokumentov in časopisnih člankov, vse to pa so mu omogočale poprejšnje študije. Bri-tovšek je gradivo zbiral v bibliotekah v Moskvi, veliko gradiva je našel v Berlinu in Leipzigu ter po bibliotekah na Dunaju. Rezul-tat tega raziskovalnega dela je obširna razprava, ki bo nedvom-no imela svoj širši odmev in bo gotovo presegla slovenski okvir.

Zaradi boljšega razumevanja je avtor v prvem poglavju skiciral najprej like Leninovih najbližjih so-delavcev, Zinovjeva, Kamenjeva, Stalina, Trockega in Buharina. Tu najdemo zanimive prikaze Leni-novih sodelavcev, ki jih poznamo iz zgodovine in ki nam jih Britov-šek objektivno prikazuje v času in prostoru po prvi svetovni vojni.

Ob tem je seveda prikazana Leni-nova bolezen in Leninovo spret-no premagovanje frakcijskih spor-rov, kljub temu, da so bili ome-njeni Leninovi sodelavci izredno komplicirani ljudje in močno raz-lični po svojih idejah, značajih in hotenjih.

V naslednjem poglavju obravnava avtor oblikovanje prve sovjetske ustave in formiranje federacije, posebej pa še zlasti Leninov poli-tični testament. Naslednji del knji-ge je posvečen prvemu partijske-mu kongresu brez Lenina. V dru-gi knjigi je prvi del posvečen i-deološkemu porazu Trockega na XIII. partijski konferenci, drugi del pa utrjevanju partije na no-vih osnovah s prikazom usode Le-ninovega testameta.

Gradivo je obravnavano v hi-storičnem zaporedju, tako da ima delo, kot pravi avtor sam, izrazito historično rekonstrukcijsko značaj. Namen dela, da pred bralcem naj-bolj plastično razgrne «trino fra-kijskih bojev in ga opozori na Le-ninov način reševanja zapletenih problemov, bistveno drugačen od metod, ki so jih uporabljali nje-govi politični sodelavci. Obenem nam plastično prikazuje bistvena sprotja med Leninom in nekaterimi sodelavci ter Trockim, na koncu pa prikazuje prav kongres, ki je s Trockim dokončno obračunal. Obdobje, ki ga obravnava Britov-šek, je bilo seveda izredno po-membno v zgodovini sovjetske dr-žave. Prav tako so ljudje, ki jih prikazuje, izjemno pomembni.

Obenem pa spoznavamo, kako je prišlo do prevladovanja Stalino-vega vpliva in do kasnejših čistk, v katerih so bili na silo odstranje-ni nekateri nekdanji sodelavci Le-nina in Stalina. Če dodamo, da je pri tem poleg zanimive snovi tudi knjiga sama pisana izredno zanimivo, čeprav vseskozi znanstveno in dokumenti-rano, lahko ugotovimo izjemno po-membno knjigo, ki ji v naši politični literaturi doslej zmanj iščemo po-dobno. SI. Ru.

Patronat KZ - INAC svetuje
DODATKOV NA POKOJNINO
NE PRIZNAVAJO AVTOMATIČNO

Vpr.: «Starostno pokojnino sem pri INPS uveljavil že pred deseti-mi leti, vendar je ta znesek zelo ni-zek (sedaj znaša manj kot 100.000 lir mesečno) in zato sem v vseh teh letih bil stalno zapo-šle na šoli, kjer poučujem še da-nes. Od prve pokojnine, ki ni do-segla niti 50.000 lir, so mi sicer v teku desetih let počutili po-kojninski znesek, vendar če upo-števamo manjšo kupno moč de-narja, so poviški res minimalni. Se vam ne zdi, da bi moral za dodatno 10-letno opravljanje svo-je običajne dejavnosti dobiti več-ji povišek, kot sem ga sicer? Do-slej se za to nisem zanimal, se-daj pa se mi je porodil dom. Ze vnaprej se vam zahvaljujem za strokovni odgovor in razlago.» A. S.

Očitno je, da niste uveljavili svojih pokojninskih pravic, ka-kor jih določa zakon. Švab upoko-jenec namreč, ki po upokojitvi še opravlja neko dejavnost in delo-dajalec zanj redno plačuje zava-rovne prispevke, ima pravico, da vsaki dve leti predloži proš-njo na INPS za dodatek novih prispevkov k pokojnini. Zavaro-valni zavod namreč ne prišteje av-tomatično novih prispevkov k po-kojninski osnovi, temveč je tre-ba predložiti zadevno prošnjo in dodatek priznajo od naslednjega meseca po vlogi.

Poviški, ki so vam jih v vseh teh letih nakazali, so posledica iz-šanja življenjskih stroškov in tu-di višina pokojnin je povezana z dinamično mezo. Zato vam sve-tujemo, da nemudoma vložite proš-njo na INPS za obnovo svoje sta-rostne pokojnine in da tako sicer z zamudo uveljavite to, kar vam dejansko pritiče.

Olajšave pri predložitvi dokumentacije za družinsko doklado na pokojninah

Doslej je bilo zelo pogosto doga-jalo, da je INPS najprej ukinil naka-zovanje družinske doklade vse do-tlej, dokler ni upravičenec pred-ložil sopskega potrdila. Pri likvi-daciji teh vmesnih dozorelih od-klad pa je navadno prišlo do v-likih zamud. Zato so sedaj pre-maknili ta rok za pr. dložitvev šolskih potrdil na 31. marec na led-nega leta in upokojenci imajo možnost, da s posebnost izjavo po-lastno odgovornostjo izjavijo, da se je sin vpisal na višjo šolo ali na univerzo.

Upokojenci pri splošnem obvez-nem zavarovanju lahko prejema-jo družinsko doklado tudi za o-troke - vajence med 18. in 21. le-tom starosti, če prilozijo potrdi-lo delodajalca medtem ko ista pra-vica (za vajence nad 18. letom) ne pritiče upokojencem posebnih upravljanj samostojnih delavcev delodajalca. Sedaj zastopuje, da samo enkrat (po predložitvi zadev-ne vloge) upravičenec predloži družinski list in nadomestno izjavo notarskega akta, vendar pod pogojem, da naknadno nemudoma javi INPS katerokoli spremembo, ki vpliva na pravico do družin-ske doklade. Torej ni več potreb-no, da upokojenci, ki uživajo dru-žinsko doklado, vsako leto pril-gajo nov družinski list, medtem ko morajo delodajalci obvezno predložiti družinski list za naka-zovanje družinske doklade podre-njenim delavcem.

Za študente (družinska dokla-da) in z. sirote (družinska po-kojnina), ki so presegli 18. leto starosti, je bilo treba doslej vsa-ko leto do najkasneje 30. novem-bra predložiti potrdilo o šolanju. Toda kaj rado se je pripetilo, da so predvsem na univerzah izstav-

ljali ta potrdila z velikansko za-mudo, kar je imelo za posledico, da je INPS najprej ukinil naka-zovanje družinske doklade vse do-tlej, dokler ni upravičenec pred-ložil sopskega potrdila. Pri likvi-daciji teh vmesnih dozorelih od-klad pa je navadno prišlo do v-likih zamud. Zato so sedaj pre-maknili ta rok za pr. dložitvev šolskih potrdil na 31. marec na led-nega leta in upokojenci imajo možnost, da s posebnost izjavo po-lastno odgovornostjo izjavijo, da se je sin vpisal na višjo šolo ali na univerzo.

Upokojenci pri splošnem obvez-nem zavarovanju lahko prejema-jo družinsko doklado tudi za o-troke - vajence med 18. in 21. le-tom starosti, če prilozijo potrdi-lo delodajalca medtem ko ista pra-vica (za vajence nad 18. letom) ne pritiče upokojencem posebnih upravljanj samostojnih delavcev delodajalca. Sedaj zastopuje, da samo enkrat (po predložitvi zadev-ne vloge) upravičenec predloži družinski list in nadomestno izjavo notarskega akta, vendar pod pogojem, da naknadno nemudoma javi INPS katerokoli spremembo, ki vpliva na pravico do družin-ske doklade. Torej ni več potreb-no, da upokojenci, ki uživajo dru-žinsko doklado, vsako leto pril-gajo nov družinski list, medtem ko morajo delodajalci obvezno predložiti družinski list za naka-zovanje družinske doklade podre-njenim delavcem.

Za študente (družinska dokla-da) in z. sirote (družinska po-kojnina), ki so presegli 18. leto starosti, je bilo treba doslej vsa-ko leto do najkasneje 30. novem-bra predložiti potrdilo o šolanju. Toda kaj rado se je pripetilo, da so predvsem na univerzah izstav-

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Oha-nite koristne odnose tudi z na-sprotniki. V ljubezni je danes sre-ča na vaši strani. BIK (od 21.4. do 20.5.) V tu-jnjih urah razvijte vsu svojo de-javnost. Izvleki se boste iz po-ložaja ki vam je zaskrbljal. DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Prepustite poslovno pobudo so-delavcem. Prejeli boste zelo ugodno sporočilo. RAK (od 23.6. do 22.7.) Skleni-te boste ugoden sporazum. Pozna-jajte se za vzgojna vprašanja mlajših. LEV (od 23.7. do 22.8.) Trenutek je ugoden, da si poiščete podporo.

VELE
RADIO
IZIJA

SOBOTA, 26. JUNIJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 12.30 Poljudna znanost: Antropološki aspekti Afrike
- 12.55 Komični filmi: DEDIŠČINA
Film s Stanom Laurelom in Oliverjem Hardyjem
- 13.25 Vremenska slika
- 13.30 DNEVNIK
- 14.00 Roto 20, tedenska oddaja italijanske kronike
- 16.45 Program za najmlajše: dva risana filma
- 17.05 Program za mladino: LEGENDA O ROBINU HOODU, risani film
- 17.55 Izžrebanje loterije
- 18.00 Nabožna oddaja
- 18.10 Love Story: VOJŠČAK ZA ARIANNO, TV film
Arianna je 70-letna vdova in že dvakrat babica. Kljub svojem letom pa je še vedno za nekoga privlačna. Njeni tega ne mo-rejo razumeti in dobra babica še vedno normalno živi med svo-jimi. Kljub temu pa goji globoka čustva do Rogerja Barresa, starega upokojenega častnika, ki ga je po naključju srečala v nekem podeželskem klubu. Od tistega dne Arianna in bivši častnik, ki so ga prijatelji imenovali «vojšček», postaneta ne-ločljiva prijatelja in to do tolikšne mere, da se odločita za poroko. Kljub različnim okoliščinam, v katerih sta živela, kljub različnim okusom, Arianna in njen vojšček živita v prijetnem vzdušju in drug drugemu skušata ugoditi z vsem
- 19.05 Nocoj: VAN MCCOY
- 20.00 DNEVNIK
- 20.45 Glasbena prireditev: ZA POLETNI VECER, prvo nadaljevanje
Ob koncu Kratke vesti dnevnika 1
- 21.50 Od A do Z: DODODEK, KAKO IN ZAKAJ?
Ob koncu DNEVNIK in Vremenska slika

Drugi kanal

- 18.00 Rubrike dnevnika 2
- 18.25 Pop koncert: CAPABILITY BROWN
Capability Brown je angleška skupina šestih mladeničev, ki se je pojavila v svetu glasbe pred nekaj leti in si osvojila a-meriško publiko. Pravzaprav so se najbolje uveljavili pred tre-mi leti, ko so izdali ploščo pop glasbe
- 19.00 Sobotni sport: Vse o olimpiadi
Tedenska informativna oddaja in hkrati anketa v zvezi z bli-žajočimi se olimpijskimi igrami v Montrealu
- 20.00 DNEVNIK — ODPRTI STUDIO
- 20.45 OKO KOT POKLICNO ORODJE
O moderni fotografski reportaži
Današnje prvo nadaljevanje bo govorilo o fotoreporterju, ki «obrnava» v svojem poklicu — vojno
- 21.45 Evropski glasbeni film
OPERA ZA TRI GROSE
Film izhaja iz dobe pred 45 leti. Retizer Georg Pabst ga je namreč napravil leta 1931. Poverjena mu je bila tedaj nalo-ga, da spravi na filmsko platno slovito glasbeno komedijo, najboljšo tedanje tovrstno delo v Evropi Brechtovo Opero za tri groše. Kot je znano, je Brecht to napisal v sodelovanju z Weillom. Pabst, ki je v svoji 30-letni karieri strnil najraz-ličnejše filmske stilistične težnje, si je tu pomagal s scenog-rafijo znanega A. Andrejewa. Zgodba se dogaja v Londonu konec preteklega in v začetku na-šega stoletja. Bandit Messer, ki je tesen prijatelj šefa policije, se poroči z lepo Polly, edino hčerko kralja berarcev. Njen oče se hoče nad njim maščevati in bi rad ženina spravil v zapor, toda...
Ob koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 17.25 Nogomet: RIJEKA — DINAMO
- 19.25 KRISTOF KOLUMB
Ljubljanska televizija bo danes v barvnem filmu iz serije «Veliki raziskovalci» prikazala življenjsko pot odkritelja Ame-rike Kristofa Kolumba
- 20.30 DNEVNIK
- 20.50 Zunanje politični komentar
- 21.01 TV ŽEHTNIK, šaljivo zabljiva oddaja
- 21.30 AVTOMOBIL SMRTI
Film je pripravil Richard C. Sarafian, v glavni vlogi pa igra Newman
- 22.00 DNEVNIK
- Koper — barvna
- 17.55 Nogometna tekma: RIJEKA — DINAMO
- 20.30 Keatonovi filmi
- 21.15 DNEVNIK
- 21.35 O SOKOLU, iz Boccacciovega Dekameronu
- 22.10 V SVETU SANJ, dokumentarna oddaja
- 22.55 JAKOB LAZNIČEC, celovečerni film
- Zagreb
- 16.25 Plus pet
- 19.20 KREMENTČKOVI
- 19.45 KAPETAN MIKULA MALI
- 21.00 CHARLIE, celovečerni film
- 22.35 ISTRSKE IN KVARNERSKE MELODIJE

- TRST A
- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
- Poročila: 7.05 Jutranja glasba;
- 11.35 Iz tedenskih sporedov; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Oddaja za vozače; 17.00 Program za mla-dino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Simf. glasba; 18.50 An-sambel «Plave kitare»; 19.10 Liki iz naše preteklosti; 20.00 Sport; 20.50 Med goriskimi begunci v Makedoniji, drama; 21.20 Jazz; 21.30 Popevke.
- KOPER
- 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 18.30, 19.30, 21.30 Poročila; 8.40 Jutra-nja glasba; 10.00 Z nami je; 10.15 Glasbeni portret; 11.15 Sku-pen program; 11.45 Orkester Va-rez; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Plošče; 15.35 Ital. zbori; 16.00 La Vera Romagna; 17.15 Orkester Borghesi; 17.45 Primorski peris-ko; 18.00 Glasba po željah; 19.00 Vročih 100 kilovatov; 19.35 Domače viže in napeti; 20.00 Pre-snos RL; 20.30, 21.35 in 22.35 Gla-sbeni vikend.
- RADIO 1
- 7.00 8.00, 13.00, 15.00, 19.00
- Poročila; 6.25 Almanah; 8.30 Ju-tranje popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Radijska diskusija; 11.00 Radijski zvoek; 11.30 Glasba in se-kaj; 13.20 Preizkušajo se diletan-ti; 14.05 Drobce satire; 15.10 Od-daja za bolnike; 15.40 Veliki va-riete; 17.10 Spregovornico o glasi-bi; 17.30 Plošče; 20.05 Verdijeve o-

- peru Ernani; 22.35 Orkestri lah-ke glasbe.
- RADIO 2
- 7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30
- Poročila; 7.50 Jutranji spored; 8.45 Stare popevke; 9.35 Strnjena komedija; 10.10 Pomen za vsako-gar; 10.35 Glasbeni variete; 11.35 Poje Pierfranco Castelli; 11.50 Zborovski petje; 12.40 Alto gra-dimento; 14.00 Plošče; 15.00 Fran-coski spored; 15.40 Klavirske skladbe; 16.35 Filmska glasba; 17.30 Radijske reportaže; 17.50 Kic; 19.55 Supersonic; 22.50 Gla-sba pod vedrim nebom.
- SLOVENIJA
- 7.00, 8.00, 10.00, 14.00, 16.00, 20.00 Poročila; 6.15 Dances za vas; 7.20 Rekreacija; 7.50 Beseda na današnji dan; 9.08 Glasbena ma-tineja; 10.05 Pionirski tehnik; 10.35 Počitniški pozdravi; 12.03 Sedem dni na radiju; 13.10 Godala v ritmu; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Veseli domači napeti; 14.30 Priporočajo vam; 15.05 S pesmijo po Glasbolivji; 16.45 «Vrtljak»; 17.45 S knjižnega trga; 18.05 Na poti v Colombo; 18.30 Gremo v kino; 19.05 Poletni divertimento; 20.40 Ansambel Deča Zgurja; 21.50 Lahko noč, otroci!; 21.00 Radijski Drugi zvoek; 22.15 Za prijetno razvedri-lo; 22.3

Martinov vnuk Tito

Hiša tete Ane, senik, šupa — Spomini ljudi, ki so poznali šestletnega Jožeka — Pradede so bili hlapci

LJUBLJANA, 24. junija — »Nekoč jih je bilo devet v mali sobi. Nobenega šuma, nobenega govorenja ni bilo slišati ves dan, pa sem tiho odprl vrata. Titovi tovariši so stali okrog mize, ki je bila polna zemljevidov. Ko sem videl, da so živi, sem se oddahnil,« pripoveduje Karel Kolar, mož Titove tete Ane, ki še vedno živi.

»Tito je pri nas mnogo pisal,« še pravi Kolar, ki je s svojo ženo vzredil dvaintrideset tujih otrok in skrbel tudi za Josipa Broza, »brez števila pol in papirjev smo med okupacijo spravili Ker sem se bal preiskave, sem vsi pisamijo zakopal pod vrbo povodeno odnesla povodeno.«

»Ko smo bili na otvoritvi Doma v Kumrovcu, smo se s Titom veliko pogovarjali tudi o tem, da bi bilo treba spomeniški park Kumrovec — Kozjansko razširiti,« pravi Lidija Sentjurčeva. »V Trebčah, zaselku ob potoku Bistrica, je pri dedu Martinu preživel prvih šest let svojega življenja. Tja se je vračal tudi pozneje, po povratku iz Pariza, ko je bil že generalni sekretar.«

Slovenski del Titovega parka bo hiša tete Ane, ki so jo spremenili v muzej, senik, na katerem je Tito navadno delal čez dan in šupa (»znanjo je še posebej vprašal,

ali še stojko), ki je že onkraj Bistrice.

Hiša, v kateri se je rodila Titova mati, in v kateri se vedno živijo Javorkovi, rod deda Martina, ima sobo — kmetje jo imenujejo hiša — ki je še natanko takšna, kakršna je bila včasih.

Gradnja spominskega parka v Trebčah je zasnovala in jo vodila Lidija Sentjurčeva, »želela sem to izpeljati zato, ker sem videla, kako je Tito še vedno navezan na ta kraj.«

Titov muzej, ki ga bo jutri s slavnostnim govorom odprl Franc Setine, bo v resnici hiša spominov, ujetih v fotografije in besede, ki so jih ob različnih priložnostih zapisali ali izrekli o Titu najrazličnejši ljudje, med njimi tudi njegovi najbližji sorodniki in tisti, ki so ga poznali kot fantiča.

»Ded je vedno rad obdržal zase vršček sladkorjeve glave, ker je bil najslajši. (Sladkor se je tedaj prodajal v

kosih stožčaste oblike, podobnih neveliki topovski granati.) A prav zaradi tega sem imel vršček sladkorjeve glave rad tudi jaz.« je Tito nekoč pripovedoval Vladimiru Dedijeru, ki je zbiral gradivo za njegov življenjski spomenik. »In da bi ga odločil zase, sem, majhen, kakor sem bil, vzel nekega dne celo glavo sladkorja in jo nesel v gozdček, da bi jo skril. Na moje nesrečo pa mi je sladkor, ko sem šel čez potok, zdrsil iz rok in padel v vodo. Ni se mi posrečilo, da bi se posladkal, in še deda sem razžalostil.«

V novem muzeju bo viselo tudi »družinskih« drevov, saj je strokovnjakinja prav za to priložnosto natanko raziskala rod Titove matere nazaj do leta 1793. »Njegovi predniki so bili hlapci, kajžariji, tlačani,« pravi Lidija Sentjurčeva. »Pravi Lidija Sentjurčeva, ki jo je mati maleda Jožo zaupala sestri Ani, ji je rekla, skrbi zanj, on je drugačen.« V. M.

SENİK SPOMINOV — Med leti 1937. in 1939 se je v tem seniku Josip Broz-Tito skrivaj pred žandarmerijo in pisal partijska besedila. Foto: arhiv »Delo«

BERITE Primorski dnevnik

Asfaltne vezi

Do 1980 bomo v SFRJ zgradili ali rekonstruirali 1.310 kilometrov magistralnih cest

LJUBLJANA, 22. jun. — Do konca leta 1980 bomo v naši državi zgradili ali rekonstruirali 1310 kilometrov magistralnih poti in avtocest, ki bodo povezovala vse naše republike in važnejše industrijske centre z evropsko cestno mrežo. Za to bomo porabili 29 milijard dinarjev. Večino denarja bomo namenili za rekonstrukcijo ceste Bratislava in enotnosti, ki povezuje Jesenice in Gevgelijo. Temelj za uresničitev tega programa modernizacije je družbeni dogovor med republikami in pokrajinami, ki ga bodo podpisali čez nekaj dni.

Republike in pokrajini so se sporazumele, da bodo v naslednjih štirih letih posodobile 607 kilometrov ceste Bratislava in enotnosti. S prvimi deli bodo začeli še letos in sicer od Beograda do Malega Požarevca, nato pa bodo stekla dela skoraj v vseh republikah, saj bodo modernizirali skoraj polovico te cestne poti.

V Sloveniji bomo do leta 1980 zgradili na cesti med Jesenicami in Zagrebom nov odsek avtoceste med Naklino in Ljubljano (27 kilometrov) obvoznico od Črnuču do Dolgega mosta (27 kilometrov) ter avtocesto med Dolgim mostom in Skofljico (16 kilometrov), še prej pa bomo začeli graditi 6 kilometrov predor pod Karavankami.

V štirih letih bomo rekonstruirali tudi večji del ceste med Zagrebom in Beogradom. Samo v Hrvaški predvidevajo, da bodo zgradili 148 kilometrov nove avtoceste in sicer od Zapršića do Zagreba in naprej do Okučanov. Na odseku te ceste skozi Vojvodino bodo v štirih letih zgradili 68 kilometrov nove avtoceste od Kuzmina do Dobanovca, v Srbiji pa bodo zgradili več novih odsekov in sicer: 18 kilometrov nove avtoceste med Dobanovcem in Beogradom, 198 kilometrov avtoceste od Beograda do Batadine in naprej do Aleksina. Zgradili bodo tudi novo, 7 kilometrov dolgo obvoznico mimo Niša. Jugoslovanska magistrala bodo na posameznih odsekih modernizirali tudi v Makedoniji in sicer od Kumanova mimo Skopja do Titovega Veleša.

Republike in pokrajini pa so se že dogovorile, da bodo modernizirale tudi precej drugih magistralnih cest. Tako bodo v Sloveniji zgradili novo avtocesto od Razvitca, preko Sežane do italijanske meje.

Ta cesta bo dolga 31 kilometrov. V Bosni in Hercegovini bodo do konca tega desetletja zgradili precej novih odsekov. Najprej bodo začeli graditi tranzitno cesto skozi Sarajevo, dolgo 13 kilometrov, nato pa še cesto od Sarajeva do Konjice (50 kilometrov), ter deset kilometrov dolgo cesto med Banjalukom in Kladuvcami.

V Crni gori bodo zgradili 89 kilometrov novih cest, v Makedoniji pa 40 kilometrov, vendar za sedaj še ni znano, katere ceste bodo modernizirali. Na Hrvaškem bodo v naslednjih štirih letih zgradili obvoznico okoli Reke (14 kilometrov), nato cesto med Grobnikom in Gorinjem (10 kilometrov) in 21 kilometrov ceste med Strumico in Kaldromi. V Srbiji pa bodo zgradili naslednje nove magistralne ceste: od Beograda do Pančeva (18 kilometrov), vzhodno od Beograda do Niša (15 kilometrov) in cesto od Leskovca do Prištine (25 kilometrov).

Družbeni dogovor predvideva, da bodo denar za gradnjo cest zbrali na različne načine. Precej se ga bo steklo iz davka na plinski oljem, nekaj ga bo prispevalo gospodarstvo v okviru samoupravnih interesnih skupnosti za ceste, nekaj ga bodo zbrali z domačimi posojili in posojili tujih bank, pa tudi delež, ki ga bodo posojila občin za gradnjo cest ne bo majhen.

JOŽE PETROVČIČ

BODOČI VODNI REZERVAT?

Jezero ostaja neznanka!

Za vode Cerkniskega jezera se strokovnjaki še vedno veliko premalo zanimajo — Sanje o tisočih ležiščih — Turistične perspektive na široko

CERKNICA, 23. jun. — Presihajoče Cerknisko jezero je zbuja zanimanje in pozornost ljudi že v davnih časih, že v časih starih Rimljanov. O tem naravnem pojavu, ki mu menda ni enakega v Evropi in celo na svetu, je pisal tudi Valvazor. Po drugi svetovni vojni so se o »usodi« tega jezera prepletale najrazličnejše ideje: jezero naj bi postalo velkanska rodovitna površina; nekateri so želeli tu narediti vodno akumulacijo za potrebe elektroenergije; nekateri se zavzemajo za veliko letno in zimsko turistično središče... Znanje so še inčine, kombinacije in kdo ve kaj naj bi še »nastalo« iz in ob jezeru. O teh vprašanjih je te dni v Cerknici stekel pogovor, ki se ga je udeležil tudi predsednik IS Andrej Marinč.

Čeprav ne bi mogli nobeni ideji odrediti dobromernosti, pa bi le morali resneje pristopiti strokovnjakom za vodno gospodarstvo in znanstvenikom, ki se ukvarjajo s proučevanjem kraških pojavov. Strokovnjaki in znanstveniki priznavajo, da o vodi, ki napaja to jezero in se iz njega odteka, vedo še vse premalo. Dobro znana je geološka zgradba okolice jezera, dokaj je raziskan jamski kraški svet, imamo podatke o vegetaciji in klimi...

»Še danes pa ne vemo točno, koliko vode priteče v jezero in koliko jo odteče,« je povedal dr. Peter Habič z Inštituta za raziskovanje Krasa.

Kako zagotoviti stalnost vodne gladine

Jezero so začeli resneje raziskovati leta 1967 in doslej v vodnogospodarske raziskave vložili po današnji vrednosti približno 3 milijone dinarjev. Dokazano je, da voda iz jezera večji del odteka pod zemljo skozi Rakov Skočjan in naprej prav do Ljubljane, seveda pa izginja tudi navpično — v požiralnikih.

Strokovnjaki za vodno gospodarstvo so se že precej ukvarjali z idejo, da bi zadrževali odtok vode v smeri Rakovega Skočjana in tako skušali čim dlje obdržati gladino jezera na isti višini. Vendar pa opažajo, da se pojavljajo novi požiralniki in da uhaja skozi jezersko dno več vode kot so mislili in kot je bilo doslej znano.

Seveda pa ni pomembno le to, kako naj bi zadrževali odtok vode, marveč tudi kako zadrževati v vseh letnih časih vodo čim bolj enakomerno. Jezero, ki je zelo plitvo, doseže na koti 549 površino okrog 7 km². Če bi gladino dvignili le za 3 m, bi se površina jezera povečala na 25 km² in bi seveda ogrozila bližnja naselja.

»Obdržati vodo tega jezera je velika umetnost, ki je še ne obvladamo,« je rekel republikanski sekretar za urbanizem inž. Boris Mikol. Cerknisko jezero bo terjalo

še precej poskusov in raziskav. Jeseni, ob deževju in pomlad, ko se topi sneg, bi morali poskrbeti, da bi od večne količine vode čim hitreje odtekale in ne bi poplavljae naselij, cest, polj in njiv, potem pa bi jo morali ob pravem času zadržati toliko, da bi jezero tudi v sušnem poletju ne pokazalo »reber«.

Dragoceno vodno »skladišče«

Razkrice so udarili žebelj na glavo tisti, ki so v pogovoru opozorili na bodoče vodne potrebe. Danes nas oskrba z vodo še ne žuli tako močno, čeprav je v Sloveniji veliko vasi in naselij brez vodovodov in dobijo ljudje pitno vodo samo iz kapnic. Vendar pa vemo, da postaja čista pitna voda po vsem svetu »problem številka ena«.

Tisto, kar nas danes bolj malo skrbi, bo morda v Sloveniji že čez deset let resno trkalo na vrata.

Dr. Avguštin Lah: »Danes še nimamo pravih predstav o tem, kolikšne bodo v prihodnosti potrebe po pitni vodi. Cerknisko jezero je lahko dragocen potencialni vodni vir.«

Skratka, jezero bo nedvomno zelo »aktualno« čez kakšnih deset let, ko bodo na Krasu in ob slovenski obali močno narasle potrebe po pitni vodi. Vemo pa, da na tem področju — od Postojne do obale — skoraj nimamo večjih virov.

Seveda je razumljivo, da so tisti, ki bi radi ob jezeru našli še danes takšne ali drugačne rešitve, bolj ali manj nestrpni. Mnogi izletniki, ki se prihajajo pozimi sem drsat in poleti kopat (voda ima v teh dneh celo 26 stopinj!) glasno negodujejo zaradi slabe makadamске ceste, neurejene obale in tudi zato, ker ni nikjer vsaj skromnega bifeja. Tudi v občinah ne skrivajo razočaranja, češ, jezero ni samo občinska »zanimivost, pri vseh investicijah pa smo prepustili zgolj skromni občinski blagajni.

Vsekakor je treba občini izreči priznanje, da je obalo doslej obdržala čisto in ni popustila prituksom, da bi se ob jezeru stihnjo razbohotili individualni vikendisti, ki marsikje vidijo zgolj osebne koristi in svojih mislov, za vse drugo pa naj bi kar skrbela — občina.

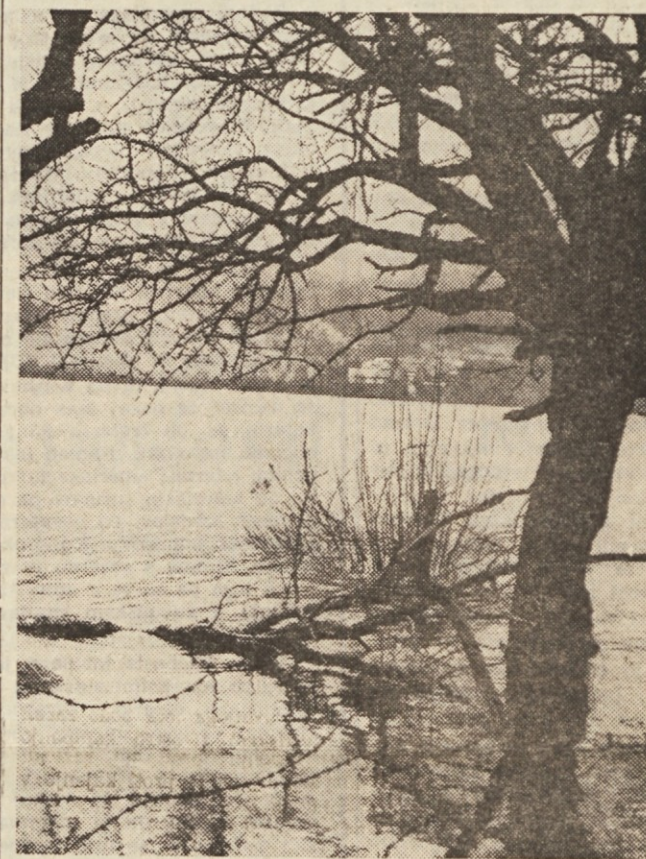
Preudarno v turistične investicije

Seveda pa bi morali le odgovoriti na vprašanje, kaj bi lahko že danes naredili v turizmu ob jezeru. Prav gotovo ne bi smeli letati v oblake, kot so na primer načrti o 8 tisoč turističnih ležiščih v občini in podobno. Čeprav danes verjetno nihče ne sanja več tako, kot pred desetletjem, ko so nastajale te številke, je nedvomno do-

bro vselej ostajati na trdnih tleh.

Kot vemo, se povsod turizem začena s cesto. Malo pred obalo je konec asfalta in te dni se vsi obiskovalci jezera zavijajo v goste oblake prahu. Nekaj s to cesto bo treba potutnati, čeprav vemo, da jo pogosto zaliva voda. Nujno bo treba usposobiti objekt, kjer bo obiskovalec dobil vsaj najskromnejše prigizke in pijačo. Pravilne pa so odločitve domačinov, da bi manjše hotelske zmogljivosti locirali raje sredi Cerknice. Sicer pa bo treba bližje razvojne programe vztrajno in odločneje iskati v porajajočih se turističnih poslovnih skupnostih (obala in Kras), ki žal nastajajo vse prepočasno. Ne nazadnje pa bodo morali tudi v Postojni spoznati, da lahko to turistično središče samo pridobi s široko ponudbo. Saj imamo v neposredni bližini Postojne Rakov Skočjan, novo smučarsko središče Kalč, Slivnico, Cerknisko jezero in tudi do Bloške planote je v avtomobilu le kratak skok.

IGOR PREŠERN

JEZERO UGANKA — Nihče ne ve, kako bi zadržali vodo. Foto: Janez Zrnc

Jugoslavija in dežele v razvoju

Vrata se zapirajo

Gospodarstvo se bo moralo povezati

Nazadovanje gospodarske dejavnosti, ki se v razvitem kapitalističnem svetu zdaj še ni ustavilo, je prizadelo tudi gospodarstva socialističnih držav. Zmanjšal se je izvoz na Zahod, hkrati pa je narasla tudi potreba po uvažanju z Zahoda. Takšen položaj v svetu je zaradi zvišanja cen nekaterih surovin začasno izboljšal tudi položaj dežel v razvoju, pozneje pa se je poraba surovin, predvsem nafte, zaradi nizke proizvodnje v razvitih zahodnih državah naglo zmanjšala. Zato je primanjkljaj držav v razvoju in trgovini z razvitim svetom močno porasel.

Gospodarsko sodelovanje Jugoslavije z deželami v razvoju je preraslo klasične oblike in postaja vse bolj vsestransko in dolgoročno. Sprito političnega ugleda Jugoslavije v svetu se tu odpirajo neslutene možnosti, ki jih upošteva tudi letošnja resolucija o družbeno gospodarskem razvoju. Ta namreč opozarja na to, da morajo naše gospodarske organizacije izboljšati svoj konkurenčnost pri nastopu na tujih trgih, še zlasti v deželah v razvoju. V sodelovanje s temi deželami bi morali vključiti tudi takšne elemente, ki ne dajejo takoj otipljivih rezultatov, vendar pa bi v prihodnje omogočili sodelovanje z našo opremo in tehnologijo. Podatki pa kažejo, da regionalna struktura naše zunanje trgovine še ni taka, kot bi želeli. Tako je Jugoslavija prodala lani skoraj polovico celotne izvozne vrednosti v socialistične države, približno 36 od-

stotkov lanskega izvoza je odpadlo na razvite zahodne države, medtem ko je šlo v dežele v razvoju le približno 16,7 odstotka celotne izvozne vrednosti. Dejstvo, da so dežele v razvoju skromno udeležene v naši zunanjetrgovinski menjavi, potrjuje tudi podatek, da smo iz teh dežel lani izvozili le 14 odstotkov vrednosti blaga, ki smo ga kupili v tujini.

Posamezne republike so različno uspešne

Posamezne republike so se v gospodarsko sodelovanje z deželami v razvoju vključile različno uspešno. Njihovi deleži v lanskem zunanjetrgovinskem menjavi s temi deželami so bili po podatkih slovenske gospodarske zbornice naslednji:

Republika	Izvoz v tujino v mil. din.	Delež v izvozu	Izvoz v tujino v mil. din.	Delež v izvozu
BiH	1994,2	16,6 %	1068,1	5,9 %
Crna gora	142,8	1,2 %	16,8	0,0 %
Hrvaška	3290,5	43,8 %	817,9	45,3 %
Makedonija	129,8	1,1 %	288,8	1,6 %
Srbija	3349,2	27,0 %	4435,5	24,8 %
Slovenija	1247,7	10,3 %	1276,7	7,2 %
Nerazporejeno			2696,7	15,0 %

SFRJ 12.044,2 100 % 17854,5 100 %

Vendar do teh podatkov ni lahko priti. Naša statistika namreč zbira podatke za celotno zunanjetrgovinsko menjavo z deželami v razvoju in ne po republikah. Na republikah gospodarskih zbornicah pa imajo podatke

o menjavi samo po posameznih državah. Pri tem so kriteriji za to, da kako državo uvrstijo med tiste, ki so v razvoju, oziroma med razvite, različni.

Jugoslavija se je doslej v svojih gospodarskih stikih z deželami v razvoju omejevala predvsem na blagovno menjavo. V deželah v razvoju je kupovala predvsem surovine in reprodukcijski material, medtem ko je prodajala zlasti industrijske izdelke. Na seznamu najrazličnejših oblik sodelovanja Jugoslavije z deželami v razvoju je na prvem mestu investicijska dejavnost. Naše organizacije so že v 1974. letu dosegle pri graditvi številnih objektov investicijske vrednosti 300 milijonov dolarjev. Takšen položaj je vsekakor posledica velikih dohodkov države iz izvoza nafte. Jugoslovanske organizacije sodelujejo danes pri raznih investicijskih delih na vseh celinah. Na tem področju se najbolj uveljavljajo Energoinvest, Hidrogradnja, Uniminvest, Energoprojekt, Geosonda in drugi.

Enotna ocena vseh jugoslovanskih republik je, da bo potrebno v prihodnje gospodarsko sodelovanje z deželami v razvoju razširiti, pri čemer bo treba posvetiti posebno pozornost predvsem večjemu izvozu v ta del sveta. Razmere v svetovnem gospodarstvu, kjer polagoma prihaja do oživitve proizvodnje, nas silijo, da usmerjamo naše blago predvsem v dežele v razvoju. Tu pa se jugoslovanska podjetja srečujejo z izredno ostro konkurenco, ker poskušajo razvite zahodne države reševati svoje gospodarske probleme tako, da nastopajo predvsem v deželah v razvoju. Manj pa poskušajo odpravljati slabosti znotraj njih samih. Zato bo moralo naše gospodarstvo na teh trgih nastopati bolj enotno in povezano. To je bila doslej naša šibka točka. Odpraviti pa bo tre-

ba tudi primere nelojalne konkurence med našimi ponudniki.

Gledano v celoti stopajo gospodarski odnosi z deželami v razvoju v obdobje, v katerem je mogoče pričakovati večje uspehe kot doslej. V okviru tega sodelovanja gospodarski deli ne opuščajajo več nobenega področja. Tudi ustanavljanje mešanih podjetij ni več posebna redkost. V prihodnje pa bo nujno treba poleg blagovne menjave zaviti tudi druge oblike dolgoročnega poslovnega sodelovanja, predvsem dolgoročno poslovno kooperacijo, skupna vlaganja in prenos znanja in tehnologije. Industrijska kooperacija je mogoča zlasti v ladjedelstvu, v proizvodnji kmetijskih strojev, v industriji gradbenih opreme ter kemični in elektro industriji.

Dežele v razvoju poudarjajo v svoji razvojni politiki zlasti nujnost po industrializaciji in modernizaciji kmetijske proizvodnje. Zanimajo pa se tudi za graditev kompletnih objektov. Nekateri republike se v deželah v razvoju že dokaj uspešno uveljavljajo.

Tako je gospodarsko sodelovanje BiH z deželami v razvoju že tradicionalno, čeprav njihov delež izvoza v te države v zadnjih desetih letih ni znašal več kot 15 odstotkov vsakoletnega izvoza BiH. V zunanjo trgovino so se namreč vključevale posamezne gospodarske organizacije povsem samostojno, medtem ko gospodarstvo te republike ni enotne nastopalo v tujini. Po letu 1974 pa je prišlo do naglega preobrata in delež izvoza v dežele v razvoju se je povečal na 24,7 odstotka.

Kot ocenjujejo v gospodarski zbornici BiH, je trenutno najpomembnejša naloga njihovega gospodarstva, da poskušajo prevzemanj velike posle v deželah v razvoju. Prve izkušnje namreč kažejo, da so za te zanimivi predvsem objekti »na ključ«. Če se, na primer, odpre možnost za gradnjo železniških prog v deželah v razvoju, pravijo, je dovolj dela tako za projektantske organizacije in gradbenike kot tudi za izdelovalce vagonov in lokomotiv in tudi za šolanje kadrov. Zato bo treba opustiti dosedanje prakso, ko so sprejemali predvsem tiste posle, ki so ustrezali proizvodnim programom gospodarskih organizacij, ne da bi o možnostih, ki se ponujajo, obvestili tiste, ki bi posle ali njihov del lahko prevzeli.

Sadovi naporov za prodor hrvaškega gospodarstva v dežele v razvoju so se močneje pokazali v preteklem letu, ko so tja izvozili za približno 2,5 krat več kot v letu 1974. Vsi znaki kažejo, da ne gre le za trenutni skok, saj izvoz in celotna menjava ostajata na visoki ravni, obstoje pa tudi možnosti za nadaljnjo rast. Največji del njihovega izvoza odhaja na ladje in investicijsko opremo za energetiko. Tako so pri izvozu v Indijo dosegli

lani vrednost 1921 milijonov dinarjev in v Libertiji 1547 milijonov. Njihov uvoz iz dežel v razvoju se je lani povečal za 3 odstotke glede na predhodnje leto. Tu je vključen predvsem uvoz iz Iraka in Libije. Hrvaško gospodarstvo pa opravlja v tujini tudi investicijska dela. Vrednost del, ki so jih sklenili v Libanonu, Burmi in Iraku je 595 milijonov dinarjev.

Srbsko gospodarstvo nastopa v deželah v razvoju bolj organizirano. V ta namen so ustanovili lani posebno skupnost za napredek gospodarskega sodelovanja s temi deželami. Doslej so namreč trgovali predvsem z deželami proizvajalkami nafte z Bližnjega vzhoda in z afriškimi državami, pri čemer so dosegli največji obseg sodelovanja pri investicijskih delih in v rudarstvu. Njihovi strokovnjaki so odkrili velika nahajališča železove rude v Zambiji, sodelovali pa bodo tudi pri izkoriščanju le-te. Rudarska in raziskovalna dela se nadaljujejo tudi v Siriji, Egiptu, Egiptu, Turčiji, Indiji in Sudanu. Vendar pa v Srbiji ocenjujejo, da bi lahko ponudili deželam v razvoju mnogo več, predvsem v kmetijstvu, prometu, opremi in pri graditvi rečnih ladij. Zanje so zanimivi zlasti kmetijski pridelki in surovine, azbest, baker ipd. Poskušajo se uveljaviti tudi pri skupnih vlaganjih in tu je prišel najdlje Energoimport, ki je ustanovil več mešanih podjetij v tem delu sveta.

Za makedonsko gospodarstvo je pomembno gospodarsko sodelovanje z deželami v razvoju predvsem v kmetijstvu in gradbeništvu. Letos namenjajo zgraditi novo tovarno keramičnih ploščic v Iraku. V Iranu pa se bodo začela dela pri graditvi velikega namakalnega sistema. Na tem področju so namreč v Makedoniji precej napredovali. Njihovi strokovnjaki pripravljajo tudi analize za zgraditev nove tovarne za predelavo maka v Indiji. Vendar pa v Makedoniji ugotavljajo, da so v gospodarskih stikih z deželami v razvoju naredili še premalo, saj na te dežele odhaja le nekaj več kot 3 odstotke celotne makedonske blagovne menjave s tujino.

Slovensko gospodarstvo nastopa bolj organizirano

V Sloveniji poteka že dve leti pod okriljem slovenske gospodarske zbornice pospešena akcija za to, da bi se gospodarski stiki z deželami v razvoju okrepili. Tako je bil pred dvema letoma podpisan samoupravni sporazum o združevanju sredstev za pospeševanje gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju. Namen tega sporazuma je bil, da bi se iz tako združenih sredstev odobravlala posojila tistim OZD, ki so podpisnice tega spo-

razuma. Kredite dobijo za investicijsko dejavnost, ustanavljanje mešanih podjetij, raziskavo tržišče ter za dolgoročno poslovno sodelovanje in kooperacijo. Doslej je temu sporazumu pridružio že več kot 30 OZD. Iz zbranih sredstev pa so odobrili še devet posojil, ki so jih dobili med drugimi tudi trboveljski Rudis za udeležbo v mešanem podjetju za izkoriščanje železove rude v Gvineji, Emona za udeležbo pri plantažni proizvodnji kave v Centralnoafriški republiki, novomeška Krka, ki gradi tovarno zdravlil v Keniji, Tomos za udeležbo v mešanem podjetju za montažo mopedov v Gani in drugi.

Letos poteka tudi ustanavljanje konzorcijev za enoten nastop v posameznih deželah ali v skupinah dežel v razvoju, in razpravi pa je tudi osnutek samoupravnega sporazuma o pogojih skupnega nastopa pri izvajanju investicijskih del v tujini.

Delež slovenskega izvoza v dežele v razvoju je znašal lani 9,1 odstotka vrednosti celotnega slovenskega izvoza, kar je bil glede na leto 1974 večji za približno 19 odstotkov. Močno se je povečal predvsem izvoz na afriški trg, kamor je izvozilo slovensko gospodarstvo lani več kot polovico celotnega izvoza v dežele v razvoju. Od celotne vrednosti blaga, ki ga je Slovenija uvozila lani, je znašal delež njenega uvoza iz dežel v razvoju 5,1 odstotka in se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 21,1 odstotka, od tega namnožneje iz afriških in azijskih dežel.

Torej lahko ugotovimo, da se blagovna menjava Slovenije z deželami v razvoju krepi, vendar še vedno zaostajamo za deležem menjave, ki ga imajo druge republike s temi deželami. Značilno je, da zaostaja predvsem izvoz v dežele v razvoju, kar je deloma tudi posledica proizvodne strukture. Ob izredno neugodnih rezultatih, ki jih je slovenska zunanjetrgovinska menjava dosegla lani, pa ugotavljamo, da se je delež teh držav v naši zunanji trgovini nekoliko povečal, vendar pa na osnovi tega ne moremo sklepati na regionalno preusmeritev slovenske zunanje trgovine. Lanski rezultati so namreč v veliki meri posledica manjšega izvoza na Zahod in višjih cen.

Možnost za gospodarsko sodelovanje z deželami v razvoju tako obstoje in jih še nismo uspeli v celoti izkoristiti. Vendar se bo moralo jugoslovansko gospodarstvo za nastop v teh deželah močneje povezati. Pri sklepanju večjih poslov bo moralo sodelovati celotno gospodarstvo, da se ne bi več dogajalo, da bomo zavržali privlačne ponudbe, ker jih z zmogljivostmi ene same republike ne bi bili sposobni izpolniti. Upoštevati namreč moramo, da smo v deželah v razvoju že doslej veliko zamudili.

Vesna Bertoncelj

Zgodnice iz „slavnih dni“

S kakšnim namenom v LR Bolgariji proslavljajo 1300-letnico Asparuhove bolgarske državnosti — Podžiganje velikobolgarske pretenzije na Balkanu

SKOPJE, 22. jun. (Tanjug) — Negativno stališče, ki ga vlada LR Bolgarije in bolgarska KP zavzemata glede Makedonije in Makedoncev, posebno tistih v Pirinski Makedoniji in v drugih delih LR Bolgarije — stališče, ki že čeli dve desetletji kazni jugoslovansko-bolgarske odnose — se ne ponavlja samo v zgodovinskih publikacijah, knjigah in člankih, ampak tudi v govorih in izjavah bolgarskih voditeljev. Za politični priušek z neprikritimi ozeimjskimi pretenzijami nasproti Jugoslaviji oziroma SR Makedoniji in deiom SR Srbije in SAP Kosova izkoriščajo tudi različne proslave, s katerimi kroje mite o svoji nacionalni preteklosti.

Najnovejša zgodovinska mediteranja širšega obsega, z namenom da bi zgodovinske datume prilagodili političnim potrebam, v sodobni bolgarski stvarnosti ne strežejo samo pripravam na proslavo stoletnice sanstefanske Bolgarije (1978), ampak tudi pripravam na pompozno proslavo 1300-letnice bolgarske državnosti (1979). Natančneje povedano, to bo proslava tistega datuma, ko je kan Asparuh s svojimi Prabolgari (ljudstvo turano-turškega porekla) leta 679 položil temelje prve države na Balkanu z bolgarskim imenom.

V priprave na to »proslavo« se niso vpleli samo politični dejavniki LR Bolgarije, ampak tudi vse znanstveno-zgodovinske ustanove v državi. Več kot 700 bolgarskih zgodovinarjev, akademikov, doktorjev znanosti, magistrov in drugih znanstvenikov si prizadeva »znanstveno dokazati« ustanovitve te države z bolgarskim imenom kot »očetnjave« današnjih slovenskih pokolenj v LR Bolgariji. S tem v resnici najodkriterje izražajo hegemonistične pretenzije sodobne Bolgarije na Balkanu.

Vsako ljudstvo kajpada lahko proslavlja, kar hoče in kakor hoče, če to ne gre v škodo drugim narodom ter če s tem ne izraža pretenziji do tujih ozemelj. S to ugotovitvijo je znani makedonski zgodovinar, magister Dragan Taškovski, avtor nedavno iz šle knjige »K etnogenezi makedonskega naroda«, v pogovoru z dopisnikom Tanjuga pojasnil bistvo bližnje »proslave« v LR Bolgariji. Taškovski pravi, da si bolgarski zgodovinarji, razen častnih izjem, že celih sto let prilščajo makedonsko zgodovino in prikazujejo makedonski narod kot »delo bolgarskega naroda« ter v etnogenezi bolgarskega ljudstva vključujejo tudi makedonske Slovane. Prednike današnjih Makedoncev. Po trditvah bolgarskih zgodovinarjev so tudi makedonski Slovani, skupaj s Slovani iz Mizije in Trakije, še pred tisoč in več leti ojdja »slovanizirale« Asparuhove Bolgare, pieme turano-turške ga porekla. Iz tega »stapljanja« se po njihovem doveden nastal nov narod, po svojem bistvu slovanski, po ime nu bolgarski.

Magister Dragan Taškovski v omenjeni knjigi dokazuje, da se Slovani nikoli niso vrasli v takšne etnogeneze procese s Turano-Bolgari, tako ne tisti iz Makedonije, kot tudi ne Slovani iz Mizije (današnje severne Bolgarije). To potrjuje tudi dejstvo, da potomci Turano-Bolgarov še danes žive v velikem številu v severovzhodni Bolgariji. Zna no je, da se je minulemu stotletju iz teh krajev odselilo v Besarabijo ob eni sami priložnosti okoli 130.000 potomcev Turano-Bolgarov, ki so bežali pred turškimi terorjem.

Zato je trditve sodobnih bolgarskih zgodovinarjev o »spojitvii« Turano-Bolgarov s Slovani »brez ostankov očito« potvorba, katere namen

je prikazati svetu, da imajo današnji Bolgari »veliko« slavno zgodovino, nkrat pa »dokazati«, da so tudi Makedoncev Bolgari, pravi Taškovski.

Ker nikakor ni mogoče govoriti o nekakšni slovanizaciji Turano-Bolgarov niti o slovanskem značaju turanobolgarske države, nastane vprašanje: s kakšnim namenom v LR Bolgariji proslavljajo 1300-letnico Asparuhove bolgarske državnosti. Namen te proslave ni poveljevatv »vse« like dneve bolgarske zgodovine« in obujati spomine na »slavne kane in carje«, temveč s prilaščanjem tuje države podžigati današnje veliko-bolgarske pretenzije na Balkanu, zlasti nasproti SR Ma-

Nemir v tropskem raju

Zadnja agencijska poročila o položaju na Jamajki vedo povedati, da je na tropskem otoku sredi Karibskega morja zavladalo zatišje, kar še posebej velja za glavno mesto Kingston, ki je od začetka letošnjega leta žarišče nemirov, v katerih je bilo mrtvih okrog 80 ljudi. Pravosodni minister vlade nacionalne stranke je hkrati posredno obtožil laburiste, ki so po volitvah 1972 prešli v opozicijo (takrat je nacionalna ljudska stranka — PNP — sedanega premiera Michaela Manleya zmagala z veliko večino glasov), da podpihujejo več kot pol leta trajajoče neredne in stavke.

Vsekakor pa je v sedanjem jamajškem političnem trenutku bistveno nov tisti element, ki ga je proti koncu maja navedel premier Manley, ko je poleg domače opozicije obtožil za letošnje nemire tudi tuje sile. Čeprav premier ni imenoval ZDA, je vsakomur jasno, da je imel v mislih ravno Washington. V ameriskem tisku se namreč že nekaj časa občasno pojavljajo članki, v katerih so po trditvah Kingstona močno napihljeni dogodki na otoku. Namen takšnega pisanja je več kot očiten: odvrtiti ameriške turiste do počitnice na Jamajki, od ameriških turistov pa dobi Jamajka znaten del deviznih sredstev. Po nekaterih trditvah so ZDA v fazi zaostrenih odnosov s Kubo okreple tudi pritisk na Jamajko, ki ima s severno sosedo dokaj dobre odnose, poleg tega pa so se v ameriskem tisku pojavila namigovanja o kubanskem vmešavanju v notranje zadeve Jamajke.

Vlada Michaela Manleya je pred časom posumila, da se za nenadnimi stavkami v Kingstonu (stavkai so železničarji, delavci v tovarnah aluminija in rudnikih boksitov) skrivajo »interesi« ameriških lastnikov sladkor nih plantaž in rudnikov oksista (proizvodnja boksitov in aluminija in pridobivanje sladkorja so glavne gospodarske panoge na otoku). Ameriški industrijski se namreč bojijo, da bi uturelna sedanja vlada prej ali slej podržaviti vse tuje družbe (med njimi so tudi kanadske), kar bi bilo v skladu s politiko nacionalne ljudske stranke, ki je po prihodu na oblast poudarila neodtujljivo pravico Jamajke do njenih naravnih bogastev.

Takšen zaplet na Jamajki je s pridom izkoristila laburistična stranka Edwarda Seaga, ki je nemire v skrajno revnih obrobnih četrtih Kingstona napeljala na svoj mlin (če jih že ni tudi organizirala).

A. PUDGAR

Enoten nastop v vzhodni Afriki

Možnosti za gospodarske stike so različne od države do države

LJUBLJANA, 23. jun. — Kot so poudarili na ustavni skupščini poslovne skupnosti za nastop slovenskega gospodarstva v deželah vzhodne Afrike, se lahko vključi v konzorcij vsaka gospodarska organizacija, ki želi nastopati v tem delu sveta bolj organizirano. Tako so se današnje ustanovne skupščine udeležili tudi predstavniki Aste — Mašinoimpexa, Agrozator srečanja je bila Emona, ki skupaj z Jugotekstilom nastopa v vzhodni Afriki prek skupnega podjetja Aprimex. To ima sicer sedež v Nairobiu, vendar ne skrbi le za gospodarsko sodelovanje s Kenijo, ampak tudi s Somalijs, Etiopijo, Tanzanijo in Ugando.

Udeleženci konzorcija bodo trgovali v deželah vzhodne Afrike prek podjetja Aprimex. Kot načrtujeta Emona in Jugotekstil, naj bi vrednost prometa letos dosegla približno 8 milijonov dolarjev.

Libija hvaležen trg za Slovenijo

Možnosti zlasti za investicijska dela — Izvoz tekstila in pohištva

LJUBLJANA, 24. jun. — Po dveh pripravljanih sestankih je bila danes v organizaciji Smelta ustanovna skupščina poslovne skupnosti za enoten nastop slovenskega gospodarstva v Libiji. To bo sklepalo posle z libijsko vlado prek skupnega predstavništva v Tripoliju, ki bo začelo z delom v letošnjem septembru.

Trenutno dela v Libiji približno 7000 naših državljanov. Blagovna menjava med Libijo in Jugoslavijo raste iz leta v leto. Tako je šlo lani v obe smeri za 104 milijonov dolarjev blaga. Pri tem se je naš izvoz v to državo povečeval vsako leto za petino. Po podatkih za prve štiri mesece letošnjega leta je Jugoslavija izvozila v Libijo za 21 milijonov dolarjev blaga. V tem znesku je vključen predvsem izvoz letal, letalskih motorjev, pohištva, lesa, prehranbenih izdelkov ipd.

VESNA BERTONCEJ

Negotova Eritreja

Odpovedan »rdeči pohod« nad Eritrejo — Nimeirijevo posredovanje — Vojaški pat — Prizadeto prebivalstvo

Eritreja je po vsem sodeč še vedno glavna skrb vojaške vlade v Adis Abebi. Vendar se zdi, da je izredno huda zaostritev bojev med etiopsko prestolnico in secesionistično razpoloženo provinco zaostritev, ki se je napovedovala sprito t. i. »rdečega marša«, vsaj za zdaj minila. V Eritreji še naprej vlada — kot zadnji dve leti — vojaški pat. Toda v Adis Abebi o eritrejskih odpornikih zdaj ne govorijo kot o banditih, temveč kot o »zapeljanih bratih«.

Govorica o etiopskih pripravih na rdeči pohod ni so bile nikoli uradno potrjene. Šlo naj bi, kakor so poročali dopisniki, za nekakšno križarsko vojno etiopskih, pretežno krščanskih kmetov proti večidel muslimanskim eritrejskim secesionistom. Na meji z Eritrejo naj bi se do konca maja po najbolj previdnih ocenah zbralo že nekaj tisoč etiopskih kmetov, ki naj bi vladnim četam (v Eritreji je okoli 20.000 vojakov) pomagali v bojih proti secesionistom. Vlada v Adis Abebi naj bi naj bi torej ubirala hkrati dve različni taktiki, saj je hkrati s pripravami na pohod naslavljala na Eritrejo ponudbe o pogajanjih o avtonomiji te province ob Rdečem morju. Ta dvojna taktika naj bi bila po nekaterih ocenah tudi odraz nesoglasij znotraj vojaškega sveta, kjer naj bi se nekateri zavzemali za trdo roko, drugi pa za pogajanja. Kakorkoli že, do pohoda po tem zadnji hip le ni prišlo; »preklicale« so ga v prvih dneh junija.

Vzrokov za to odločitev je bržkone več. Po eni strani je očitno, da slabo oboroženi kmetje ne bi mogli velike storiti tam, kjer je bolj ali manj brez moči tudi redna vojska. Po drugi strani je, kot kaže, Washington trdno pritiskal na Adis Abebo, naj opusti misel na pohod, pri tem pa se je bržčas oprl predvsem na dejstvo, da so ZDA še vedno glavni etiopski dobavitelj orožja. Svojo vlogo so nedvomno odigrali tudi ostri protesti iz nekaterih arabskih držav, ki podpirajo Eritrejo, ne nezaščiteno pa tudi že omenjena razcepjenost med samimi vojskami.

Pohoda torej ni bilo, sovražnosti v Eritreji se nadaljujejo, vojaške odločitve pa ne morejo prinesiti. Položaj potentakem naravnost kriči po pogajanjih (kot že dolgo časa). Sudanski predsednik Nimeiri je zdaj znova ponudil svoje posredovanje, vendar so si stališča obeh strani še vedno daleč narazen. Eritreji slejkoprej vztrajajo pri neodvisnosti province, vendar so nedavno izrazili pripravljenost za pogajanja

z Adis Abebo. Pri tem pa postavljajo pogoj, naj bi se jih udeležili predstavniki Organizacije afriške enotnosti (OAE) in Združenih narodov. Skratka, eritrejsko vprašanje bi radi »internacionalizirali« in si zagotovili status osvobodilnega gibanja. Da je pripravljena na pogajanja, zagotavlja zdaj tudi Adis Abeba, vendar ne sprejema prav eritrejskega pogaja o »internacionalizaciji« vprašanja in vztraja pri zahtevi, da se ga je treba lotiti v izključno nacionalnem okviru, pri čemer pa se je pripravljena pogajati o stopnji Eritreji že objuljene avtonomije, avtonomije, kakršno naj bi sicer uživale tudi druge etiopske province. To je bržkone tudi edina realna rešitev eritrejskega vprašanja, toda poglavitni problem je v tem, da vojskujoci se stranki druga drugi ne zaupata; srditi boji v zadnjih dveh letih, ki so zlasti hudo prizadeli eritrejsko civilno prebivalstvo, pa tega zaupanja gotovo niso povečali.

JANKO LORENCI

„Jekleni sadeži“

Tuji novinarji obiskali Rajak in Zahle — Večini Libanoncev ostaja samo upanje, da se bo položaj zbistril

OD POSEBNEGA POROČEVALCA TANJUGA

RAJAK, 22. jun. — Ko ne bi bilo tankov in topov, med katerimi se pomikajo sirski vojaki, bi se dolina Beka, libanonska žitnica, zdela dolina miru in blaginje. Zemlja je tako tova, da zraste v njej tudi po kilogram težak krompir, ki ga nato ponosni poljedelci kaže častnikarjem. Pšenica je že požeta in leži v snopih, ki jih je treba samo še odpeljati. Sadno dreveje je obrano. Namesto teh darov narave raste drugo, »jekleno sadje«, ki se bo v Beki očitno še precej pomnožilo.

Te prve tistore nam je potrdil tudi major Mahmud Matara, ki smo ga večeraj opoldne srečali v letalskem oporišču Rajak. Nekdanji pilot libanonskega vojnega letalstva, izsolan v Angliji, star 36 let, pravi o sebi, da je načelnik generalnega štaba »arabske avantgardne armade«. Njegovo funkcijo nam potrđita stotnik sirske armade in funkcionar sirskega ministrstva za informacije, ki od Damaska spremljata skupino tujih častnikov na enodnevnem obisku v Libanonu.

»Ne glede na vse, kar govorijo o arabskih mirovnih silah, bo treba najmanj leto dni, preden bomo odpravili krizo v naši državi, seveda s pomočjo Sirije«, pripomni Matara kar naravnost, sirska

funkcionarja pa pritrjevalno pokimata. Da bi Libanon dosegel zaželeni cilj, bo treba ustvariti solidno in enotno armado, nadaljuje Matara. ki ima po lastnih besedah pod poveljstvom komaj dva tisoč vojakov. Ta armada naj bi organizirala oblast v državi, tako da bi novi predsednik Elias Sarkis lahko uredil svoje ustavne pravice.

Major Matara pravi, da je njegova baza med državljanjsko vojno v Libanonu ostala nevtralna zaradi verske sestave vojakov in častnikov, ki so, kakor je dejal, pol kristjani, pol muslimani. Edino poročilo libanonske prihodnosti je zares prava in močna vojska, nadaljuje Matara. Po njegovih besedah je navzočnost Sircev v tem delu Libanona nujna, zato da bi zagotovili ravnotežje z glavno palestinsko organizacijo Al Fatah, ki se je v celoti postavila za neko libanonsko politično strujo in konfesijo.

Malo naprej od oporišča Rajak je mestece Zahle, ki ga je poveljnik arabske libanonske armade poročnik Ahmed Hatib nekaj mesecev oblegal, dokler ga nedavno niso pregnali sirski vojaki. Po mestu, kjer se niso odstranili sledov nedavnih bojov, križarjajo vojaki treh vojsk: krščanski vojaki, ki so zapustili redne libanonske enote in si poiskali zatočišče tukaj med svojimi ljudmi, sirske patrulje, ki jih ni veliko, in pripadniki Al Kataeba (falange), med katerimi je največ fantov in deklet, ki so dobro oboroženi in očitno vajeni orožja.

Prebivalci Zahleja niso zgornji. Ni nam jasno ali je tako zaradi navzočnosti naših sirskeh spremljevalcev, ki nas niti za hip ne pustijo samih, ali zaradi česa drugega. Večina nam po tolmachu odgovarja, da »ne govorijo nobenega tujega jezika«, kar je za Libanon prav čudno, saj so v tej državi ljudje še pred kratkim govorili vse jezike sveta.

Samo zgornji zlatar iz glavne ulice v Zahleju Sami David je dejal: »Odkar so prišli Sirci, je veliko bolje. Vse je bolje. Sirci pustijo falangiste pri miru. Zdjaj ni nevarnosti, vse je veliko boljše. Ne bojimo se več Hatiba in ne mislimo, da se bo kmalu vrnil. Pravite, da je v oporišču Rajak major Matara. Nikoli nismo slišali zan-

in za njegovo vojsko. Kdo je to?»

Besede tega prostodušnega človeka, ki nam pred odhodom podari polno vrečko česenj (največ česenj gojijo prav v dolini Beka), po svoji ponazarjajo, kako večina Libanoncev ne vidi ali ne more videti, kaj se pravzaprav dogaja v njihovi državi. Tako razumemo tudi besede, ki nam jih David zakliče skozi okno avtomobila, ko se želimo peljemo stran: »Vso srečo želim vam in sebi! Vsem nam je potrebna sreča. Vam, da boste z uspehom delali, nam, da bomo pričakali boljše dneve za Libanon.« Preprostem Libanoncu ne preostaja nič drugega — dokler se položaj ne bo vsaj malo zbistril — kot upanje.

MIROSLAV VISNJC

Ljubljana — Maribor 21 minut!

Odprta prva redna letalska potniška linija znotraj Slovenije

LJUBLJANA — MARIBOR, 23. junija — točno ob 6.37 uri jutraj je na mariborskem letališču pristalo prvo potniško letalo IAA, ki bo odslej vsako sredo vzdrževalo zračno zvezo med Ljubljano in Mariborom, in sicer dvakrat na dan, kar pomeni, da sta se Ljubljana in Maribor — po zračni poti — približala na dobre četrte ure.

Kot zanimivost naj še povejmo, da zračni izlet iz Ljubljane v Maribor in nazaj stane le 220 dinarjev, medtem ko je čas potovanja iz enega v drugo mesto v celoti približno enako dolg kot po cesti — okrogli dve uri.

Letalska zveza med Mariborom in Ljubljano s potniškim letalom DC-9, ki sprejme 116 potnikov, sodi med najkrajše proge na svetu, saj praviho pri IAA, da jo bo letalo poslej premagovalo v dobrih 15 minutah. V resnici ta proga predstavlja tako imenovani pozicijski let, saj ob sedmi uri zares starta iz Maribora proti Dubrovniku, se takoj vrčaga nazaj v obdravsko metropolo, ponovno odleti v Split in nazaj v Maribor, od koder (vsako sredo) se ob 13.50 uri vrača v Ljubljano. NIKO LAPAJNE

Od našega zambijskega dopisnika

V sobah nairobijskega hotela Hilton v osmem (nekateri se zdaj trdijo, da v devetem) nadstropju je zasedala »skupina na vrhu«. Na eni strani zelo znana imena iz razvitih dežel: zahodnonemški gospodarski minister dr. Hans Friederichs in Egon Bahr, Kissingerjev pomočnik za gospodarska vprašanja Charles Robinson, francoski državni sekretar za zunanje zadeve Jean François Poncet, izozemski minister za gospodarsko sodelovanje Jan Pronk pa Frank Judi, britanski parlamentarni tajnik za čezmorski razvoj. Na drugi strani ne tolikokrat omenjena imena na naslovnih straneh svetovnih čisnikov: ob vodji delegacije Jamajke in predstavniku »skupine 77« Herbertu Walkerju še vodilni predstavniki Alžirije, indonezije, Brazilije, Venezuele in Indije.

Na teh neuradnih, pa odločilnih sestankih za usodo četrtega zasedanja UNCTAD predstavniki »skupine 77« in ovi »v« podrejenem položaju. Skupina neuvrščenih in dežel v razvoju, med katerimi ima Jugoslavija dejaven vlog, je namreč tako na tridesetinskem uradnem delu UNCTAD kot v »skupini na vrhu« znala obdržati pobudo.

Kompromis, ki so ga snovali v nočeh od petka na soboto in od sobote na nedeljo, je namreč imel za izhodišče poglavni predlog »skupine 77«: integralni program za surovine in kot njegovo osrednjo točko — skupni sklad za finansiranje zalog surovin. Vsi poskusi večine velesil v razvitem zahodnem svetu, da bi ta predlog »pokopali«, so se izjalovili. Predvsem si je na tem preskusnem kamnu polomil zobe predlog ZDA, ki je tvoril jedro Kissingerjevega govora na UNCTAD: o ustanovitvi t. i. banke za vire, ki naj bi odpomogla surovinskim zadregam.

Osrednji predlog (ali zahteva) »skupine 77« tudi ni utonil v pozabo ob ravnodušnosti članice SEV (z izjemo Rumunije) ter glasne, a vseeno samo verbalne podpore LR Kitajske.

Ključna je torej bilanca četrtega UNCTAD? Sodeč zgolj po točkah, ki so bile na dnevnem redu v grobem in na kratko povedano takole:

V kompromisni resoluciji, ki so jo naposled sprejeli v noči od 30. na 31. maj, je sicer pripomna, da so različne v pogledih, kar zadeva cilje skupnega sklada, obenem pa je v njej tudi formulacija o prepričanosti vseh, da sta »novit pristop in integralni program za surovine v interesu vseh dežel«. Zato si bodo prizadevali za »hitrejši pot k pogajanjem o skupnem skladu«.

Sekretariatu UNCTAD so naložili, naj skliče pogajalno konferenco, na kateri naj bi sodelovalo vseh 154 članic UNCTAD, do marca 1977.

Razen tega — in to je prav tako pomembno — bodo od septembra letos do februarja 1978 potekala pripravljajna pogajanja o sklenitvi sporazumov, ki zadevajo posamezne surovine. Sklepne konference o tem naj bi bile končane do konca leta 1978.

Katere surovine bodo v integralnem programu, ki jih bodo pokrivali iz skupnega sklada? Baker, banane, bombaž, boksit, čaj, jedilno olje, fosfati, juta, kakav, kava, kavčuk, kositer, mangan, meso, sisal, tropski les in železova ruda.

Kar zadeva skupni sklad, je uspeh »skupine 77« kljub primesi kompromisa očitno. 113 držav iz »skupine 77« si ni pustilo izbiti iz rok aduta, ki so ga imele v sedanjem obdobju prizadevanja za vzpostavitev nove mednarodne gospodarske ureditve. To je toli-

ko bolj pomembno, ker so bile zahodne razvite države ves čas zasedanja UNCTAD v Nairobiu očitno nepripravljene privoliti v tak mednarodni instrument, ki bo neogibno povečal moč in vpliv držav v razvoju v mednarodnih gospodarskih odnosih. Z njim bodo — potem ko bo ustanovljen — namreč lahko bolj ali manj uspešno vplivale na cene in dobave večine surovin, ki so odločilnega, če že ne življenjskega pomena na zahodni industrializirani svet.

Zlobneži (ali dobro poučeni ljudje, kdo ve) so v Nairobiju razpredali, da popuščanje predstavnikov razvitih ni bila odločitev v zadnjem hipu, po dolgih nočnih sejah, marveč so se razviti že na začetku dogovorili o strategiji in taktiki, potem pa so proti koncu zasedanja pač potegnili iz rokava pripravljeno karto. Ta možnost pa napoveduje težave tudi v prihodnje, zavlačevanje taktiko in druge prijeme, s katerimi bodo do konca leta 1978 skušali omajati dežele v razvoju.

Toda zdaj in za zdaj je bolj kot morebitni temni oblaki na obzorju nove mednarodne gospodarske ureditve pomembnejše, da so na zasedanju UNCTAD v Nairobiju pogoreli zagovorniki posamičnega dogovarjanja o posameznih surovinah med proizvajalci-izvozniki iz držav v razvoju in porabniki-izvozniki iz razvitega sveta.

Vztrajanje pri posamičnih pogod-

bah je doživelo močno kritiko in privlelo njihove zagovornike v defenzivni položaj zato, ker je jasno, da imajo izolirani dogovori škodljive posledice za proizvodnjo in dobavo drugih surovin in so v najboljšem primeru pavlične rešitve, v najslabšem pa navadne kравje kupčije. Za vsa dosedanja pogajanja po posameznih surovinah je bilo značilno zavlačevanje, dogovori so bili časovno in tudi sicer malo zavezujoči, krog pogajalcev pa je bil zožen in ni zajel vseh zainteresiranih. Kar naprej so se tudi pojavljale težave, kje dobiti denar za kritje bremen posameznih dogovorov.

Z drugimi besedami, integralni program za surovine je s skupnim skladom za finansiranje in s prihodnjimi dogovori o posameznih surovinah ostal jedro. To ni nekakšna nebulozna zamisel, kot bi jo želeli predstaviti nekateri publicisti v konservativnem tisku, marveč dovolj zaokrožen program. In na zasedanju UNCTAD so članice »skupine 77« dosegle celo časovne roke, kar vsaj jamci, da ta pomembna zadeva ne bo nasledila na čerih zavlačevanja in predolgovetih razprav.

Naj rečejo kritiki, kar hočejo, vsekakor drži, da je »skupina 77« v Nairobiju nastopila z najbolj enovitim programom, imenovanim manilska deklaracija. Prav tako drži, da je v tem dokumentu v glavnih, dovolj do-

delanih obrisih zaobseženo vse, kar je bilo podjet na dnevnem redu zasedanja UNCTAD. Drugače rečeno, 113 držav »skupine 77« je dalo ton majskemu zasedanju v Nairobiju.

Obenem je — ob enotnosti, ki je zdržala nemajhne pritiske — v »skupini 77« prevladoval in prevladal realizem. Spoznanje, da je današnja zmagala lahko tujerjuni poraz, če ne upoštevajo vsakokratnega razmerja sil — v svetovnem merilu, ne pa tudi v lastnih vrstah. Da je torej zmagovalno razpoloženje prav takšna zanka kot vnaprejšnje nezadovoljstvo, ker »skupina 77« ni priči prodrla z vsemi svojimi predlogi in zahtevami.

Ta realizem — kolikor ga ponekod ne razjedata oportunistična prilagodljivost obstoječemu ali votla radikalna fraza — ima pred očmi več sestavin sedanega in (verjetnega) bodočega razmerja sil.

Pri tem razglabljanju namreč ne smemo prezreti, marveč stvarno upoštevati protislovja med samimi deželami v razvoju. In utegne se zgoditi, da zavoljo interesnih navzkrižij ob eni sami surovini nastanejo napetosti med deželami, kateri večji del izvoznega blaga je ista surovina. To se je že dogajalo in se še bo.

Drugi adut, na katerega igrajo in bodo igrali nasprotniki enotnega nastopa držav v razvoju v naslednjih obdobjih pogajanj razvitih s »stretijma

svetom, bodo skoraj gotovo ostanki kolonialne popkovine, ki vežejo nekdanje kolonije, zdaj neodvisne države, z nekdanjimi metropolami.

S slabo prikrito zavestjo, češ zakaj neki se London česa podobnega ni spomnil, je med zasedanjem UNCTAD angleški novinar vrtal vame z vprašanjem: »Zakaj, mislite, je Giscard d'Estaing ravno zdaj, ob zasedanju UNCTAD, povabil v Pariz voditelje 19 afriških držav? Zakaj?« Takšni in podobni poskusi enostranskega vezanja na nekdanje metropole in podurjanje protislovnih posamičnih interesov posameznih držav dežel v razvoju pa, kot kaže, niso mogli omajati enotnosti — miselne in tudi akcijske »skupine 77« v točkah, kjer gre za počasno, vztrajno dolbenje v še trdni, a vseeno že načeti hrast starega mednarodnega gospodarskega reda.

Pozoren bralec bo vsekakor vprašal: Kaj pa drugih sklepov in sado, kaj teh na zasedanju UNCTAD ni bilo? Bili so. Vsekakor pa so bili v senci osrednjega vprašanja — kako v prihodnje s surovinami.

Najbolj zadolžene države (večidel pri zahodnih zasebnih bankah) so prav gotovo nezadovoljne z rezultati zasedanja UNCTAD. Razviti so bili precej naglušni, kar zadeva predloge in zahteve o odlogu plačil in mednarodno konferenco upnikov in dolžnikov. A vsa vrata vseeno niso zaprta.

Tudi pri prenosu tehnologije v države v razvoju so napravili nekaj korakov naprej.

Enako velja za boljše sodelovanje med deželami v razvoju samimi. In o gospodarskem sodelovanju med deželami z različnimi družbeno ekonomskimi sistemi. In vrhu tega je to zasedanje tudi okrepilo pogajalsko vlogo UNCTAD.

Je vse to veliko ali (pre)malo? Kakor se vzame. Če se ozremo, recimo, desetletje nazaj, je veliko. Tedaj — malo posplošeno rečeno — podarjenemu konju, imenovanemu pomoč deželam v razvoju, niso pridali gledali v zobe. Na majskem zasedanju UNCTAD pa je navijanje za večjo pomoč vseeno bilo potisnjeno v ozadje.

Ključ — tako je bilo čutiti v izjavah večine delegatov držav v razvoju — ni v preči pomoči, čeprav ta ni odveč in bo še precej časa potrebna. Ključ je v postopni prerazedelivi dohodka v prihodnje v razvoju. Z drugimi besedami: v veliko večji gospodarski in s tem tudi politični enakopravnosti.

Jože Sircelj

Po četrtem zasedanju UNCTAD

Podarjenemu konju se poslej gleda v zobe

Trdni, toda že načeti stari mednarodni gospodarski red

KOLESARSTVO

Belgijec Freddy Maertens zmagal tudi v prvi etapi

Huda vročina - Vsa glavnina istočasno na cilju - Padec Panizze

ANGERS, 25. — Potem ko je večeraj osvojil predeto letošnjo »Tour« si je belgijski prvak Freddy Maertens zagotovil danes tudi 1. etapo te velike kolesarske dirke. F. Maertens, ki tekmuje prvič na »Touru« ima po prvih dveh dneh tekmovalja torej že dve zmagi ter obremen, seveda, tudi prvo mesto na skupni in točkovni lestvici.

Ta 24-letni kolesar, katerega imajo v Belgiji za naslednika velikega Merckxa, si je lani priboril zmago predvsem po zaslugi dolgega zaključnega sprinta. Potem ko je dejansko vsa glavnina prispela v Angers v enotni skupini, je začel Maertens zadnji naskok zelo zgodaj. Med tistimi redkimi nasprotniki, ki so ga skušali dohiteti, je bil tudi Italijan Gualazzini. Maertens pa je silovito potežnil, si priboril dva, tri metre naskoka in tako zmagal.

Današnja etapa je označevala predvsem huda vročina, saj je živo srebro pokazalo celo 37 stopinj. Prav zato je bila vožnja večinoma zelo umirjena, pa tudi počasna.

Danes je že tudi prišlo do prvega padca: padel je Italijan Panizza, toda brez hujših posledic.

Jutrišnja druga etapa od Angersa do Caena bo merila 236 km in se bo odvijala po pretežno ravninski pokrajini.

Lestvica 1. etape:

1. Freddy Maertens (Bel.) 4:54'40"
2. Regis Delepine (Fr.) 20"
3. Ercole Gualazzini (It.) 21"
4. Gerben Karstens (Niz.) 21"
5. Jan van Katwijk (Niz.) 22"
6. Jacques Esclasse (Fr.) 22"
7. Pierino Gavazzi (It.) 22"
8. Piet van Katwijk (Niz.) 22"
9. Robert Minkiewicz (Fr.) 22"
10. Luciano Borgognoni (It.) 22"
11. in nato v zmagovalčevem času vsa glavnina.
12. Skupna lestvica:
1. Freddy Maertens (Bel.) 4:54'40"
2. Jesus Manzanera (Sp.) 17"
3. Bernard Thevenet (Fr.) in Bert Pronk (Niz.) 20"
4. Guerrie Knetemann (Niz.) in Michel Pollentier (Bel.) 21"
5. Joop Zoetemelk (Niz.) 22"
6. Raymond Poulidor (Fr.) 22"
7. Giancarlo Bellini (It.), Yves Hezard (Fr.), L. Ocana (Sp.) 28"
8. Knudsen in Scutten (Niz.) 31"
9. Borgognoni (It.) 31"
10. Van Impe (Bel.) 32"
11. Ovion (Fr.) 32"
12. Baronechelli (It.), Fuchs (Švi.) 33"
13. in Ricconi (It.) 36"

KOLESARSTVO

POKAL MOKARABIA

Lonjerski veterani upajo na uspeh

V hudi vročini, ki te dni zajema našo deželo, se bodo kolesarji veterani v nedeljo popoldne pomerili v dirki, veljavni za pokal Mokarabia, ki ga prireja tržaški kolesarski klub SCAT. Tekmovanje, ki se bo pričelo ob 15. uri, bo zelo naporno, saj se bodo kolesarji z Opčin podali preko Sestljana do Gabrij, od tu na Vrh, nato proti Dobrodo, preko Jamelj in Stivana do Sestljana, nato pa preko Nabrežine, Križa, Proseka do Opčin, kjer bo po 85 km cilji. Poleg do

TOTIP

1. — prvi	1 X
2. — drugi	X 1
3. — prvi	1 2
2. — drugi	X X
3. — prvi	1 2
2. — drugi	2 1
4. — prvi	2 2 1
2. — drugi	1 X 2
5. — prvi	X X
2. — drugi	X 1
6. — prvi	1 1
2. — drugi	1 X

NA «TOURU»

KOŠARKA

VČERAJ V DOLINI

Breg presenetil

Včeraj je športno društvo Breg priredilo košarkarski turnir za tekmovalce letnika 1962 in mlajše. Po predvidevanju je zmagal Kontovel, ki je v finalu s 60:38 premagal Bor. Tretji je bil presenetljivo Breg, ki je premagal Polet s 38:26. Dom iz Gorice je bil peti.

Deljše poročilo v jutrišnji številki. Vojsko

NOGOMET

Franchi odhaja?

FIRENCE, 25. — V krogih italijanske nogometne zveze se je razširila vest, da Artemio Franchi ne bo več kandidiral za predsednika te organizacije.

NEW YORK, 25. — V prvem srečanju na turnirju po ZDA je Roma premagala argentinsko moštvo Boca Juniors s 1:0. Zmagoviti gol je dal Pellegrini v zadnji minuti igre.

ODBOJKA

Zmaga Jugoslovank

Na odbojkarških balkanskih igrah je v ženskem tekmovanju Jugoslavija premagala Grčijo s 3:0.

ATLETIKA

V organizaciji ŠD Adria

V terek popoldne tek po svetoivanskih ulicah

Za člane bo proga merila 6.000 m, za mladince 2.000 m.

V terek bo lonjersko športno društvo Adria priredilo pri Sv. Ivanu atletsko tekmovalstvo: tek po ulicah tega tržaškega predmestja. Prireditelj je povabil vrsto tržaških klubov, ki bodo nastopali v dveh konkurencah: med mladinci in člani. Prvi bodo tekmovali na 2.000 metrov dolgi progi, drugi pa na 6.000 m. Cilj in start obeh kategorij bo v Drevoredu R. Sanzio. Tekmovanje se bo odvijalo popoldne, s startom ob 17. uri.

R. Pečar

BOKS

MONTECARLO, 25. — Jutri se bo sta srečala v Montecarl Monzon in Valdes. Srečanje bo veljalo za naslov svetovnega prvaka srednje boksarske kategorije, katerega brani Monzon.

ATLETIKA

V MEDNARODNEM SREČANJU

Italija premagala reprezentanco Švedske

RIM, 24. — Italija je v mednarodnem atletskem srečanju v Rimu premagala Švedsko s 116:93.

Zmagovalci posameznih disciplin so bili:

400 m ovire	51"7"
Minetti (It.)	
kopje	
Svensson (Šve.)	78,18 m
800 m	
Nilsson (Šve.)	1'53"
200 m	
Mennea (It.)	20"7"
3.000 m zapreke	
Voli (It.)	8'41"4"
5.000 m	

Wallin (Šve.)	14'25"8"
disk	
De Vincintis (It.)	62,48 m
palica	
Thorstenson (Šve.)	5 m
daljina	
Jarfelt (Šve.)	7,80 m
4x400 m	
Švedska	3'10"3"

Nogometaši Gaje so z letošnjo sezono lahko zadovoljni. (Na sliki: Gaja — DS)

KOŠARKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

Naše ekipe bodo jutri igrale zaostale tekme

Kontovelci se borijo za vstop v finalni turnir

Slovenske košarkarje čaka jutri še zadnja preizkušnja, Kontovel pa predzadnja.

Vsi trije naši zastopniki bodo namreč odigrali zaostale tekme v 1. moški diviziji.

V skupini B bo Kontovel igral doma proti Begliano. Za naše košarkarje bo to srečanje velike važnosti, saj imajo Peter Starc in drugi še dobre možnosti, da se uvrstijo v finalni del tega prvenstva. Nujno pa je, da premagajo jutrišnjo oviro in nato še 29. junija odpravijo Staranzano.

Ce bi Kontovelci zmagali v obeh tekmah, bi tako imeli 14 točk na lestvici, kot jih ima POM iz Tržica. Kontovel bi s Tržičani odigral tretjo odločilno tekmo in (v primeru zmag) bi se v finalu spoprijel s Ferrovijom, Scoglietto in San Sergiom za vstop v promocijsko ligo.

Tudi poletovci bodo jutri doma pred svojim občinstvom igrali zaostalo tekmo. Openci se bodo spoprijeli z Gradom, ki je sicer višje na lestvici od naših košarkarjev, poletovci pa so vseeno v tem srečanju favoriti.

Bor pa bo v Dolini ponovil tekmo s San Sergiom. Borovci so tega nasprotnika že premagali, in to z eno točko razlike. San Sergio pa je vložil priziv, kajti zgodilo se je naslednje. Bila je zadnja sekunda igre in rezultat je bil neodločen, sodnik je zazvilgal konec srečanja, prav v tistem trenutku (prej ali potem?) pa je košarkar San Sergia grobo zalil sodnika. Ta je dosodil tehnično napako San Sergiu, Boru pa dva prosta meta. Izvajal je Perko: enega zadel, drugega zgrešil. Tekmo je tako dobil Bor s točko razlike.

Košarkarji San Sergia pa so bili mnenja, da je sodnik prej zvilgal konec tekme in nato je košarkar San Sergia napravil prekršek. Skratka, košarkarska zveza je ugodno sprejela priziv San Sergia in jutri se bosta ekipi ponovno spoprijeli v tretji tekmi.

edko

ALPINIZEM

Včeraj je odpotovala iz Maribora v Sovjetsko zvezo alpinistična odprava «Kavkaz 76». Mariborski planinci se bodo povzpeli na nekaj več kot 5.000 metrov visokih vrhov.

KOLESARSTVO

CASCIÀ, 25. — Po 4. etapi mednarodne amaterske kolesarske dirke po Italiji vodi na skupni lestvici Camelo Barone z naskokom 9'34" pred Ceruttiem. Da Ros, član ekipe Furlanija - Juliska krajina, je na 5. mestu z zaostankom 7'09". Da Ros je zmagal v današnji ju-

tranzji poletapi, ko je prispel na cilj 10' pred Fabbriem.

NOGOMET

MILAN, 25. — V 3. kolu povratnega dela tekmovalja za italijanski nogometni pokal bodo odigrali jutri naslednje tekme:

Lazio — Genova
Verona — Inter
Milan — Fiorentina
Sampdoria — Napoli
Vse tekme bodo v večernih urah

KOŠARKA

NA KVALIFIKACIJAH ZA OI

Poraz Italijank

HAMILTON, 25. — Na kvalifikacijskem predolimpijskem košarkarskem turnirju v Hamiltonu je v ženskem tekmovalju Kuba premagala Italijo z 51:50 (27:26).

Še nekaj drugih izidov:

ZENSKÉ	
Juž. Koreja — Bolgarija	67:65
ZDA — Mehika	80:57

MOSKI

B skupina	
Španija — Nizozemska	97:86
Mehika — Vel. Britanija	93:57
Bolgarija — Poljska	71:68

Lestvica	
Mehika	6
Španija	5
Bolgarija in Poljska	4
Vel. Britanija	3
Nizozemska	2
V A skupini danes ni bilo tekmovalja.	

TENIS

PO PORAZU V ŠESTNAJSTINI FINALA

Adriano Panatta se je poslovil od wimbledonskega turnirja

Amerikanec Charles Pasarell ga je izločil v petih nizih

LONDON, 25. — Italijanski teniški prvak Adriano Panatta je izpadel iz mednarodnega wimbledonskega turnirja. V 3. kolu moških posameznikov ga je namreč premagal Amerikanec Charles Pasarell z 8:9, 4:6, 6:4, 7:5 in 6:4.

Srečanje bi moralo zaključiti že včeraj, vendar so ga zaradi nasto-

pajočega mraka prekinili in zadnji set presneli na današnji dan.

Odlučilni, peti niz je trajal 45 minut. Panatta se zdaleč ni igral tako uspešno kot včeraj. Spočetka je bilo stanje sicer dokaj izenačeno in pri 4:4 je imel Italijan še vedno možnost si priboriti napredovanje. Toda tedaj mu je Pasarell odvzel servis. Panatta je zagrešil nekaj prav neverjetnih napak in Amerikanec je imel kar tri zaključne žoge. Panatta je skušal rešiti, kar se je pač rešiti dalo, toda bilo je prepozno. Pasarell je s silovitim udarcem o svoji zmagonosni točko in zmago.

Panattov poraz sodi med doslej največja presenečenja tega turnirja. Še nekaj drugih izidov šestnajstini finala:

MOSKI	
Tanner — Kirkayr	3:1
Vilas — Metreveli	3:1
Pilič — Lewis	3:1
(3:6, 6:4, 6:3, 6:3)	
Gottfried — Lutz	3:2
Roche — Pinner	3:1
Parun — Fillol	3:0
ZENSKÉ	
Casals — Hollady	2:0
Morozova — Čmireva	2:1

ATLETIKA

TROFEJA POMLAD

Blokar šesti v kroglji

V peti preizkušnji za »Trofejo pomladi«, ki jo prireja deželna atletska zveza, so v sredo nastopili tudi najmlajši člani lonjerskega društva Adria. V A kategoriji se je v metu krogle Pavel Blokar uvrstil na 6.

mesto z 9,42 m, kar je pod njegovimi sposobnostmi. V B kategoriji pa so v tekmu na 80 m mladi lonjerski predstavniki zabeležili boljše rezultate. V kvalifikacijah se je Vasilij Pečar uvrstil na 2. mesto s 13'4, v isti skupini je bil Igor Čok šesti s 15'5, medtem ko je v drugi skupini zasedel Aleksander Zudek z 11'5 prvo mesto in nato v skupni razvrstitvi peto mesto.

R. Pečar

BEZBOL

RIM, 25. — Italijanska bezbolska zveza je v tem tednu kaznovala tudi člana Alpine Marussicha, ki v enem kolu ne bo smel nastopiti.

AVTOMOBILIZEM

RABAT, 25. — Bacchelli vodi (na fiat u abarth) na mednarodnem avtomobilskem rallyju po Maroku. Doslej so opravili šest etap.

OBVESTILA

NOGOMETNI KLUB DOMIO PRIREDI ZABAVNE VEČERE

s plesom danes, 25., v nedeljo, 27., in v ponedeljek, 28. t.m., od 18. do 24. ure.
Delovali bodo dobro založeni kioski: specialitete na žaru, izbrana vina in druge pijače.
Vabljeni.

Športno društvo Polet vabi vse svoje člane in prijatelje mladine na prostovoljno delo, ki bo jutri, v nedeljo, 27. junija, ob 8. uri na novem kotališču na Pikeln. Po končanem delu bo skupno kosilo.

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 27. junija 1976

ATLETIKA

DEŽELNO PRVENSTVO
15.00 v Trstu, stadion »Grezar«
Nastopa tudi Bor

JUTRI

NEDELJA, 27. junija 1976

ATLETIKA

DEŽELNO PRVENSTVO
9.00 v Trstu, stadion »Grezar«
Nastopa tudi Bor

KOŠARKA

1. MOŠKA DIVIZIJA
9.30 na Kontovelu
Kontovel — Begliano

10.00 na Opčinah
Polet — Grado

10.30 v Delini
Bor — San Sergio

KOLESARSTVO

VETERANI
15.00 na Opčinah
Nastopa tudi Adria

MLADINCI
9.00 v Ronkah
Sodeluje tudi Adria

TOREK, 29. junija 1976

ATLETIKA

KROS (mladinci in člani)
17.00 v Trstu
Prireja Adria

KOLESARSTVO

VETERANI
9.30 v Trstu
Prireja Adria

MLADINCI
15.00 v Morsanu
Nastopa tudi Adria

ISTRSKI ODRED

84.

(ODLOMKI IZ KNJIGE V AVTORJEVEM IZBORU)

To hišo so obkolili in v njej presenetili bataljonskega skladiščnika Giuseppea Cubbeto - Marjana, ki se je bil pravkar vrnil iz skrivališča, v katerem je prenočeval.* Ker se ni mogel več rešiti, se je ustrelil, da ga ne bi Nemci ujeli živega. Kovaču so vzeli dva vola in mu zažgali hlev ter ujeli 15-letnega pastirja Stefana Gombča, vendar so ga izpustili. Četa pa je pogrešala mlajšega dežurnega in kuharja, ki sta se pozneje vrnila.

Večji del čete se je umaknil proti Orehu, njena zaseda je pod poveljstvom komandirja Karla Veneta čakala sovražnike v bližini taborišča s 3 strojnimi, da bi jih napadla, ko bi se vračali iz Padeža. Nemci pa so krenili le mimo kuhinje, zato taborišča niso našli. Potem pa so se okoli 15. ure zbrali na Tatrah in Rjavčah ter se vrnil v svoje postojanke.

Sovražnikov napad je spričo kritičnih razmer pomenil za bataljon občuten udarec, ni pa omajal borbenih morale borcev. Poveljstvo 4. čete je že 11. in 12. novembra poročalo:

»Morala v četi dobra! Trije bolni!«
Podobno so poročali tudi iz 1. in 3. čete, le poveljstvo 2. čete je v svojem poročilu 11. novembra trpko ugotovilo, da je »morala odpadla«, vendar je že naslednji dan vzpod-

budno zabeležilo, da se »morala izboljšuje«. Da bi čimprej odpravil mučni vtis po sovražnikovem udaru, je štab 4. bataljona 11. novembra organiziral s kulturnim krožkom proslavo na Suhorju v počastitev 27-letnice Oktobrske revolucije. Naslednji dan pa je poročal štabu VII. korpusa, da je kljub vsakodnevnim sovražnikovim izpadom in slabim opremljenim bojna morala v enoti zadovoljiva. Hkrati pa je v svojem 14-dnevnem poročilu poudaril, da so bile izgube v bojih s sovražnikom predvsem posledice lahkomiselne nepazljivosti borcev in četnih poveljstev, ter da se bo potrudil, da bi jih odpravil. Potem pa je zbral vse čete na območju Kozjan in Smagorja, da bi jih preuredil in zavaroval bolnišnico v Smagorski dolini, ker so se obetali še močnejši sovražnikov vdhori v to območje.

NEMCI ISČEJO BOLNIŠNICO «ZALESEJ»

Oktobra je bilo v številnih bojih v Brkinih ranjenih precej borcev. V velikih naporih in mrzlem deževju pa jih je mnogo zbolelo. Zato so jih poslali v bolnišnico kar 39. Čeprav so tam sprejemali le tiste, ki so bili nujno potrebni bolniške nege, je 20. oktobra število oskrbovancev naraslo na 33. V bolnišnici pa je bilo prostora le za 30 bolnikov. Varnost bolnišnice, ki je bila zaupana štabu 4. bataljona, pa je bila čedalje bolj nezanesljiva. Zato je ta štab sredi oktobra v skrbeh zabilil sanitetni odsek štaba VII. korpusa, naj sprejme v centralno SVPB** deset hudo ranjenih borcev, ki so bili bolnišnice v nevarnosti. Po nemškem upadu je bolnišnica »Zalesje« v nevarnosti. Po nemškem upadu je Smagorje (10. novembra) pa se je nevarnost zanj hitro večala. Štab VII. korpusa je medtem odobril sprejem hudo ranjenih v svoje bolnišnice. Zato je štab 4. bataljona sklical 12. novembra sestanek s KIVP, komandanta mestilirska Bistrice in Materija ter štabom 5. bataljona VDV. Sporazumeli so se, da bodo organizirali prenos ranjenec na Notranjsko

v noči na 14. november. Pri tem naj bi sodelovale vse enote z brkinskega območja. Štab 4. bataljona je določil v ta namen 134 borcev, podoficerjev in oficirjev, iz drugih enot pa je sodelovalo 66 mož. Štab 4. bataljona je s pomočjo uprave bolnišnice pripravil vse potrebno, prenosu pa je poveljeval namestnik bataljonskega komandanta Leopold Krebelj. Borci vseh sodelujočih enot so se zbrali 13. novembra ob 17. uri v Smagorski dolini. Najprej jih je politični komisar Franjo kuntarič opozoril na borčevsko človečansko dolžnost ter odgovornost za hudo ranjene tovariše. Potem so sprejeli 12 trpečih in bolesto stokajočih soborcev na nosilih. V vsakim nosilcu je pristopilo 12 tovarišev (tri izmene), drugi pa so nosilci, in naletaval dober leden sneg. Čeprav so bili borci utrujeni, so ranjence do jutra srečno prenesli čez greben Silentabora in Bača na Juršče. V naslednji noči se je 77 borcev vrnilo v Brkine, drugi pa so spremljali ranjence naprej na Notranjsko. Od tod so se pozneje mnogi ranjenci odpeljali z letali v Italijo.

Z velikimi napori izvedeni prenos ranjenec je sicer olajšal skrb bolniški upravi, ni pa zmanjšal nevarnosti za bolnišnico. Nasprotno, med 12. in 15. novembrom sta jo začeli sovražnikova vojska in njena obveščevalna služba mrzlično iskati, da bi jo uničili in s tem prizadejali hudi moralni udarec partizanskemu gibanju v teh krajih.*** Poveljstva vseh partizanskih enot v Brkinih so bila skupaj z NOB zvestim in požrtvovalnim ljudstvom pripravljena storiti vse, kar je bilo v njihovi moči, da preprečijo sovražnikove nakane. Zato je bila od tedaj do konca novembra večina bo-

jev in prizadevanj vseh partizanskih enot in političnih dejavnikov v Brkinih posredno ali neposredno namenjena prav varovanju in reševanju ranjenec, če že ne bi mogli rešiti bolnišnice.

Štab 4. bataljona je že 5. novembra dodelil upravi bolnišnice 12 najbolj zanesljivih in najpogumnejših borcev ter vodnih funkcionarjev, da bi jo ščitili in postavili novo v bolj skritem kraju. Ko pa je po 15. novembru zaradi ponavljajočih se sovražnih napadov proti Rjavčam in Smagorju postalo očitno, da bolnišnice ne bo mogoče urediti na tistem območju, jim je štab ukazal, da pomagajo njenemu osebuju pri neposrednem reševanju ranjenec. Borci vseh drugih enot pa so se v strupeno mrzlem deževju spopadali s sovražniki za življenja ranjenec, trdo odločeni tudi v najtežjih razmerah kljubovati zagizenemu, v orožju in moštvu močnejšemu sovražniku.

Odgovorni tovariši v štabu 4. bataljona so se dobro zavedali, da v kritičnih razmerah s šibkimi silami tamkajšnjih partizanskih enot ne bo mogoče frontalno in neposredno zaščititi bolnišnico.

*Giuseppe Cubbeto se je rodil 20. 4. 1920 v kraju Santo Stefano pri Messini na Siciliji. Z italijansko vojsko je služil na Viču (Ljubljana) kot karabinjer. V Ljubljani se je povezal z OF in sodeloval pri likvidaciji vohunov v italijanski službi že pred 17. marcem 1943, ko je vstopil v NOV v Dolomitski odred; potem je šel v Sercejevo brigado. (Dopis štaba IO štabu 7. korpusa 22. 7. 1944, arhiv IZDG F. 296/b.).

**SVPB — Slovenska vojna partizanska bolnica.
***Med 15. in 20. novembrom sta dobili nemški četi 1. bataljona 139. polka na Kozini 4. v Materiji pa enega policijskega psa. (Sit. por

VSAK KONEC MESECA VAL KRIMINALA ZAJAME ITALIJO

Drzna roparska napada na bolnišnici v Rimu in v Turinu: nad štiristo milijonov lir plena

Pred rimsko bolnišnico San Camillo je bil eden od banditov ranjen v spopadu s policijo - Agenti so ga le za las rešili linčanja - Rop v bolnišnici v Molfetti in v neki neapeljski šoli

RIM, 25. — Neučinkovitost varnostnih organov je prav gotovo tudi eden izmed vzrokov za naraščanje kriminala. Danes so bili roparji še posebej aktivni, saj so si z nekaj podvigov zagotovili nad pol milijarde lir plena. Lahko bi rekli, da so pozornost usmerili na bolnice, saj so iz treh ustanov odnesli nad štiristo milijonov lir, 172 milijonov lir, namenjenih za plače uslužbenecov in ortopedskem centru v Turinu. Pri ropu naj bi po mnenju policije sodelovali dve skupini. Prva je z lahkoto prišla v vežo poslopja ter razorožila za prisreženega stražarja. Kakih 200 ljudi (bolničarji, ki so čakali na plačo, in bolniki), pa je moralo leči na tla. Tedaj se je druga skupina poglajala proti blagajni ter pograbila že pripravljene plačilne ovonice. Vse je trajalo nekaj minut, nato so se roparji bliskovito umaknili ter se porazgubili po ulici.

Se večjo vsoto (okrog 200 milijonov lir) so roparji odnesli iz rimske bolnice San Camillo. Policija je na osnovi številnih pričevanj rekonstruirala dogodek. Roparji naj bi se pripeljali do prostorov administracije s tremi vozili. Najprej, naj bi v urade vdrl v karabinjerja oblečen ropar, za njim pa pajdaši. Z lahkoto so razorožili in onesposobili čuvaja, uslužbenca, ki so čakali na plačo, pa prisilili, da so se postavili z obrazom proti zidu. Med grabljenjem denarja, pa je bandite presenetil pisk policijskih siren, ki se je naglo blizil. Policijo je po telefonu uspel obvestiti neki uradnik. Ob blizajoči se nevarnosti so banditi zbežali, seveda z denarjem. Najbolj hiter je bil ropar, preoblečen v karabinjerja, ki je skočil v avto znamke volkswagen ter jo urno pobrisal. Seveda je odnesel tudi vrečo z denarjem. Pajdaša, ki sta bila bolj počasna, pa sta jo odkurila kar peš. Njun poskus pa se je kmalu končal, kajti policisti so ju kmalu izsledili. V oboroženem spopadu je bil eden ranjen, drugi pa se je predal. Gre za 26 letnega Alfreda de Simoneja, ki so ga nato sprejeli na zdravljenje v bolnico San Camillo. Policisti pa so morali odločno poseči, da so ga rešili pred linčanjem, kajti nekateri bolničarji so ga prepoznali. Arretirani ropar pa je Angelo de Angelis. Za oba policija meni, da sta že sodelovala s tolpo, ki si je naredila ime »Banda dell'Alberone«.

Iz Neaplja poročajo o ropu pred tamkajšnjo politehniko. V jutranjih urah je iz Banco di Napoli odpeljal oklepni furgon podjetja Sefi, ki se ukvarja s prevozom denarja in drugih dragocenosti. Štirje zapreženi stražarji so spremili tovora okrog 2 milijardi lir, namenjen raznim ustanovam za plače. Na trgu Tecchio je furgon ustavil. Izstopila sta 31-letni Gaetano Esposito ter Pasquale della Monica ter se s tremi torbami namerila v šolsko poslopje. Na stopnišču šole pa sta ju napadla roparja, ki sta ju z nekaj udarci pobila na tla, zgrabila torbe ter zbežala. Beg so poskušali preprečiti nekateri študentje, vendar so si banditi (zdej so bili v treh) utrlili pot nekajkrat ustrelli v zrak. Streljanj naj bi, tako je kasneje ugotovila policija, tudi pajdaši, ki je čakal v avto mobilu znamke alfetta. Avto so kasneje našli v neki bližnji ulici, seveda pa so bili pomazani s krvjo ter možgansko snovjo, zato sklepa, da je bil eden od roparjev težko ranjen. V torbah naj bi bilo okrog 40 milijonov lir.

Tudi v Molfetti so si roparji izbrali za cilj tamkajšnjo bolnico. Odnesli pa so okrog 20 milijonov lir. V Turinu pa je agent Mondialpol v službi pri podružnici Banca Popolare di Novara preprečil rop ter prisilil bandite, da so zbežali.

Jalovi rezultati srečanja Vorster-Schmidt

BONN, 25. — Južnoafriški premier Vorster je danes popoldne po srečanju z zahodnonemskim kanclerjem Schmidtom nepričakovano prekinil tiskovno konferenco, ko mu je neki nizozemski časnikar zabrusil, da je svet že sit njegove politike rasne diskriminacije. Vorster je takoj zapustil dvorano, kjer je bila tiskovna konferenca začela v zelo napetem vzdušju in ob izrednih varnostnih ukrepih, ki jih je odredila policija. Agenti so sicer preprečili nekaj stoletni demonstraciji (gledali so jih z retrofili), ki so protestirali proti kravi razsvetljavi južnoafriškega rasiističnega režima v johannesburških cerkvaških četrtih.

Vorster, ki se je več kot dve uri razgovarjal s Schmidtom, ni hotel povedati ničesar o vsebini pogovora, ki ga je vsakek ocenil kot koristno in konstruktivno. Zahodnonemski kancler je že večer napovedal, da to ni sivo in odločno povedal obojestransko, kaj meni o njegovi politiki in sicer, da gre za grobo ogrožanje miru. Kaže, vsaj tako trdijo sodelavci južnoafriškega premiera, da je bil Schmidt v podjatanju svojega stališča se ostrejši od šefa a-

«Osservatore romano» zopet napadel opata Franzonija

VATIKAN, 25. — Vatikansko glasilo «Osservatore romano» je danes znova napadlo bivšega opata bazilike sv. Pavla Giovannija Franzonija, ker je dal včeraj tisku v obdobju pismo, ki mu ga je pisal pa- pež vikar v Rimu, kardinal Ugo Poletti. Kot smo poročali, je v tem pismu msgr. Poletti grozil bivšemu opatu, enemu od vodij katoliškega oporečniškega gibanja z izobčenjem, če ne bo javno in pokorno priznal svojih napak. Vatikanski list pou-

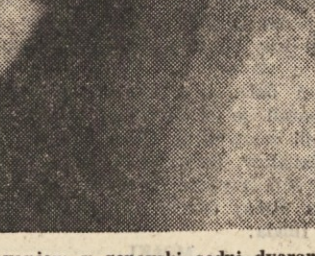
darja, da je bil Franzonijev sklep, da da v javnost kardinalovo pismo, nekorektna poteza, saj naj bi bilo pismo zaupno in bi torej ne smel razbobotati na štiri vetrove vsebine brez izrecnega kardinalovega dovoljenja. Časnik obenem tudi odločno napada bivšega opata zaradi dokume- nta z naslovom «Nasilje v mestu in v rimskih cerkvah», ki naj bi po Franzonijevem mnenju bil spro- spevek kongresa italijanskih škio- fov o evangelizaciji.

Istčasno pa je tajništvo italijan- ske škofovske konference sporoči- lo, da konferenca ni pristojna za obravnavanje primera apuljskega duhovnika don Olinda Del Donna, ki je bil izvoljen za poslanca na listi MSI. Edini pristojen naj bi bil škof Izernije v čigar škofiji dr. Del Donna opravlja svojo svobodno dušnopastirsko službo. Izernijski škof msgr. Parmerini pa je v raz- govoru s časnikarji, potem ko je poudaril, da je o izvolitvi dr. Del Donna bral v dnevnem časopisu in da duhovniku ni dal dovoljenja za politično udeleževanje, pojasnil, da vsekakor ne mora kazensko ukre- pati proti Del Donnu, ker da ne pozna njegovega naslova in mu za- to ne more pisati.

Pred GENOVSKIM SODIŠČEM

Dramatično pričevanje Rajne Junaković o tragediji «Seagull»

Ladja, ki je plula pod liberijsko zastavo, je bila plavajoča krsta

Rajna Junaković med včerajšnjim pričevanjem v genovski sodni dvorani. (Telefoto ANSA)

GENOVA, 25. — Z dramatičnim pričevanjem Rajne Junaković, vdo- vo po telegrafistu ladje «Seagull», ki ima največje zaslugi, da je bil vsaj delno pojasnjen vzrok brodo- loma ladje, se je danes v Genovi nadaljeval proces proti trem ladja- rjem Harryju Levinsonu, Renatu Calafatiju in Giuseppeu Breganteju, ki so obtoženi večkratnega nenar- mernege umora in povzročitve brodo- loma.

Rajna Junaković je ponovila vse, kar je že povedala preiskovalne- mu sodniku ter je v skopih besedah obnovila težave, na katere je naletela pri svoji preiskavi v krogu brezvestnih ladjarjev, ki se skriva- jo za »crimini« zastavami. Njene besede so izzevle kot neizpodbitna obožba proti Levinsonu, Calafati- ju in Breganteju, ki se skušajo brani- ti s trditvijo, da niso dejanski last- niki ladje, prave plavajoče krste, s katero se je februarja 1974 po- greznilo v Sicilskem prelivu tride- set mornarjev.

«Preden se je ladja potopila — je poudarila ženska — sem bila na kro- vu, ker sem hotela preživeti božič skupaj z možem. Spominjam se, da se je med plovbo iz Crotone v Mar- seille «Seagull» nekajkrat ustavila, ker je motor odpovedal zaradi po- manjkanja elektrike. Takoj nato je ženska opisala dramatične dni po brodomolu ladje, ko je večkrat za- man telefonirala na pomorsko agen- cijo v Genovo, da bi zvedela za u- sodo moža. Ladjarji ne le, da je niso obvestili o tragediji, pač pa ji niso niti sporočili (in tudi svojim ostalim mornarjem ne), da je «Seagull» najbrž v težavah. Dodala je tudi, da je od težav iz pristanišča v Crotone zvedela, da je bila v prvem skladišču ladje luknja, skozi katero je voda vdrla. «Pristaniški delavci — je poudarila — so imeno- vali Seagull» prekleto ladjo, ker so morali vselej raztovarjati moker fos- fat, kar je moreče delo.»

Na izrecno vprašanje predsedni- ka je Rajna Junaković opisala še sicer postranski, vendar pa zelo značilen doživljaj. «Sedeli smo pri kosilu — je dejala — in prvi častnik je pripovedoval, da je opazil, da je ladja plula v krogu okrog otoka Pantellerie. Dodal je še, da je od kapitana zahteval pojasnilo, kajti ne bi si hotel zmociti hlače. S tem izrazom je namignil na govori- lo, da naj bi kapitan dolet z la- djo na sipine, zaradi česar je bi-

Finančni minister ZDA Simon na obisku v Jugoslaviji

BEOGRAD, 25. — Na obisku v Jugoslaviji je ameriški finančni mi- nister William Simon. Danes sta ga sprejela podpredsednik pred- stva Jugoslavije Vidoje Žarković in predsednik zveznega izvršnega sve- ta Džemal Bijedić.

Na sprejemu pri Žarkoviću so z obeh strani izrazili pripravljenost za nadaljnji napredek odnosov med Jugoslavijo in Združenimi državami Amerike, zlasti na ekonomskem, znanstveno-tehničnem in kulturnem področju. Izmenjali so tudi mnenja o nekaterih aktualnih vprašanjih iz mednarodnih odnosov.

Tudi v pogovorih med Bijedićem in Simonom so obravnavali stanje in možnosti za napredek vsestran- skega jugoslovansko-ameriškega sodelovanja. Z obeh strani so poziti- vno ocenili dosedanj razvoj go- spodarskega in finančnega sodelova- nja med državama, poudarili pa so, da obstajajo še vedno neizrablje- ne možnosti in obojestransko pri- pravljenoost za odkrivanje novih o- blisk in načinov gospodarskega in finančnega sodelovanja.

Sindona obsojen

MILAN, 25. — Sindona je bil ob- sojen zaradi kršitve zakona o banč- nem poslovanju na tri leta in šest mesecev sodelavci Massimo Spada, John McCaffery, Arnaldo Marcantonio in Franco Mauro Manelli opro- ščeni. Sindona je, tako je ugotovila inspekcija Banca d'Italia, kupil za račun nekaterih družb, pri katerih je tudi imel svoj kapital, vrednostne papirje za 14 milijard lir. Člen 38 zakona o bančnem poslovanju na prepoveduje upraviteljem bank, da bi posredno ali neposredno kupovali ob- veznice.

Kdaj bo Sindona kazen odsedel pa je veliko vprašanje, kajti zaenkrat se pičček skriva v Združenih dr- žavah.

Ropar Alfredo De Simone, ki je bil ranjen v spopadu s policijo pred rimsko bolnišnico «San Camillo». (Telefoto ANSA)

BRITANSKI SODNIK ZAVRNIL POSLANČEVO ZAHTEVO PO IZPUSTITVI NA ZAČASNO SVOBODO

Saccucci bo vsaj do 1. julija «gost» londonske kaznilnice

12. julija razprava o ekstradiciji - Italijanski pristojni krogi morajo čimprej odločiti, če je dovoljenje za sodni pregon, ki ga je dala prejšnja zbornica, še veljavno ali ne

LONDON, 25. — Sandro Saccucci misovski poslanec, ki je obtožen sodelovanja za umor komunistič- nega študenta Di Rose, nedovolje- ne posesti orožja in streljanja na javnem shodu, bo še vsaj za teden dni «gost» londonske kaznilnice v Pentovillu, kjer je zaprt od 13. ju- nija. Tako je sklenil sodnik W. Robbins po daljši razpravi, med katero je zavrnil braničevu zahte- vo po izpustitvi Saccuccija na za- časno svobodo proti izplačilu iz- datne kavicje.

Davigna obravnava, ki je že tre- tja, odkar je bil misovski poslanec aretiran v Londonu. «Je bila» tudi najdaljša od vseh treh. V imenu Saccuccijevih braničev je govoril odv. Mitchell Heggis, ki je osre- dotočil svoj poseg na dejstvo, da je bil bivši poslanec znova izvoljen v italijanski parlament, zaradi česar naj bi bilo nedopustno, da poslanec prijateljske države še sedi za re- tivno ocenili dosedanj razvoj go- spodarskega in finančnega sodelova- nja med državama, poudarili pa so, da obstajajo še vedno neizrablje- ne možnosti in obojestransko pri- pravljenoost za odkrivanje novih o- blisk in načinov gospodarskega in finančnega sodelovanja.

Sindona obsojen

MILAN, 25. — Sindona je bil ob- sojen zaradi kršitve zakona o banč- nem poslovanju na tri leta in šest mesecev sodelavci Massimo Spada, John McCaffery, Arnaldo Marcantonio in Franco Mauro Manelli opro- ščeni. Sindona je, tako je ugotovila inspekcija Banca d'Italia, kupil za račun nekaterih družb, pri katerih je tudi imel svoj kapital, vrednostne papirje za 14 milijard lir. Člen 38 zakona o bančnem poslovanju na prepoveduje upraviteljem bank, da bi posredno ali neposredno kupovali ob- veznice.

Kdaj bo Sindona kazen odsedel pa je veliko vprašanje, kajti zaenkrat se pičček skriva v Združenih dr- žavah.

grožen. «Čemu?», je zanimalo pred- sednika. «Saccucci — je pojasnil policijski funkcionar — je pripadnik skrajno desničarskega gibanja, za- radi česar je logično domnevati, da vihi političnih nasprotnikov, zaradi vihi političnih nasprotnikov, zaradi česar, če bi bil svoboden, bi Scot- land Yard moral jamčiti tudi za njegovo varnost.»

Sodnik je osvobodil stališče obož- be in zavrnil zahtevo braniča. O- benem je odločil, da bodo o vpra- šanju Saccuccijeve osvoboditve znova razpravljali v četrtek, 1. julija. Med razpravo o datumu so prišla na dan zanimiva stališča, ki bi jih britansko sodstvo najbrž osvo- jilo glede vprašanja »Saccuccijeve imunitete. Odv. Giovenne je s tem v zvezi poudaril, da je to vpra- šanje, ki zadeva izključno italijan- sko vlado in sodstvo, ne pa angle- skega, ki mora odločiti le, če je za- hteva italijanske vlade po izročit- vi bivšega padalca umestna ali ne. Z drugimi besedami, samo če bo italijanska vlada sklenila, da Sac- cucciju gre priznati parlamentarno imuniteto in bo umaknila svoj zahtev- o, bo britansko sodstvo lahko sprejelo tezo obrambe.

Rezultat današnje obravnave je zato še dokaz več, da morajo ita- lijanski pristojni krogi v najkrajšem času rešiti vprašanje, ali mora ko- maj izvoljena zbornica potrditi do- voljenje za sodni pregon misovske- ga poslanca, ali pa je še veljaven sklep prejšnje zbornice. Časa na razpolago ni veliko, nujno pa je nedvoumno in odločno stališče ita- lijanske vlade, sicer bo britansko sodstvo povsem upravičeno lahko zavrnilo zahtevo po izročitvi Sac- cuccija.

Tintoretto na Japonskem

TOKIO, 25. — Tihotapljenje umet- niških del je prav gotovo domene- posel. Včasih pa imajo oblasti pri odkrivanju protizakonitih dejanj le

nekaj sreče. Tako so uslužbenici ve- leposlanstva v Tokiu s pomočjo ne- katerih zaupnikov odkrili, da sta ile- galno izginili iz Italije dve Tinto- rettovi sliki. V zavezo pa naj bi bili vpleteni beneški hotelier, japo- nski trgovci z umetninami ter neki verski red.

Razvrednotenje čilske valute

SANTIAGO, 25. — Čilska vlada je ponovno razvrednotila valuto. Letos so to napravili že sedemnajstkrat. Po novem velja ameriški dolar 13,90 čil- skih pesosov. Razvrednotenje, naj bi po mnenju vlade omogočilo okrepi- tve čilskega izvoza, dejansko pa je le odraz hude gospodarske krize.

Operni koncert

(Nadaljevanje s 4. strani)

med njimi je bilo največ mladine, sploh niso pogrešali običajnih o- krasnih rekvizitov na odru. Požrtvovalnost pedagogov Ruže Teglaši, Janje Pogacnikove. Olje Illiceve in Edija Dežmana pod vod- stvom šefa baleta koreografa Ika Otrina zasluži vsaj pohvalo in pod- poro pri načrtno zasnovani vzgoji baletnega naraščaja. Letošnji zaključni uspeh priporočamo, da bi prikupni nastop še večkrat ponovi- li za otroke vrčev, raznih šol in dorasajočee mladine.

Posrečena vključitev orkestra, zbora in solistov marihorske O- pere v koncertno življenje v ci- klusu popularnih koncertov, je bil koncert opernih odlomkov in ariz iz najbolj znanih klasičnih opernih del. Pod dirigentskim vodstvom Bo- risa Svare so v pretežni večini prepravdovale arije in dueti iz ko- mičnih oper, ki jih je zlasti basist Ladijo Korošec z njemu lastno se- gavostjo posredoval pevsko in iz- razno z zelo umetniško močjo. To sta bili arja Figara iz Mozartove Figarova svatba in arja Bartola iz Rossinijevega Seviljskega briv- ca, ki se jima je pridružil še pri- ljubljeni duet Janka in Kečala iz Smetanove Prodane neveste v ži- vahni izvedbi tenorista Jerneja Pla- hute in Ladijo Korošca.

Za uvod je orkester v pronicljivi izdelanosti dirigenta Borisa Svare poletno zaigral uverturo Donizetti- jevega Don Pasquala, dočim so operni pevci Mileva Pertotova, E- mil Baronik in novo angažirani mladi tenor Igor Filipovič zapeli iz Don Pasquala dueta Norine in Malateste ter Norine in Ernesta, Pertotova pa se arijo Norine. Te- norist Filipovič je prikupno zapel znano arjo Nemorina iz Donizetti- jeve opere Ljubavni napoj in opo- zoril nase s svojim lepim lirskim glasom.

Mezzosopranistka Majda Svaga- nova je iz Rossinijevega Seviljske- ga brivca zapela vedno arjo Ro- zine. Zlasti v ariji Azucene iz Ver- dievega Trubadurja je prišel do prečipeljive veljave njen lepo obli- kovani zametni globoki glas. Bari- tonist Sergio Brunello je dramsko interpretativno zapel Prolog iz Leoncavallovih Glumačev.

Na koncu je operni zbor ob- spremljval živahnega ritma orke- stra poletno zapel temperamentni Kolo iz priljubljene Gotovčeve ope- re Ero z onega sveta, s katerim je bil zaključen izredno uspeh kon- certni nastop marihorske Opere.

TRŽAŠKA KRONIKA

Posvet o lesu

(Nadaljevanje z 2. strani)

slanstvo iz Kameruna, ki ga je vodil predsednik trgovske zborni- ce iz Duala Diapou. V sejni dvo- rani je bila popoldne konferenca, na kateri je predsednik Diapou o- risal potek zgodovinskih dogodkov, ki so v letu 1962 privedli do usta- novitve kamerunske republike, in gospodarski ustroj države. Naglasil je, da je Kamerun pretežno agrar- na dežela (80 odst. aktivnega pre- bivalstva dela v kmetijstvu), v zad- njem času pa so se začele zlasti ob Gvinejskem zalivu razvijati tudi razne industrije z domačin in me- šanim kapitalom. Za tuje naložbe so predvidene posebne obdavčve, ki so že privabile v deželo precejšnje število tujih predstavnikov, tako zlasti iz Francije in iz nekaterih drugih evropskih dežel. Italija so- deluje pri raznih pobudah za izko- riščanje lesnega bogastva države, prisotna je pri gradnji nekaterih e- lektričnih obratov, pri gradnji je- zov in železniških prog.

Kamerun prihaja na tržaške se- jemske prireditve v prepiranju, da je naša luka ena izmed najbolj u- činkovitih osredinskih desk za razvoj gospodarskega sodelovanja med a- friško republiko in posameznimi članicami Evropske gospodarske skup- nosti. Kamerun želi izvažati več kmetijskih pridelkov (zlasti kakaa, kave, banan in lesa) v Evropo, hkrati s tem pa želi povečati svoje nabave industrijskih izdelkov, pred- vsem vozil, tehničnega materiala, tekstila in drugih proizvodov. Po- sebej pa priporoča evropskim pod- jetjem, naj vzamejo v poštev mož- nost neposrednega nastopanja v Ka- merunu kot investitorji, saj veljajo zanje v deželi kakor rečeno poseb- ne olajšave davčne in finančne na- rave. Poleg tega — je zaključil predsednik Diapou — prihaja Ka- merun na tržaške sejme tudi iz afektivnih razlogov, saj sta Trst in glavno pristanišče Duala pobratena.

Po tiskovni konferenci se je ka- merunsko odposlanstvo podalo na obično, kjer so ga sprejeli župan Spaccini in nekateri občinski odbor- niki. Med prisrčnim pogovorom se je Spaccini spomnil slovesnosti ob pobratenju med Trstom in Dualo v letu 1971.

Danes se bo na sejmu nadalje- val posvet o lesni trgovini s poseb- nim poudarkom na uvoz tropskega lesa v Evropo. Popoldne pa bo v avstrijskem paviljonu nastajala dru- žabna s naslovom »predstavljamo vam Stajersko«, ki jo organizira avstrijski turistični urad v Milanu.

Problem prostorov v nabrežinski srednji šoli «Igo Gruden»

Včeraj so se predstavniki zavod- skega sveta slovenske srednje šole v Nabrežni sestali s predstavniko- ma občinske uprave županom Albi- nom Škerkom in odbornikom De- pangherjem. Razgovarjali so se predvsem o perečem problemu po- storov slovenske srednje šole. V i- menu zavodskega sveta je Grigč orisal kritični položaj v zvezi s pro- stori, ki se je že zaostрил ob obstaja italijanske srednje šola tu- di v Sesljanu. S tem v zvezi sta se župan Škerk in odbornik Depan- gher strinjala z zaslišno rešitvijo, da bi izpraznilo eno nadstropje v zgradbi, kjer je slovenska srednja šola in tako pridobil vsaj tri pro- storce. Predstavniki občinske upra- ve se bodo v ta namen čimprej sestali z zastopniki italijanskega za- vodstva sveta, kolikor je za iz- praznitev teh prostorov potrebno tudi njihovo soglasje.

RAZSODBA DRŽAVNEGA SVETA

Dovoljeno voziti s kontaktnimi lečami

Voziti avtomobil s kontaktnimi le- čami in ne z naočniki je povsem zakonito. Tako je razsodba držav- nega sveta, ki je pred kratkim spre- jel priziv tržaškega avtomobilista Daria Papagaja, kateremu so zaradi kontaktnih leč, na podlagi prefek- tovega odloka, odvzeli vozniško do- voljenje.

S tem pomembnim sklepom držav- nega sveta s torej zaključuje ob- dobo nejasnosti na tem področju. Zadržne čase se vedno več ljudi od- loča za kontaktne leče. Vsi tisti, ki nosijo kontaktne leče, pa so bili v precej neprijetnem položaju, saj ni- so vedeli, če smejo voziti z njimi. Več je namreč primerov, ko so imeli vozniki s kontaktnimi lečami pre- čejšnje težave, ker so jih »zasacili« brez očal.

Tržaški avtomobilist Papagajo je sprožil to kočljivo vprašanje že le- ta 1968. Najprej se je s prizivom obrnil na ministrstvo za prevoze, ki pa je priziv zavrnilo, in končno še na državni svet. Ta je kot rečeno izrekel pozitivno mnenje glede vo- žnje s kontaktnimi lečami. Za to je potrebno le, da se ob izdajanju vo- zniškega dovoljenja izrecno objasni, da namerava avtomobilist ki ima slab vid, voziti s kontaktnimi lečami.